

آزمون

کارنامه رتبه‌های بهرتر

رتبه‌های ا تا ۳۰۰۰

جزوه

فیلم

مشاوره

www.
arefonline.ir

مرکز مشاوره عارف

گروه آزمایشی علوم انسانی

آزمون ماز | پایه دهم

@biomaz1

تسلط بر نیم سال اول

ویژه دانش آموزان پایه دهم

دفترچه پاسخ

پنجشنبه ۲۵ دی ماه ۱۴۰۴

- ✓ پاسخنامه سریع؛ برای بررسی فوری بعد از آزمون
- ✓ تحلیل تمام گزینه‌های هر سؤال؛ برای بررسی سؤالاتی که پاسخ نادرست داده‌اید
- ✓ نکات و درسنامه‌های آموزشی؛ برای یادگیری کامل مباحث هر سؤال
- ✓ مشاوره تستی؛ برای یادگیری انواع روش‌های حل تست
- ✓ استراتژی آزمون؛ برای یادگیری مدیریت زمان و مدیریت جلسه آزمون

دوس	مسؤل درس	طراحان	ویراستاران
ریاضی	محمد نوربخش	محمد نوربخش - سعید عزیز خانی مهراڻ جعفری	ریحانه تک - نرجس تیمناک داوود بوالحسنی - امیر حسین اذانی
زبان و ادبیات فارسی	حسن وسکری	حسن وسکری - ابوالفضل عباس زاده - اسماعیل رضوی مهرداد مشایخی - امیررضا مسکینی - فاطمه حمیدی علیرضا بدیع - عماد فیض آبادی	فاطمه عباسی - زهرا توکلی امیر حسین اذانی
علوم اجتماعی	الهام میرزایی	الهام میرزایی - فروغ تیموریان	محمد حسین هاشمی امیر محمد طایفه امیر حسین اذانی
زبان عربی	هاله کریمی	هاله کریمی	مریم آقاییاری - سمیه جغتایی امیر حسین اذانی
تاریخ	علیرضا کاهیدوند	علیرضا کاهیدوند	کیان کیانی دوست بهروز یحیی - سارا خداوردیان امیر حسین اذانی
جغرافیا	آزاده میرزایی	آزاده میرزایی - محمد مهدی یعقوبی	کیان کیانی دوست - زینب باوفا امیر حسین اذانی
فلسفه و منطق	امیر محمد نصیری	امیر محمد نصیری - حسن صدری آیدا نصیری	فاطمه نیک محتشم مهدی مرادی - امیر حسین اذانی
اقتصاد	آرش بدری	آرش بدری - کوثر رعدی	مرتضی عزیزی - سپیده فتح الهی امیر حسین اذانی

تیم اجرایی و تولید آزمون

مرضیه بنیانی

یگانه پورا براهیم

زهرة صفری

سرپرست آزمون: فائزه زارع

یک تیم با بیش از ۵۰۰ نفر در حال کار هستند تا آزمون‌های ما ز با حداکثر کیفیت حاضر بشن و به شما کمک کنن و مسیر موفقیت رو براتون ساده تر کنن. همیشه از نظرات و کامنت‌های خوب تون انرژی می‌گیریم. مرسی که همراهمون هستین. راستی! حتماً در نظر سنجی آزمون شرکت کنین و نظرات و پیشنهادات تون رو برامون بنویسین.

دکتر رسول خنجری

دکمه ری استارت رو بزن

«نیم سال دوم کنکور از نگاه یک شروع تازه»

برگردیم به اول سال تحصیلی....

اون روزهایی که دفتر برنامه ریزی هنوز سفید بود، انگیزهت بالاترین حد ممکن رو داشت و با خودت فکر می کردی «تا عید همه کتابا تمومه». یه برنامه رویایی داشتی و حس می کردی قراره همه چیز دقیق پیش بره.

اما حالا چی؟

نیم سال دوم شروع شده و شاید این جمله ها توی ذهنت بچرخه:

■ «عقب افتادم...»

■ «هیچی اون طوری که می خواستم نشد...»

■ «شروع دوباره دیگه فایده نداره...»

این دقیقاً همون دام ذهنیه که خیلی از داوطلب ها رو از بازی خارج می کنه.

واقعیت کنکور؛ هیچ مسیری بی افت نیست

یه نکته مهم رو خیلی صادقانه بگیم:

تقریباً هیچ کدوم از بچه های موفق کنکور، حتی رتبه های برتر، مسیرشون از مهر تا تیر صاف و بی نقص نبوده.

افت، خستگی، عقب ماندگی و حتی ناامیدی توی مسیر همه هست.

تفاوت آدم هایی که آخرش نتیجه می گیرن با بقیه، توی «بی افت بودن» نیست؛

توی اینه که وقتی زمین می خورن، دوباره بلند می شن و ادامه می دن.

نیم سال دوم؛ فرصت واقعی برای بازسازی

نیم سال دوم کنکور، یک بازه خاصه.

حجم درس ها در شروعش کمتره، مباحث جدید معمولاً قابل جمع ترن، و مهم تر از همه:

ذهن تو از شوک شروع سال و فشارهای اولیه عبور کرده.

اینجا دقیقاً همون جاییه که می تونی دکمه «ری استارت» رو بزنی؛ نه فقط روی برنامه، بلکه روی ذهن خودت.

ری استارت یعنی:

■ برنامهت رو واقع بینانه تر ببندی

■ عادت مطالعهت رو دوباره بسازی

■ و مسیرت رو با هدف اصلی، یعنی کنکور، تنظیم کنی

■ «عقب ماندگی نیم سال اول» قرار نیست بازی رو تموم کنه.

شاید بگی: «ولی من از نیم سال اول خیلی عقبم... فلان درس رو تقریباً ول کردم.»

این نگرانی طبیعی، اما قرار نیست جلوت رو بگیره.

توی برنامه های راهبردی، برای جبران مباحت نیم سال اول زمان جداگانه دیده شده؛ مخصوصاً بازه نوروز که فرصت

طلایی برای جمع بندیه.

الان مهم ترین کار اینه که:

- روی مباحث جدید نیم سال دوم تمرکز کنی
- نذاری حس عقب ماندگی، کل حرکتت رو متوقف کنه

جبران ممکنه؛ توقف نه

نتیجه، بهترین سازنده انگیزه است.

خیلی ها دنبال انگیزه می گردن؛

یه جمله خاص، یه ویدیو، یا حرف یک مشاور.

@biomaz1

اما واقعیت اینه که قوی ترین انگیزه، دیدن نتیجه خودته.

اون لحظه ای که:

یه آزمون رو بهتر از قبل می دی یا اون مبحثی که مدت ها گیر بودی بالاخره برات جا می افته.

اون حس «می تونم» خودش تو رو جلو می بره.

پس منتظر حس خوب نمون تا شروع کنی؛

شروع کن تا حس خوب ساخته بشه.

حتی دو هفته مطالعه منظم و جدی، می تونه اعتماد به نفست رو بر گردونه و ذهنت رو یادش بندازه که هنوز هم همون آدم پر تلاش اول سالی.

ارزش زمان، هرچی جلوتر می ریم بیشتر می شه.

یه حقیقت مهم توی مسیر کنکور اینه که هرچی به آزمون نزدیک تر می شیم، ارزش زمانی که مطالعه می کنی چند برابر می شه. دو ساعت مطالعه در بهمن یا اسفند، می تونه به اندازه چهار یا پنج ساعت مطالعه مهر اثر داشته باشه؛ چون:

■ ذهنت پخته تر شده

■ هدفت شفاف تره

■ و مطالعه ت جهت داره

حتی یک ساعت مطالعه درست در اردیبهشت، می تونه بیشتر از یک شب بیداری طولانی در مهر به رتبه ت شکل بده. پس این روزها رو دست کم نگیر.

همین واسفند، سکه های طلایی کنکورن؛ فقط باید جلد باشی درست فرجشون کنی.

جمع بندی آخر...

اگه الان حس می کنی عقب افتادی، بدون که فقط چند هفته مطالعه منظم و آگاهانه می تونه ورق رو برگردونه. شروع دوباره نشونه ضعف نیست؛ نشونه بلوغ و قدرت تصمیم گیری. به جای درگیر شدن با گذشته، تمرکزت رو بنذار روی کاری که امروز وفردا می تونی انجام بی. هر روزی که جلو می ری، یک قدم واقعی به رتبه ای که برات تلاش می کنی. هیچ چیز دیر نشده.

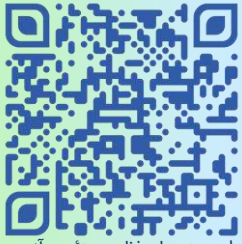
نیم سال دوم هنوز می تونه بهترین بخش مسیرت باشه.

از همین امروز، روی کاغذ بنویس:

+ نقطه شروع دوباره: امروز

و بعدش فقط یک کار کن:

✓ انجامش بده.

برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
QR Code بالا را اسکن کنید
یا روی لینک زیر بزنید!

پاسخنامه ویدئویی آزمون

تابع: مفهوم تابع، ضابطه جبری تابع، نمودار تابع خطی
صفحه‌های ۳۹ تا ۶۲

بودجه‌بندی
این آزمون

فصل دوم مجموعاً ۲ تست از ۲۰ تست کنکور را پوشش داده است.

سهم در
کنکور

۱- فردی ۲۰ ساله، ۱۸۵ سانتی‌متر قد دارد. اگر وزن او ۷۰ کیلوگرم باشد، تقریباً چند کیلوگرم کمبود وزن دارد؟ (نماتوب مناسب این فرد ۲۲ است.)

۵ (۴)

۴ (۳)

۳ (۲)

۲ (۱)

(متوسط - محاسباتی - استاندارد) - صفحه ۴۱ - ۱۰۰۲

پاسخ: گزینه ۴

بررسی سریع:

$$BMI = \frac{\text{وزن}}{(\text{قد})^2} \Rightarrow 22 = \frac{\text{وزن}}{(1/85)^2} \Rightarrow \text{وزن} = 75/295$$

$$\text{وزن مناسب} = 75/295 - 70 = 5/295 \approx 5 \text{ kg}$$

نماتوب این فرد ۲۲ و قد وی ۱۸۵ سانتی‌متر معادل ۱/۸۵ سانتی‌متر است، بنابراین:

$$BMI = \frac{\text{وزن}}{(\text{قد})^2} \Rightarrow 22 = \frac{\text{وزن}}{(1/85)^2} \Rightarrow \text{وزن} = 22 \times (1/85)^2 = 75/295$$

وزن مناسب برای این فرد باید ۷۵/۲۹۵ کیلوگرم باشد؛ پس این فرد ۵/۲۹۵ کیلوگرم کمبود وزن دارد که می‌توان تقریباً ۵ کیلوگرم در نظر گرفت.

نمایه توده بدنی، نماتوب یا شاخص سلامت را با BMI نمایش می‌دهیم و به روش زیر محاسبه می‌شود:

$$BMI = \frac{\text{وزن}}{(\text{قد})^2}$$

وزن باید بر حسب کیلوگرم و قد بر حسب متر باشد.

وزن مطلوب هر فرد با سن او ارتباط مستقیمی دارد و می‌توان از جدول زیر استفاده کرد:

گروه سنی	نماتوب
۲۴-۱۹	۲۲
۳۴-۲۵	۲۳
۴۴-۳۵	۲۴
۵۴-۴۵	۲۵
۶۴-۵۵	۲۶
۶۵ به بالا	۲۷

۲- رابطه زوج مرتبی $f = \{(2, 3a), (-1, 2b+1), (2, a-2), (a, 5)\}$ مربوط به یک تابع است. مقدار $a-b$ کدام است؟

-۴ (۴)

-۳ (۳)

-۲ (۲)

-۱ (۱)

(متوسط - محاسباتی - سریع) - صفحه ۴۹ - ۱۰۰۲

پاسخ: گزینه ۳

بررسی سریع:

$$3a = a - 2 \Rightarrow a = -1$$

$$f = \{(2, -3), (-1, 2b+1), (-1, 5)\}$$

$$2b+1 = 5 \Rightarrow b = 2$$

$$a - b = -1 - 2 = -3$$

زمانی یک رابطه زوج مرتبی تابع است که بین زوج مرتبها مؤلفه اول تکراری نباشد. اگر بین دو یا چند زوج مرتب مؤلفه اول یکسان باشد، برای داشتن شرط تابع بودن، کافی است مؤلفه دوم آن‌ها را برابر قرار دهیم.

در زوج‌های مرتب $(2, 3a)$ و $(2, a-2)$ مؤلفه‌های دوم را با هم برابر قرار می‌دهیم:

$$3a = a - 2 \Rightarrow 2a = -2 \Rightarrow a = -1$$

مقدار $a = -1$ را در تابع داده‌شده جایگذاری کرده و آن را بازنویسی می‌کنیم: (زوج مرتب‌های تکراری را حذف می‌کنیم).

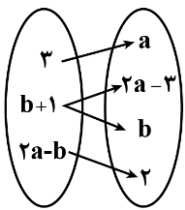
$$f = \{(2, -3), (-1, 2b+1), (-1, 5)\}$$

حال در زوج مرتب‌های $(-1, 5)$ و $(-1, 2b+1)$ نیز مؤلفه‌های دوم را با هم برابر قرار می‌دهیم:

$$2b + 1 = 5 \Rightarrow 2b = 4 \Rightarrow b = 2$$

$$a - b = -1 - 2 = -3$$

در نهایت داریم:

۳- نمودار پیکانی زیر مربوط به یک تابع است. زوج مرتب (a, b) در کدام گزینه به درستی آمده است؟

(۱) $(2, -1)$

(۲) $(2, 1)$

(۳) $(-2, 1)$

(۴) $(-2, -1)$

@biomaz1

(دشوار - محاسباتی - استاندارد) - صفحه ۴۸ - ۱۰۰۲

پاسخ: گزینه ۲

از مقدار $b+1$ دو پیکان خارج شده است؛ بنابراین عضو انتهایی دو پیکان را برابر هم قرار می‌دهیم:

$$2a - 3 = b \Rightarrow 2a - b = 3$$

با توجه به اینکه $2a - b = 3$ است، می‌فهمیم از عدد ۳ نیز دو پیکان خارج شده است که باید عضو انتهایی دو پیکان را برابر هم قرار دهیم:

$$a = 2$$

در رابطه $2a - b = 3$ مقدار $a = 2$ را جایگذاری می‌کنیم و مقدار b را به دست می‌آوریم:

$$2a - b = 3 \xrightarrow{a=2} 4 - b = 3 \Rightarrow b = 1$$

$$(a, b) = (2, 1)$$

در نهایت داریم:

تعریف تابع

یک تابع از مجموعه A به B ، رابطه‌ای است که به ازای هر عضو از مجموعه A ، فقط یک عضو از مجموعه B نسبت داده شود.

(الف) شکل \leftarrow تابع است، چون از هر عضو A دقیقاً یک پیکان خارج شده است.

(ب) شکل \leftarrow تابع نیست، چون از عضو a دو پیکان خارج شده است.

(پ) شکل \leftarrow تابع نیست، چون از عضو c هیچ پیکانی خارج نشده است.

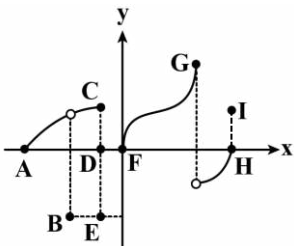
۴- با حذف نقاط موجود در کدام گزینه، نمودار مختصاتی زیر مربوط به یک تابع می‌شود؟

(۱) C و E و I

(۲) D و H و I

(۳) E و C و D

(۴) B و E و D

(آسان - مفهومی - سریع) - صفحه ۴۶ - ۱۰۰۲

پاسخ: گزینه ۱

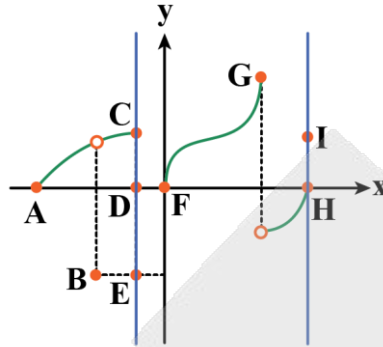
بررسی سریع:

(۱) بین I و H باید یکی حذف شود.

(۲) بین E, D و C باید دو تا حذف شوند.

فقط در گزینه ۱ رعایت شده.

با توجه به نمودار داده شده، خطوط عمودی رسم شده نمودار را بیش از یک بار قطع می کنند؛ بنابراین از بین نقاط E، D و C حتماً باید دو تای آن ها حذف شود و از بین نقاط I و H نیز حتماً باید یکی از آن ها حذف شود.

این ها حداقل تغییرات لازم هستند تا نمودار مربوط به یک تابع باشد. یعنی ما علاوه بر این تغییرات، می توانیم بقیه نقاط و نمودار را تا باقی ماندن فقط یک نقطه حذف کنیم و نمودار همچنان مربوط به یک تابع باشد، بنابراین گزینه ۱ صحیح است.

یک نمودار مختصاتی زمانی مربوط به یک تابع است که هر خط عمودی نمودار رابطه را حداکثر در یک نقطه قطع کند.

۵- کدام یک از رابطه های تعریف شده زیر مربوط به یک تابع است؟

- ۱) رابطه ای که به هر شهر، سوغاتی آن شهر را نسبت می دهد.
- ۲) رابطه ای که به هر فرد، کد ملی او را نسبت می دهد.
- ۳) رابطه ای که به یک مدرسه، دانش آموزان مدرسه را نسبت می دهد.
- ۴) رابطه ای که به هر در، کلید آن را نسبت می دهد.

آسان - مفهومی - سریع (صفحه ۴۶ - ۱۰۰۲)	پاسخ: گزینه ۲
بررسی سریع: هر فرد، کد ملی منحصر به فرد خود را دارد. کد ملی افراد با هم شبیه نمی شود و هر فرد بیش از یک کد ملی ندارد.	

نکته

رابطه ای که در آن بخش دوم توصیف را فقط با یک عضو به بخش اول مرتبط کند، تابع است.

بررسی گزینه ها:

- ۱) شهرهایی هستند که می توانند بیش از یک سوغاتی داشته باشند.
- ۲) هر فرد مشخصاً فقط یک کد ملی دارد.
- ۳) تعداد دانش آموزان یک کلاس می تواند بیش از یک نفر باشد.
- ۴) هر در می تواند بیش از یک کلید داشته باشد. دقت کنید برخی درها می توانند بیش از یک قفل داشته باشند.

۶- تعداد توابعی که از مجموعه $A = \{1, 2, 3, 4\}$ به مجموعه $B = \{5, 6\}$ می توان نوشت که در آن ها زوج مرتب (۱, ۶) نباشد، چند تا است؟

۸ (۱) ۱۶ (۲) ۴ (۳) ۲ (۴)

متوسط - مفهومی / محاسباتی - زمانبر (صفحه ۴۸ - ۱۰۰۲)	پاسخ: گزینه ۱
بررسی سریع: عدد ۱ فقط با ۶ زوج مرتب می شود و اعداد ۲ و ۳ و ۴، با هر کدام از ۵ و ۶ زوج مرتب می شوند، پس: $1 \times 2 \times 2 \times 2 = 8$ تعداد توابع از A به B	

تعداد توابع از مجموعه A با n عضو به مجموعه B با m عضو برابر است با: m^n
در واقع هر عضو مجموعه A با m عضو مجموعه B یک زوج مرتب تشکیل می‌دهد. بنابراین داریم:

$$\text{تعداد توابع قابل تعریف} = \underbrace{m \times m \times \dots \times m}_n = m^n$$

عضو ۱ از مجموعه A با هر عضو مجموعه B (۲ عضو) یک زوج مرتب تشکیل می‌دهد. بنابراین عضوهای ۱، ۲، ۳ و ۴ هر کدام ۲ انتخاب دارند. اما اگر بخواهیم زوج مرتب (۱، ۶) را حذف کنیم، عضو ۱ فقط ۱ انتخاب دارد اما ۲، ۳ و ۴ همان دو انتخاب را دارند:

$$B \text{ به } A \text{ از توابع} = 1 \times 2 \times 2 \times 2 = 8$$

۷- دامنه تابع زوج مرتبی $f = \{(a+1, -2), (3, 2a-1), (-5, 2)\}$ به صورت مجموعه $D = \{3, -5, -1\}$ است. مجموع اعضای برد آن کدام است؟

- (۱) -۵ (۲) -۶ (۳) -۴ (۴) -۳

(متوسط - محاسباتی / مفهومی - استاندارد) - صفحه ۵۰ - ۱۰۰۲

پاسخ: گزینه ۱

بررسی سریع:

$$a + 1 = -1 \Rightarrow a = -2$$

$$R = \{-2, 2, 2a - 1\} \xrightarrow{a=-2} R = \{-2, 2, -5\} \Rightarrow -2 + 2 - 5 = -5$$

دامنه، مجموعه مؤلفه‌های اول زوج‌های مرتب تابع است، پس:
(۱) در نمایش پیکانی، دامنه مجموعه مبدأ فلش‌ها است، یعنی همان مجموعه اول.
(۲) در نمایش جدولی دامنه مجموعه سطر اول جدول است.
(۳) در نمایش مختصاتی، دامنه تصویر نمودار روی محور x ها است. ببینید:

تابع	$f = \{(1, 2), (-1, 5), (2, 4)\}$		<table border="1"> <tr> <td>شکل</td> <td>مثلث</td> <td>مربع</td> <td>شش ضلعی</td> </tr> <tr> <td>تعداد قطر</td> <td>۰</td> <td>۲</td> <td>۹</td> </tr> </table>	شکل	مثلث	مربع	شش ضلعی	تعداد قطر	۰	۲	۹	
شکل	مثلث	مربع	شش ضلعی									
تعداد قطر	۰	۲	۹									
دامنه	$f \text{ دامنه} = \{1, -1, 2\}$	دامنه = $\{1, 2, 3\}$	{شش ضلعی، مربع، مثلث} = دامنه	دامنه = $(-2, 3]$								

برد، مجموعه مؤلفه‌های دوم زوج‌های مرتب است. در نمایش پیکانی، برد مجموعه مقصدهای فلش‌ها است. یعنی فقط عضوایی از B که به آن‌ها فلش وارد شده است.

در جدول هم مقادیر سطر دوم مجموعه برد را تشکیل می‌دهند، ببینید:

تابع	<table border="1"> <tr> <td>شکل</td> <td>مثلث</td> <td>لوزی</td> <td>شش ضلعی</td> </tr> <tr> <td>جمع زاویه‌های داخلی</td> <td>180°</td> <td>360°</td> <td>720°</td> </tr> </table>	شکل	مثلث	لوزی	شش ضلعی	جمع زاویه‌های داخلی	180°	360°	720°		$f = \{(1, -1), (2, 4), (3, 7)\}$	
شکل	مثلث	لوزی	شش ضلعی									
جمع زاویه‌های داخلی	180°	360°	720°									
برد	$f \text{ برد} = \{180^\circ, 360^\circ, 720^\circ\}$	$f \text{ برد} = \{0\}$	$f \text{ برد} = \{-1, 4, 7\}$	$f \text{ برد} = [-1, 3)$								

دامنه تابع داده شده به صورت $D = \{a + 1, 3, -5\}$ است که با مقایسه این مجموعه با مجموعه دامنه داده شده در صورت سؤال، داریم:

$$a + 1 = -1 \Rightarrow a = -2$$

مجموعه برد تابع f به صورت $R = \{-2, 2, 2a - 1\}$ است که با جایگذاری $a = -2$ داریم: $R = \{-2, 2, -5\}$

در نهایت داریم:

$$f \text{ تابع } f = -5 = -2 + 2 - 5 = -5 = \text{مجموع اعضای برد تابع } f$$

۸- در ماشین مقابل، مقادیر ورودی و خروجی نوشته شده در کدام گزینه به درستی صدق می کند؟

$$\begin{array}{c} \text{ورودی} \rightarrow \boxed{y=2x-3} \rightarrow \text{خروجی} \end{array}$$

$$\left. \begin{array}{l} \text{ورودی} = 2 \\ \text{خروجی} = -1 \end{array} \right\} (4)$$

$$\left. \begin{array}{l} \text{ورودی} = -2 \\ \text{خروجی} = -7 \end{array} \right\} (3)$$

$$\left. \begin{array}{l} \text{ورودی} = 1 \\ \text{خروجی} = 1 \end{array} \right\} (2)$$

$$\left. \begin{array}{l} \text{ورودی} = -1 \\ \text{خروجی} = 5 \end{array} \right\} (1)$$

(متوسط - محاسباتی - استاندارد) - صفحه ۵۰ - ۱۰۰۲

پاسخ: گزینه ۳

بررسی سریع:

گزینه ۳:

$$y = 2x - 3 \xrightarrow{x=-2} y = 2(-2) - 3 = -4 - 3 = -7$$

 در ماشین داده شده مقدار ورودی جایگزین x در ضابطه تابع می شود و مقدار حاصل را به عنوان خروجی در نظر می گیریم. این کار را برای هر

۴ گزینه انجام می دهیم:

بررسی گزینه ها:

$$(1) \quad y = 2x - 3 \xrightarrow{x=-1} y = 2(-1) - 3 = -2 - 3 = -5 \quad \times$$

$$(2) \quad y = 2x - 3 \xrightarrow{x=1} y = 2(1) - 3 = 2 - 3 = -1 \quad \times$$

$$(3) \quad y = 2x - 3 \xrightarrow{x=-2} y = 2(-2) - 3 = -4 - 3 = -7 \quad \checkmark$$

$$(4) \quad y = 2x - 3 \xrightarrow{x=2} y = 2(2) - 3 = 4 - 3 = 1 \quad \times$$

@biomaz1

 ۹- در مورد نمایش جبری تابع f به صورت $\begin{cases} f: A \rightarrow B \\ y = f(x) \end{cases}$ کدام گزینه نادرست است؟

 (۱) مجموعه A ، دامنه تابع f را نمایش می دهد.

 (۲) $y = f(x)$ ضابطه تابع f را نمایش می دهد.

 (۳) مجموعه B ، برد تابع f را نمایش می دهد.

 (۴) برد تابع f زیرمجموعه ای از B است.

(آسان - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۵۰ و ۵۱ - ۱۰۰۲

پاسخ: گزینه ۳

 ضابطه یا نمایش جبری تابع f به صورت $\begin{cases} f: A \rightarrow B \\ y = f(x) \end{cases}$ است که A دامنه، B هم دامنه (برد زیرمجموعه ای از B) و $f(x)$ ضابطه تابع است و به عبارت دیگر

برد زیرمجموعه هم دامنه است.

با توجه به درسنامه نوشته شده، گزینه ۳ نادرست است. در نمایش جبری تابع، برد نوشته نمی شود.

۱۰- ضابطه تابعی با توصیف «تابع f به هر عدد، دو برابر مکعب همان عدد، به علاوه سه را نسبت می‌دهد.» در کدام گزینه به درستی آمده است؟

$$f(x) = 2x^3 + 3 \quad (۴)$$

$$f(x) = 2x^2 + 3 \quad (۳)$$

$$f(x) = 3x^2 + 3 \quad (۲)$$

$$f(x) = 3x^3 + 3 \quad (۱)$$

(آسان - مفهومی / محاسباتی - استاندارد) - صفحه ۵۴ - ۱۰۰۲

پاسخ: گزینه ۴

بررسی سریع:

$2x^3 + 3$: دو برابر مکعب عدد به علاوه ۳ $\rightarrow 2x^3$: دو برابر مکعب عدد $\rightarrow x^3$: مکعب عدد $\rightarrow x$: هر عدد

متغیر ورودی را برابر x در نظر می‌گیریم:

$$x \xrightarrow{\text{مکعب}} x^3 \xrightarrow{\text{برابر ۲}} 2x^3 \xrightarrow{\text{به علاوه ۳}} 2x^3 + 3$$

بنابراین ضابطه تابع f ، به صورت $f(x) = 2x^3 + 3$ است.

۱۱- در تابع f با ضابطه $f(x) = 2\sqrt{-x} - 3$ $f: A \rightarrow B$ مجموعه A به صورت $A = \{-1, -4, -9\}$ است. مجموع اعضای برد این تابع کدام است؟

۳ (۴)

۵ (۳)

۷ (۲)

۹ (۱)

(آسان - محاسباتی - استاندارد) - صفحه ۵۱ - ۱۰۰۲

پاسخ: گزینه ۴

مجموعه A اعضای دامنه تابع f را نشان می‌دهد که باید مقادیر آن را در ضابطه تابع f به جای x قرار دهیم، مقادیر حاصل مجموعه برد تابع f را تشکیل می‌دهند:

$$f(x) = 2\sqrt{-x} - 3 \xrightarrow{x=-1} f(-1) = 2\sqrt{-(-1)} - 3 = 2 - 3 = -1$$

$$f(x) = 2\sqrt{-x} - 3 \xrightarrow{x=-4} f(-4) = 2\sqrt{-(-4)} - 3 = 2(2) - 3 = 4 - 3 = 1$$

$$f(x) = 2\sqrt{-x} - 3 \xrightarrow{x=-9} f(-9) = 2\sqrt{-(-9)} - 3 = 2(3) - 3 = 6 - 3 = 3$$

مجموعه برد تابع f به صورت $R = \{-1, 1, 3\}$ است و داریم:

$$\text{مجموع اعضای برد} = -1 + 1 + 3 = 3$$

۱۲- طول یک فنر در حالتی که یک وزنه ۱۰ کیلوگی به آن آویزان است برابر ۳۰ سانتی‌متر و در حالتی که وزنه‌ای به آن آویزان نباشد برابر ۱۵ سانتی‌متر است. هر کیلوگرم وزنه‌ای که به این فنر اضافه می‌شود، چند سانتی‌متر به طول فنر اضافه می‌کند؟

۲/۵ (۴)

۱ (۳)

۱/۵ (۲)

۲ (۱)

(متوسط - محاسباتی - استاندارد) - صفحه ۵۶ و ۵۷ - ۱۰۰۲

پاسخ: گزینه ۲

نکته

رابطه مربوط به طول فنر پس از اضافه شدن وزنه را به صورت زیر نمایش می‌دهیم:

طول فنر در حالت آزاد و بدون وزنه (cm) + (میزان افزایش طول فنر به ازای اضافه کردن ۱ کیلوگرم وزنه (cm) × جرم وزنه (kg)) = طول فنر پس از اضافه شدن وزنه (cm)

میزان افزایش طول فنر به ازای اضافه کردن یک کیلوگرم وزنه بر حسب سانتی‌متر را با x نمایش می‌دهیم و داریم:

$$30 = 10x + 15 \Rightarrow 10x = 15 \Rightarrow x = 1.5$$

$\frac{15}{10} = 1/5$: افزایش برای وزنه 10 kg $\Rightarrow 30 - 15 = 15$: افزایش طول فنر \Rightarrow طول اولیه $= 15$
 10 kg = طول با وزنه 30 به ازای وزنه 10 kg

$$y = 1/5x + 15$$

۱۳- در تابع خطی f ، اگر $f(1) = 1$ و $f(-1) = 5$ باشد، مقدار $f(-3)$ کدام است؟

-۶ (۴)

-۸ (۳)

۷ (۲)

۹ (۱)

(آسان - محاسباتی - استاندارد) - صفحه ۶۱ - ۱۰۰۲

پاسخ: گزینه ۱

بررسی سریع:

$$\left. \begin{array}{l} f(1) = 1 \Rightarrow m + h = 1 \\ f(-1) = 5 \Rightarrow -m + h = 5 \end{array} \right\} m = -2, h = 3 \Rightarrow f(x) = -2x + 3 \Rightarrow f(-3) = -2(-3) + 3 = 9$$

روش اول

تابع خطی f را به فرم $f(x) = mx + h$ در نظر می‌گیریم و داریم:

$$\left. \begin{array}{l} f(1) = 1 \Rightarrow m + h = 1 \\ f(-1) = 5 \Rightarrow -m + h = 5 \end{array} \right\} \Rightarrow \begin{cases} m = -2 \\ h = 3 \end{cases} \Rightarrow f(x) = -2x + 3$$

در نهایت داریم:

$$f(x) = -2x + 3 \xrightarrow{x=-3} f(-3) = -2(-3) + 3 = 6 + 3 = 9$$

روش دوم

در تابع خطی بین تفاضل مقادیر ورودی و تفاضل مقادیر خروجی تناسب برقرار است:

ورودی	خروجی	
$f(1) = 1$	1	\rightarrow
$f(-1) = 5$	5	\rightarrow
$f(-3) = a$	a	\rightarrow

$$\Rightarrow b = \frac{-2 \times 4}{-2} = 4$$

با توجه به تناسب بالا داریم:

$$a = 5 + b = 5 + 4 = 9$$

در نهایت داریم:

$$f(-3) = a = 9$$

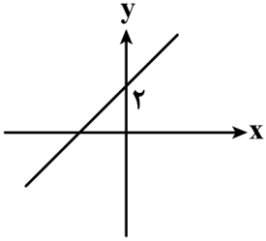
تابع خطی

تابع خطی همان معادله خط است که آن را به صورت $y = mx + h$ یا $f(x) = mx + h$ نشان می‌دهند. m همان شیب خط و h همان عرض از مبدأ است. اگر نقطه (a, b) روی خط قرار داشته باشد، می‌توانیم بگوییم $f(a) = b$

@biomaz1

۱۴- نمودار تابع خطی $f(x) = mx + h$ به صورت زیر است. بدون تغییر در طول از مبدأ این خط، شیب آن را یک واحد افزایش می‌دهیم و عرض از مبدأ خط جدید برابر ۳ می‌شود. مقدار m کدام است؟

(۱) -۲

(۲) ۲

(۳) -۳

(۴) ۳

(دشوار - محاسباتی - زمانبر) - صفحه ۵۹ - ۱۰۰۲

پاسخ: گزینه ۲

بررسی سریع:

 حالت اولیه: نقاط: $(0, 2)$ و $(a, 0)$ و شیب: m

 حالت ثانویه: نقاط: $(0, 3)$ و $(a, 0)$ و شیب: $m+1$

$$\left. \begin{aligned} m &= \frac{2-0}{0-a} = -\frac{2}{a} \\ m+1 &= \frac{3-0}{0-a} = -\frac{3}{a} \Rightarrow m = -\frac{3}{a} - 1 \end{aligned} \right\} -\frac{2}{a} = -\frac{3}{a} - 1 \Rightarrow -\frac{2}{a} = \frac{-3-a}{a} \Rightarrow -2 = -3-a \Rightarrow a = -1$$

پس:

$$m = -\frac{2}{-1} = 2$$

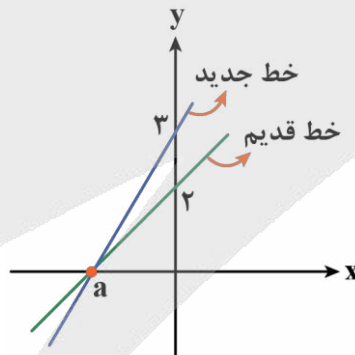
روش اول

با توجه به نمودار داده شده، عرض از مبدأ تابع خطی برابر ۲ است؛ بنابراین در ضابطه $f(x) = mx + h$ داریم:

$$h = 2 \Rightarrow f(x) = mx + 2$$

از طرفی خط جدیدی داریم که شیب آن یک واحد بیشتر از خط قبلی و عرض از مبدأ آن برابر ۳ است. طول از مبدأ هر دو خط یکسان است. ضابطه خط جدید را با g نمایش می‌دهیم و داریم:

$$g(x) = (m+1)x + 3$$

با توجه به اینکه هر دو تابع طول از مبدأ برابر دارند، داریم:

$$g(a) = f(a) = 0 \Rightarrow \begin{cases} g(a) = 0 \Rightarrow (m+1)a + 3 = 0 \Rightarrow (m+1)a = -3 \Rightarrow a = \frac{-3}{m+1} \\ f(a) = 0 \Rightarrow ma + 2 = 0 \Rightarrow ma = -2 \Rightarrow a = -\frac{2}{m} \end{cases}$$

در نهایت داریم:

$$\frac{-3}{m+1} = \frac{-2}{m} \xrightarrow{\text{طرفین وسطین}} -3m = -2m - 2 \Rightarrow m = 2$$

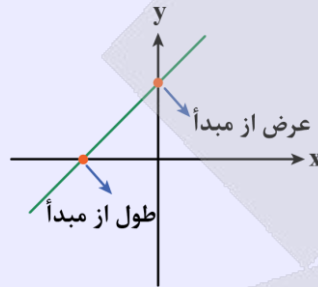
با توجه به نمودار رسم شده، خط جدید از نقاط $(0, 3)$ و $(a, 0)$ و خط قدیم از نقاط $(0, 2)$ و $(a, 0)$ عبور می کند:

$$\frac{3-0}{0-a} = \frac{2-0}{0-a} + 1 \Rightarrow \frac{-3}{a} = \frac{-2}{a} + 1 \xrightarrow{\times a} -3 = -2 + a \Rightarrow a = -1$$

همان طور که مشخص است: $f(a) = g(a) = 0$

$$f(a) = 0 \Rightarrow f(-1) = 0 \Rightarrow -m + 2 = 0 \Rightarrow m = 2$$

فرم ضابطه تابع خطی f را به صورت $f(x) = mx + h$ در نظر می گیریم که m شیب و h عرض از مبدأ آن است. با توجه به شکل زیر، عرض از مبدأ عرض محل برخورد نمودار با محور y ها و طول از مبدأ طول محل برخورد نمودار با محور x ها است.

۱۵- دامنه تابع خطی $f(x) = -x + 2$ به صورت $A = \{x \in \mathbb{R} \mid -1 \leq x \leq 2\}$ است. محدوده برد این تابع در کدام گزینه به درستی آمده است؟

$$R = \{y \in \mathbb{R} \mid 0 \leq y \leq 4\} \quad (۲)$$

$$R = \{y \in \mathbb{R} \mid -1 \leq y \leq 2\} \quad (۱)$$

$$R = \{y \in \mathbb{R} \mid 1 \leq y \leq 3\} \quad (۴)$$

$$R = \{y \in \mathbb{R} \mid 0 \leq y \leq 3\} \quad (۳)$$

(متوسط - محاسباتی - زمانبر - صفحه ۶۲ - ۱۰۰۲)

پاسخ: گزینه ۳

مقادیر دو طرف محدوده دامنه یعنی -1 و 2 را به تابع f می دهیم تا مقادیر دو طرف فاصله برد را به دست آوریم:

$$f(x) = -x + 2 \Rightarrow f(-1) = -(-1) + 2 = 3$$

$$f(x) = -x + 2 \Rightarrow f(2) = -2 + 2 = 0$$

مقادیر دو طرف فاصله برد 3 و 0 به دست آمده اند؛ بنابراین داریم:

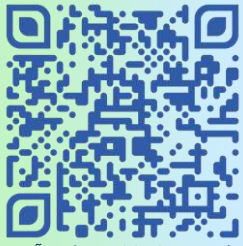
$$R = \{y \in \mathbb{R} \mid 0 \leq y \leq 3\}$$

اگر دامنه تابع خطی f به صورت $a \leq x \leq b$ باشد، آن گاه برد آن با شرط $f(b) > f(a)$ به صورت $f(a) \leq y \leq f(b)$ می شود.

اگر برد تابع خطی f به صورت $a \leq y \leq b$ باشد، کافی است با حل معادلات $f(x_1) = a$, $f(x_2) = b$ به ترتیب x_1 و x_2 را به دست آوریم و آن گاه دامنه تابع f با شرط $x_2 > x_1$ به صورت $x_1 \leq x \leq x_2$ می شود.

@biomaz1

برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
QR Code بالا را اسکن کنید
یا روی لینک زیر بزنید!

پاسخنامه ویدئویی آزمون

تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری / هماهنگی پاره‌های کلام / سجع و انواع آن + کارگاه
تحلیل فصل ۲
صفحه‌های ۳۸ تا ۵۸

بودجه‌بندی
این آزمون

این مبحث حدوداً ۲ تست از ۳۰ تست کنکور را پوشش داده است.

سهم در
کنکور

۱۶- از دیدگاه تاریخ ادبیات کدام بخش مشخص شده نادرست است؟

- «ایرانیان در سه قرن نخست هجری به فعالیت‌های علمی و ادبی خود ادامه دادند. در این دوره همچنان آثاری به زبان فارسی میانه (پهلوی) تألیف می‌شد. در آغاز قرن سوم، دولت نیمه‌مستقل طاهری و سپس دولت مستقل صفاری بر سر کار آمد. یعقوب لیث صفاری اجازه نداد زبان عربی در دستگاه حکومت او به کار رود و زبان فارسی دری را زبان رسمی قلمرو خود اعلام کرد؛ در نتیجه فارسی دری به مفهوم واقعی خود تقریباً هم‌زمان با این دولت (صفاری) پدید آمد.»

(۴) مورد «۱»

(۳) مورد «۴»

(۲) مورد «۳»

(۱) مورد «۲»

(متوسط - خط به خط - سریع) - صفحه ۴۱ - ۱۰۰۴

پاسخ: گزینه ۳

«پس از برافتادن ساسانیان، طاهریان نخستین دولت اسلامی ایران بودند. ادبیات فارسی دری به مفهوم واقعی خود، تقریباً هم‌زمان با این دولت (طاهریان) پدید آمد.» ← مورد «۴» نادرست است.

بررسی سایر موارد:

- ۱) مورد «۱» درست است. متن کتاب درسی: «پس از برافتادن ساسانیان و از دست رفتن استقلال سیاسی ایران، ایرانیان به فعالیت‌های علمی و ادبی خود ادامه دادند و به زبان‌های فارسی، پهلوی و عربی آثار فراوانی پدید آوردند.»
- ۲) مورد «۲» درست است. متن کتاب درسی: «در آغاز قرن سوم دولت نیمه‌مستقل طاهری و پس از آن دولت مستقل صفاری بر سر کار آمد.»
- ۳) مورد «۳» درست است. متن کتاب درسی: «یعقوب لیث صفاری نه با زبان عربی آشنایی داشت و نه اجازه داد این زبان در دستگاه حکومت او به کار رود؛ به همین سبب زبان فارسی دری را زبان رسمی قلمرو خود اعلام کرد.»

سیر تحول	پیش از اسلام	زبان محاوره و مکاتبهٔ دربار ساسانیان
منطقهٔ رواج	ابتدا	شرق و شمال شرقی ایران
خط	در دوره‌های بعد	غناي تدريجي و تبدیل شدن به زبان عمومی سراسر ایران
اهمیت	نخستین صورت زبان عربی	کنار گذاشتن صداهای زبان عربی
	فارسى نو در برابر نفوذ عناصر زبان عربی	نفوذ اسلام در ایران ← رواج خط عربی

فارسی دری

۱۷- در متن زیر چند خطای علمی یافت می‌شود؟

«فارسی دری زبان درباری سامانیان، زبان محاوره و مکاتبه مقامات دولتی بوده است. دری نخستین صورت زبان ادبی فارسی نو در برابر نفوذ عناصر زبان عربی بود. فارسی دری با تلاش امیران سامانی در تشویق شاعران و نویسندگان فارسی‌گوی، به سرعت غنی گشت و زبان عمومی سراسر ایران شد. منطقه رواج فارسی دری نخست شمال و شمال شرقی ایران بود.»

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

پاسخ: گزینه ۳

دشوار - خط به خط - سریع (صفحه ۴۰ - ۱۰۰۴)

سه خطای علمی در متن یافت می‌شود:

- ۱: فارسی دری زبان درباری ساسانیان، زبان محاوره و مکاتبه مقامات دولتی بوده است.
- ۲: فارسی دری موجودیت خود را به سرسختی حفظ کرد و به تدریج غنی گشت.
- ۳: منطقه رواج فارسی دری نخست مشرق و شمال شرقی ایران بود.

۱۸- نثر کدام گزینه از موضوع‌های رایج نثر دوره سامانی بهره‌ای نبرده است؟

- (۱) کنارنگ با ایشان برآویخت، گاه به شمشیر و گاه به تیر. بهری را بگشت و و بهری را بخت و هر باری که اسپ افگندی، بسیار کس تبه کردی تا سرانجام ستوهی پذیرفتند و بگریختند.
- (۲) ایدون (= این چنین) گویند که نخست پادشاهی که بنشست هوشنگ بود و او را پیشداد خواندند، که پیشتر کسی که آیین داد در میان مردمان پدید آورده بود، او بود.
- (۳) و نشست گشتاسپ به بلخ بودی تا پادشاهی خویش از ترکان نگاه داشتی و ملک ترکان بدان وقت برادر افراسیاب بود نام خزراسپ و چون کیخسرو افرسیاب را بگشت این خزراسپ ولایت ترکستان بگرفته بود.
- (۴) چون پدر و مادر را حرمت داری و آرم، دعا و نفرین ایشان در تو اثر بیشتر کند و مستجاب تر بود و بخشودی حق تعالی نزدیک تر باشی و بخشودی ایشان نزدیک تر باشی.

پاسخ: گزینه ۴

دشوار - مفهومی - استاندارد (صفحه ۴۳ - ۱۰۰۴)

نثر دوره سامانی بیشتر به موضوع‌های حماسی، ملی و تاریخی توجه دارد. موضوع نثر گزینه «۴» تعلیمی است که از موضوعات رایج نثر دوره سامانی نیست. متن گزینه «۴» از قابوس‌نامه است که یک اثر تعلیمی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) موضوع نثر این گزینه تاریخی و حماسی است.
- ۲) موضوع نثر این گزینه ملی است.
- ۳) موضوع نثر این گزینه تاریخی و ملی است.

ویژگی‌های نثر دوره سامانی

آثار

سبک: ساده و روان

موضوعات: حماسی • ملی • تاریخی

عدم رواج اصطلاحات علمی و اشعار و امثال

شاهنامه ابومنصوری

- ۳۴۶ ه.ق. نویسنده: عده‌ای از دانشوران خراسان
- موضوع: تاریخ گذشته ایران
- متن باقی‌مانده: چند صفحه از مقدمه

ترجمه تفسیر طبری

- نویسنده: اصل تفسیر به زبان عربی: محمدبن جریر طبری
- مترجم: عده‌ای از دانشمندان آن زمان

تاریخ بلعمی

- نویسنده: ابوعلی بلعمی
- پادشاهی که به نوشتنش فرمان داد: منصور
- بن نوح سامانی
- ترجمه آزاد تاریخ الرسل و الملوک نوشته محمدبن جریر طبری از عربی به فارسی
- بلعمی با حذف برخی مطالب و افزودن اطلاعات دیگر درباره تاریخ ایران، ترجمه تاریخ طبری را به تألیفی مستقل (تاریخ بلعمی) تبدیل کرد.

۱۹- متن زیر از کدام اثر آمده است و کدام توضیح درباره آن اثر درست است؟

«و این کتاب را بیاوردند از بغداد، نبشته به زبان تازی؛ پس دشخوار آمد خواندن این کتاب. امیر سید ابوالمظفر ابوصالح منصور علمای ماوراءالنهر را گرد کرد و از ایشان فتوای کرد که روا باشد که ما این کتاب را به زبان پارسی گردانیم...»

- ۱) ترجمه تفسیر طبری - نثر کتاب ساده و روان است و آوردن اصطلاحات علمی و اشعار و امثال از ویژگی‌های آن است.
- ۲) شاهنامه ابومنصوری - حدود سال ۳۴۶ قمری به دست عده‌ای از دانشوران خراسان نوشته شد و موضوع آن تاریخ گذشته ایران است.
- ۳) ترجمه تفسیر طبری - اصل تفسیر را محمدبن جریر طبری به زبان عربی نوشته است؛ اما جمعی از دانشمندان آن زمان این کتاب را به فارسی دری برگرداندند.
- ۴) تاریخ بلعمی - ابوعلی بلعمی همزمان با ترجمه «تاریخ‌الرسول والملوک»، اطلاعاتی از اصل این کتاب را حذف کرد و با افزودن مطالبی، آن را به صورت تألیفی مستقل تحت عنوان «تاریخ بلعمی» درآورد.

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - خط به خط - سریع) - صفحه ۴۵ - ۱۰۰۴

متن مذکور از کتاب «ترجمه تفسیر طبری» است و توضیح گزینه «۳» درباره این کتاب صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) به‌طور کلی نثر آثار دوره سامانی (از جمله «ترجمه تفسیر طبری») ساده و روان است و هنوز آوردن اصطلاحات علمی و اشعار و امثال در آن رایج نشده است.
- ۲) متن مذکور از کتاب «شاهنامه ابومنصوری» نیست، اما توضیحات درباره «شاهنامه ابومنصوری» صحیح است.
- ۴) متن مذکور از کتاب «تاریخ بلعمی» نیست، اما توضیحات درباره «تاریخ بلعمی» صحیح است.

راهنمای مسیرت...

لازم است که با متون نقل شده در کتاب درسی آشنا باشید، اما نیازی نیست که برای پاسخ دادن به چنین سؤالاتی آن‌ها را حفظ کنید. از روی متن سؤال می‌توانید به پاسخ برسید! «به زبان پارسی گردانیم» به شما نشان می‌دهد که اصل کتاب فارسی نیست، پس گزینه «۲» حذف می‌شود. «فتوای کرد» هم به شما نشان می‌دهد که موضوع کتاب احتمالاً مذهبی است، پس گزینه «۴» هم حذف می‌شود. با دانستن ویژگی‌های نثر دوره سامانی، گزینه «۱» هم حذف می‌شود و به پاسخ صحیح می‌رسیم.

۲۰- کدام گزینه درباره «شعر» قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم نادرست است؟

- ۱) شاعران این دوره به واقعیت‌های بیرونی توجه دارند و مفاهیم ذهنی نهایتاً در حد تعالیم کلی اخلاقی فرامی‌رود.
- ۲) رایج‌ترین انواع شعر «غنایی»، «مدحی» و «حماسی» است و حماسه ملی ایران در این دوره با فردوسی به اوج می‌رسد.
- ۳) آوردن موعظه و نصیحت در شعر پارسی از آغاز قرن چهارم معمول می‌گردد ولی در دوره سلجوقیان با قطعات کوتاهی که در این باب سروده شد، به پختگی می‌رسد.
- ۴) داستان‌سرایی و قصه‌پردازی و آوردن حکایات و مثل‌ها در شعر این دوره آغاز می‌شود.

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - خط به خط - سریع) - صفحه ۴۳ - ۱۰۰۴

آوردن موعظه و نصیحت در شعر پارسی از آغاز قرن چهارم معمول گردید و در دوره سلجوقیان به پختگی رسید، اما سرودن قطعات کوتاه در این باب مربوط به قرن چهارم است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) شاعران قرن چهارم و نیمه اول پنجم بیشتر به واقعیت‌های بیرونی نظر داشتند و مفاهیم ذهنی آنان از قلمرو تعالیم کلی اخلاقی فراتر نمی‌رفت.
- ۲) رایج‌ترین انواع شعر «حماسی»، «مدحی» و «غنایی» است و حماسه ملی ایران و شعر حماسی با فردوسی به اوج می‌رسد.
- ۴) داستان‌سرایی و قصه‌پردازی و آوردن حکایات و مثل‌ها در شعر قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم آغاز گشت.

شعر قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم

شعر قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم

سادگی فکر و روانی کلام	ویژگی‌های زبانی و ادبی	بنیان‌گذار	انواع شعر	رواج داستان‌سرایی، قصه‌پردازی و آوردن حکایت‌ها و مثل‌ها
<ul style="list-style-type: none"> توجه به واقعیت بیرونی مفاهیم ذهنی در حد تعالیم کلی اخلاقی 	<ul style="list-style-type: none"> ترکیب‌های تازه استعاره‌های دلپذیر تشبیه‌های گوناگون انواع توصیف 	<ul style="list-style-type: none"> رودکی لقب: پدر شعر فارسی 	<ul style="list-style-type: none"> حماسی فردوسی: به اوج رساندن حماسه ملی ایران مدحی رواج از آغاز شعر فارسی با پیروی از شعر عربی غنایی رودکی شهید بلخی حکمی و اندرزی (هنوز رایج نبود) ظهور در این دوره، پختگی در دوره سلجوقی سرودن قطعه‌های کوتاه از آغاز قرن چهارم قصیده تمام و کمال: کسایی ناصر خسرو: ادامه شیوه کسایی 	

۲۱- به ترتیب هر کدام از توضیحات زیر مربوط به کدام شخصیت است؟

الف: شاعر بزرگ فارسی‌گوی دربار غزنویان که در اواخر عهد سامانی تربیت یافته بود.

ب: قرن چهارم دوره طلایی همراه با شکوفایی روح ایرانی بود که با این شخص آغاز شد.

ج: شعر غنایی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم با این شاعر قوت و استحکام یافت.

د: اولین کسی که در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم قصیده تمام و کمال در زمینه شعر حکمی و اندرزی سرود.

۱) عنصری - محمدبن زکریای رازی - شهید بلخی - کسایی مروزی

۲) رودکی - فردوسی - شهید بلخی - ناصر خسرو

۳) منوچهری - محمدبن زکریای رازی - رودکی - ناصر خسرو

۴) فرخی - فردوسی - رودکی - کسایی مروزی

(متوسط - خط به خط - سریع ۱ - صفحه ۴۳ - ۱۰۰۴)

پاسخ: گزینه ۱

ترتیب شخصیت‌ها در گزینه «۱» به درستی آمده است.

بررسی موارد:

الف) دربار غزنویان دست‌کم تا پایان سلطنت مسعود، به وجود شاعران بزرگ فارسی‌گوی - که در اواخر عهد سامانی تربیت یافته بودند، مانند عنصری، فرخی و منوچهری - آراسته بود.

ب) قرن چهارم دوره طلایی همراه با شکوفایی روح ایرانی بود که با دانشمند بزرگی چون محمدبن زکریای رازی آغاز شد و با شاعر بی‌نظیری مانند فردوسی ادامه یافت.

ج) شعر غنایی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم با دو شاعر مشهور، رودکی و شهید بلخی، قوت و استحکام یافت.

د) اولین کسی که قصیده تمام و کمال در زمینه شعر حکمی و اندرزی (تعلیمی) سرود، «کسایی مروزی» بود؛ سپس «ناصر خسرو» شیوه او را ادامه داد.

اشخاص درس چهارم
یعقوب لیث صفاری

تلاش برای ایجاد حکومت مستقل ایرانی + تضعیف حکومت بغداد
 ناآشنایی با زبان عربی و منع استفاده از آن در دستگاه حکومت ← رسمی کردن فارسی

عنصری، فرخی و منوچهری

تربیت یافتگان اواخر عهد سامانی که شاعران دربار غزنوی شدند.

محمدبن زکریای رازی

دانشمند بزرگ ابتدای قرن چهارم

فردوسی

پایه‌گذار حماسه ملی ایران

شاعر بزرگ قرن چهارم

ابوعلی سینا

متبحر در تمام علوم روزگار و صاحب تحقیق و تألیف

شاعر فارسی و عربی

کسایی مروزی

سراینده نخستین قصیده کامل تعلیمی

ناصر خسرو

پیرو کسایی در سرودن قصاید تعلیمی

محمدبن جریر طبری

نویسنده «تفسیر طبری» و «تاریخ الرسل و الملوک»

ابوعلی بلعمی

مترجم «تاریخ الرسل و الملوک»

منصور بن نوح سامانی

پادشاه معاصر ابوعلی بلعمی که او را به ترجمه تاریخ طبری امر کرد.

۲۲- کدام بیت با توجه به ویژگی‌های شعر در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم، مربوط به این دوره نیست؟

آن ز عنبر برد بوی و این ز گوهر برد رنگ
 غمت به ریختن خونم آستین برزد
 که باد غالیه‌سای است و ابر لؤلؤبار (لؤلؤ: مروارید)
 گل مشک‌بوی و شب روزپرو

۱) گل شکفت و لاله بنمود از نقاب سرخ روی
 ۲) چو سنبل تو سر از برگ یاسمین برزد
 ۳) عروس باغ مگر جلوه می‌کند امروز
 ۴) چه چیز است رخساره و زلف دلبر

(دشوار - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۴۳ - ۱۰۰۴

پاسخ: گزینه ۲

ویژگی‌های شعر قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم در بیت گزینه «۲» دیده نمی‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) این بیت به توصیف طبیعت پرداخته است. ← توجه به واقعیت‌های بیرونی
- ۳) این بیت به وصف طبیعت و عناصر آن پرداخته است. ← توجه به واقعیت‌های بیرونی
- ۴) شاعر در این بیت، چهره یار را به گلی خوشبو و زلف یار را به شب مانند کرده است. ← آوردن تشبیهات گوناگون

@biomaz1

۲۲- به ترتیب نوع سجع هریک از عبارات زیر در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟
الف: این صنایع و بدایع زاده طبايع است و این همه نقش‌های چالاک از نتایج آب و خاک، بدان خدای که سنگ بدخشان را رنگ و طراوت داد و در لعاب زنبور شفا و حلاوت نهاد.

ب: گل دورنگ چون عاشق منافق، یک سوی زرد و یک سوی لعل، باطن دیگر و ظاهر دیگر
ج: در نماز تقصیر مکن که بی نماز را در دو جهان قیمت نیست، و با هیچ ظالم در هیچ کار موافقت مکن که یاری ظالمان جز عقوبت نیست.
د: جوانمردا دل در دنیا مبنده که دنیا را بقا نیست، و دل در خلق مبنده که خلق را وفا نیست.

- (۱) متوازن - مطرف - مطرف - متوازی
(۲) مطرف - متوازن - مطرف - متوازی
(۳) متوازن - مطرف - متوازی - متوازن
(۴) مطرف - متوازن - متوازی - مطرف

پاسخ: گزینه ۲

(دشوار - مفهومی - سریع - صفحه ۵۳ - ۱۰۰۶)

نوع سجع‌های عبارات مذکور به ترتیب مطرف، متوازن، متوازی و متوازی است:

الف) سجع مطرف: کلمات «داد» و «نهاد»

ب) متوازن: کلمات «زرد» و «لعل»، کلمات «باطن» و «ظاهر»

ج) سجع مطرف: کلمات «قیمت» و «عقوبت»

د) سجع متوازی: کلمات «بقا» و «وفا»

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) عبارت «الف» سجع متوازن ندارد.

عبارت «ب»: سجع مطرف: ندارد

عبارت «ج»: سجع مطرف: کلمات «عقوبت» و «قیمت»

عبارت «د»: سجع متوازی: کلمات «بقا» و «وفا»

۳) عبارت «الف» سجع متوازی ندارد.

عبارت «ب»: سجع مطرف: ندارد

عبارت «ج»: سجع متوازی: ندارد.

عبارت «د»: سجع متوازن ندارد.

۴) عبارت «الف»: سجع مطرف: کلمات «داد» و «نهاد»

عبارت «ب»: متوازن: کلمات «زرد» و «لعل»، کلمات «باطن» و «ظاهر»

عبارت «ج»: سجع متوازی ندارد.

عبارت «د»: سجع مطرف ندارد.

۲۴- آرایه شاخص عبارت زیر در همه گزینه‌ها یافت می‌شود، به جز:

«الهی چون تو توانایی که را توان است، در ثنای تو که را زبان است و بی‌مهر تو که را سر و جان است؟»

(۱) بلکه جمله ابداع و انشاء و اختراع و افشاء تعلق به مکون اشیا و خالق ماشاء دارد، که طبع از این خانه بیگانه است.

(۲) تو هر روز پس از رنج بسیار و مشقت فراوان از مایکی شکار می‌توانی شکست و ما پیوسته در بلا و تو در تگاپوی و طلب.

(۳) علت قلبی که آن را عشق می‌گویند که راست و آن عاشق مایوس منحوس عبوس کجاست؟

(۴) گفتم: در آی که خانه عقل و رای گرفتی و نانشسته جای گرفتی. پشت به مسند ناز نه، که صبر را پشت بشکست.

پاسخ: گزینه ۱

(دشوار - مفهومی - استاندارد - صفحه ۵۳ - ۱۰۰۶)

آرایه شاخص عبارت مذکور سجع است. کلمات «توان»، «زبان» و «جان» ارکان سجع‌اند.
در گزینه «۱» سجع یافت نمی‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) کلمات «بلا» و «طلب» سجع متوازن دارند.
- ۳) کلمات «را» و «کجا» سجع مطرف دارند «است» تکرار شده و کلمات قبل آن سجع خلق کرده‌اند.
- ۴) کلمات «رای» و «جای» سجع متوازی دارند.

اب

۲۵- ارکان سجع در چند عبارت زیر به درستی مشخص شده است؟

الف: دانستم که روز اعتذار و استغفار است نه وقت اصرار و استکبار. («اعتذار» و «اصرار» - «استغفار» و «استکبار»)
 ب: چون عاشقان بر رنگ و بوی و چون دلشدگان در تک و پوی می‌رفتم و منازل متبرک و مراحل مبارک را به دیده می‌رفتم. («بوی» و «پوی» - «می‌رفتم» و «می‌رفتم»)
 ج: عزم طوف و گشت کردم و روی به صحرا و دشت آوردم و هر روز از راهی تازه به دروازه‌ای می‌شدم. («راهی» و «دروازه‌ای»)
 د: پای از آستانه در میانه نهادم، تختی دیدم لطیف و برنایی ظریف بر وی نشسته، مدهوش و خاموش، متحن و متفکر. («تختی» و «برنایی» - «لطیف» و «ظریف»)

یک (۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴)

(متوسط - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۵۳ - ۱۰۰۶

پاسخ: گزینه ۱

فقط در مورد «ب» ارکان سجع به درستی مشخص شده است: کلمه «بوی» با «پوی» و «می‌رفتم» با «می‌رفتم» سجع متوازی دارد.

بررسی سایر موارد:

الف) کلمات «استغفار» و «استکبار» در انتهای جملات آمده‌اند و سجع متوازی خلق کرده‌اند. کلمات «اعتذار» و «اصرار» سجعی ندارند؛ چون در پایان دو جمله متفاوت نیامده‌اند.

ج) کلمات «کردم» و «آوردم» در انتهای جملات آمده‌اند و سجع مطرف دارند.

د) کلمات «لطیف» و «ظریف» در انتهای جملات آمده‌اند و سجع متوازی دارند. «تختی» و «برنایی» سجع ندارند.

نکته

در نثر کلمات با وزن، قافیه یا وزن و قافیۀ مشابه اگر در پایان دو جمله متوالی قرار نگیرند، سجع نمی‌سازند. در شعر نیز یا باید در پایان دو یا سه نیم‌مصراع متوالی باشند، یا تمام کلمات دو مصراع با هم سجع بسازند که منجر به خلق موازنه یا ترصیع خواهد شد.

اب

۲۶- کلمات «.....» و «.....» در متن زیر سجع متوازی خلق کرده‌اند.

«مسند خلافت را صاحب صدر چنین بوده است و تخت امارت را صاحب قدر چند. این اسامی را از فاتحت تا خاتمت آر و شرط ترتیب و ترکیب در وی نگه دار تا سمع را از تو فائده بود و جمع را از تو نواله و مائده.»

(۱) خلافت، امارت (۲) فائده، مائده (۳) صدر، قدر (۴) ترتیب، ترکیب

(آسان - مفهومی - سریع) - صفحه ۵۳ - ۱۰۰۶

پاسخ: گزینه ۲

ارکان سجع در انتهای جملات قرار می‌گیرند. در متن بالا، کلمات «آر» و «دار» سجع متوازی و کلمات «فائده» و «مائده» سجع متوازی خلق کرده‌اند.

اب

۲۷- در کدام بیت فقط «سجع متوازی» یافت می‌شود؟

این گریه ناساز بین، آن خنده موزون نگر
 آن را که دید او آن قمر در خوبی و حسن و بها
 گر پای در بیرون نهی زین خانقاه شش دری
 می‌دانک آن سر را یقین خاریده باشد دست او

(۱) من تلخ گریم چون قرح، او خوش بخندد همچو می
 (۲) ای آفتاب اندر نظر تاریک و دلگیر و شرر
 (۳) با صوفیان صاف دین در وجد گردی همنشین
 (۴) گر سر ببینی پرترب پر گشته از وی روز و شب

(دشوار - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۵۳ - ۱۰۰۶

پاسخ: گزینه ۲

سجع متوازی: کلمات «نظر» و «شرر» و «قمر»

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ بیت فاقد سجع است.
- ۳ بین «دین» و «همنشین» سجع «مطرف» برقرار است.
- ۴ بین «پرطرب» و «شب» سجع «مطرف» برقرار است.

ابو

۲۸- در کدام گزینه سجع به کاررفته ارزش موسیقایی بیشتری دارد؟

- ۱) خواجه میزبان آشناوار به در آشیانه آمد و سائل وار به در خانه. گفت: امشب حجره را بیاید آراست و این رنج از طبع من بیاید کاست.
- ۲) پیش از طلب آن غنیمت و اتفاق این عزیمت پیری ادیب غریب با ما هم‌راز بود و در مباحثه و منافعه هم‌آواز.
- ۳) چون پیر را چشم بر انای سکبا افتاد لرزه بر اندام افتاد. گفت: آخر نپرسی که از این اصل، فصل چند است و از این زرع، فرع چند.
- ۴) این چه اعلام و تنبیه است و این چه تمثیل و تشبیه؟ باز گفتم که این مثل بیهوده نیست و این سخن ناآزموده نه.

(متوسط - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۵۳ - ۱۰۰۶

پاسخ: گزینه ۴

در گزینه «۴»، کلمات «تنبیه» و «تشبیه» سجع متوازی خلق کرده‌اند که نسبت به سایر انواع سجع ارزش موسیقایی بیشتری دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ «آشیانه» با «خانه» و «آراست» با «کاست» سجع مطرف دارند.
- ۲ کلمات «هم‌راز» و «هم‌آواز» سجع مطرف دارند.
- ۳ «فصل» با «فرع» سجع متوازن.

ابو

۲۹- به ترتیب هجاهای سوم و پنجم مصراع اول و هجاهای هفتم و دهم مصراع دوم در کدام گزینه ذکر شده است؟
«بشنو از نی چون حکایت می‌کند»

- ۱ «آز» / «چُن» / «کا» / «کُ»
۲ «آز» / «چون» / «یت» / «کُ»
۳ «وَز» / «چُن» / «کا» / «می»
۴ «وَز» / «چُن» / «کا» / «کُ»

(متوسط - ترکیبی - استاندارد) - صفحه ۴۷ - ۱۰۰۵

پاسخ: گزینه ۴

«بشنو» به صورت «بش ن» تقطیع نمی‌شود؛ چراکه «و» در این کلمه صامت است نه مصوت و از آنجایی که «بشنو از» حذف همزه دارد، به صورت «بش ن و ز» تقطیع هجایی می‌شود.

@biomaz1

بش	ن	وَز	نِی	چُن	ح	کا	یت	می	کُ	ند
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
آز	جُ	دا	یی	ها	شِ	کا	یت	می	کُ	ند
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-

در کلماتی مانند «حوض»، «بشنو»، «خسرو» که در آن‌ها صدای /ow/ داریم، علاوه بر مصوت کوتاه /ُ/ با صامت /و/ بعد از آن نیز مواجهیم. برای مثال تقطیع «خسرو» به صورت «__» صحیح است و نه «U».

ابو

۳۰- کدام گزینه تقطیع هجایی بیت زیر را نشان می‌دهد؟

خاک راهی کان مشرف گردد از اقدام دوست

- خاک / راهی / کان / مشرف / اگر / اد / اد / آق / اد / ام / دوست
- خاک / راهی / کان / ام / اش / آرف / اگر / اد / اد / آق / اد / ام / دوست
- خاک / راهی / کان / ام / اشرف / اگر / اد / اد / آق / اد / ام / دوست
- خاک / راهی / کان / ام / اشرف / اگر / اد / اد / آق / اد / ام / دوست

«گر دهد دستم کشم در دیده همچون توتیا»

- ۱) گر / اهد / ادس / اتم / اک / اشم / اد / ادی / اد / هم / اچن / اتواتی / ایا
- ۲) گر / اهد / ادس / اتم / اک / اشم / اد / ادی / اد / هم / اچن / اتوات / ایا
- ۳) گر / اهد / ادس / اتم / اک / اشم / اد / ادی / اد / هم / اچن / اتوات / ایا
- ۴) گر / اهد / ادس / اتم / اک / اشم / اد / ادی / اد / هم / اچن / اتوات / ایا

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) هجای چهاردهم مصراع اول به صورت «ت» نوشته می‌شود.

۲) به این دلیل که صامت /ر/ در واژه «مشرّف» به صورت مشدّد تلفظ می‌شود، هجای هفتم مصراع دوم به صورت «شَر» نوشته می‌شود.

۴) در مصراع دوم به دلیل وجود حذف همزه، هجای دهم به صورت «د» و هجای یازدهم به صورت «دَز» نوشته می‌شود.

راهنمای مسیرت...

در پاسخ دادن به سؤالات تقطیع هجایی به موارد زیر دقت داشته باشید:

- حروف تشدیددار نماینده دو واج یکسان متوالی‌اند؛ بنابراین در تقطیع دوبار می‌آیند. برای مثال «هَمّت» را «هَم مت» تقطیع می‌کنیم، نه «ه مت».
- در کلماتی که در آن‌ها مصوت /ی/ با مصوت دیگری تلاقی کرده است، یک صامت /ی/ میانجی هم داریم و به خاطر وجود این صامت، مصوت /ی/ به صورت کوتاه‌شده، یعنی /ِی/ خوانده می‌شود. به زبان ساده‌تر، «خیابان» را «خ یا بان» تقطیع می‌کنیم، نه «خی یا بان».
- به حذف همزه دقت کنید.

• حرف «و» در فارسی گاهی مصوت است و گاهی صامت:

/و/ ← پور (مصوت)

/و/ = وای (صامت)

توجه: گاهی اوقات و تلفظ نمی‌شود: مثل: خواهر، خواب

• هریک از این موارد مطابق تلفظ نوشته می‌شوند، نه املا.

۳۱- در بیت زیر، به ترتیب چند هجای کوتاه و چند هجای کشیده وجود دارد؟

«غریب از خوی مطبوعت که روی از بندگان پوشی»
 (۱) هشت - سه (۲) هفت - یک (۳) هفت - دو (۴) هشت - یک

هجاهای کوتاه و کشیده این بیت، به صورت زیر است:

غ	ری	بَز	خو	ی	مَط	بو	عَت	ک	رو	یَز	بَن	د	گان	پو	شی
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-
ب	دی	عَز	طَب	ع	مُو	زو	نَت	ک	دَر	بَر	دوس	U-	تان	بَن	دی
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	-	-	-	-

۳۲- کدام گزینه نشان‌دهنده الگوی هجایی بیت زیر است؟

«مگر لیلی نمی‌داند که بی دیدار می‌موش»
 (۱) _ _ U / _ _ U / _ _ U / _ _ U
 (۲) _ U _ _ / _ U _ _ / _ U _ _ / _ U _ _
 (۳) _ _ _ U / _ _ _ U / _ _ _ U / _ _ _ U
 (۴) _ _ UU / _ _ UU / _ _ UU / _ _ UU

بررسی تقطیع و نشانه‌های هجایی بیت:

م	گر	لی	لی	لی	ن	می	دا	ند	ک	بی	دی	دا	ر	می	مو	نش
U	-	-	-	U	-	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-
ف	را	خا	ی	ج	هان	تن	گس	ت	بر	مَج	نون	چُ	زن	دا	نی	
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	

بدون بررسی گزینه‌ها سراغ تقطیع نروید! هجای اول (م) کوتاه است، پس گزینه‌های «۱» و «۲» حذف می‌شوند. هجای دوم (گر) بلند است، پس گزینه «۴» هم حذف می‌شود و می‌ماند گزینه «۳» که پاسخ درست است.

از

۳۳- تعداد هجاهای کدام یک از ابیات زیر با دیگر ابیات متفاوت است؟

در شنیدن اختیاری گر بود خوابیده را	(۱) مست دولت هم به فریاد ضعیفان می‌رسد
نه هر چشمی نظر دارد، نه هر بحری گهر دارد	(۲) نه هر کلکی شکر دارد، نه هر زیری زبر دارد
دیگر می‌رس از من نشان، کز دل نشانم می‌رود	(۳) او می‌رود دامن‌کشان، من زهر تنهایی چشان
تو نماینده‌ی فضلی تو سزاوار ثنایی	(۴) تو حکیمی تو عظیمی تو کریمی تو رحیمی

(آسان - ترکیبی - استاندارد) - صفحه ۴۷ - ۱۰۰۵

پاسخ: گزینه ۱

بیت گزینه یک از پانزده هجا تشکیل شده و سایر ابیات از شانزده هجا تشکیل شده‌اند.

تقطیع هجایی بیت گزینه یک:

مَس	تِ	دُو	لَت	هَم	بِ	فَر	یَا	دِ	ضَ	عِ	فَان	مِ	رِ	سَد
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
دَر	شِ	نِ	دَن	اِخ	تِ	یَا	رِ	گَر	بُ	وَد	خَا	بِ	دِ	رَا
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲

نَ	هَر	کِل	کِی	شِ	کَر	دَا	رَد	نَ	هَر	زِی	رِی	زِ	بَر	دَا	رَد
-	U	-	-	U	-	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-
نَ	هَر	چَش	مِی	نَ	ظَر	دَا	رَد	نَ	هَر	بِح	رِی	گُ	هَر	دَا	رَد
-	U	-	-	U	-	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-

۳

اَو	مِی	رَ	وَد	دَا	مَن	کِ	شَان	مَن	زَه	رَ	تَن	هَا	یِی	چَ	شَان
-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
دِی	گَر	مَ	پُر	سَز	مَن	نِ	شَان	کَز	دِل	نِ	شَا	نَم	مِی	رَ	وَد
-	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	-	-	-	U	-

۴

تُ	حَ	کِی	مِی	تُ	عَ	ظِی	مِی	تُ	کَ	رِی	مِی	تُ	رَ	حِی	مِی
-	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-
تُ	نَ	مَا	یِن	دِی	فَض	لِی	تُ	سِی	زَا	وَ	رِ	ثَ	نَا	یِی	-
-	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-

از

۳۴- نشانه‌های هجایی مقابل کدام مصراع نادرست است؟

- (۱) جان‌ستانی، دل‌ربایی، پس ز من جویی جدایی (U _ U _ _ U _ _ U _ _)
- (۲) دگر رغبت کجا ماند کسی را سوی هشیاری (U _ _ U _ _ U _ _ U _ _)
- (۳) کی شکیبایی توان کردن چو عقل از دست رفت (U _ _ U _ _ U _ _ U _ _)
- (۴) به دل گفتم ز چشمانش بپرهیز (U _ _ U _ _ U _ _)

@biomaz1

هجای پایانی مصراع همیشه بلند به حساب می‌آید. این قاعده در گزینه چهارم رعایت نشده است. تقطیع و الگوی هجایی این مصراع به صورت زیر است:

ب	دِل	گُف	تَم	ز	چَش	ما	نَش	ب	پَر	هیز
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-

۳۵- الگوی هجایی کدام بیت با بیت زیر یکسان است؟

«نگاهی را به صد جان می‌فروشد»

(۱) درینا درینا که آگه نبودم

(۲) بی تو هر می که ز جامم به گلو می‌ریزد

(۳) غم از بی‌غمگساری‌هاست در عشق

(۴) چو می‌بینم کسی از کوی او دلشاد می‌آید

بخرا ای دل که ازان می‌فروشد»
 که تو بی‌وفا در جفا تا کجایی
 به گلو ناشده از دیده فرومی‌ریزد
 اگر می‌بود غمخواری چه می‌بود
 فریبی کز وی اول خورده بودم یاد می‌آید

بیت سؤال:

ن	گا	هی	را	ب	صد	جان	می	ف	رو	شد
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-
ب	خَر	ای	دِل	ک	اَر	زَان	می	ف	رو	شد
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-

گزینه سه:

غ	مَز	بی	غَم	گ	سا	ری	ها	س	دَر	عِشْق
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-
ا	گَر	می	بو	د	غَم	خا	ری	چ	می	بود
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-

بررسی سایر گزینه‌ها:

①

د	ری	غا	د	ری	غا	ک	آ	گه	ن	بو	دم
U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	-
ک	ت	بی	و	فا	دَر	ج	فا	تا	ک	جا	یی
U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	-

②

بی	ت	هر	می	ک	ز	جا	م	ب	گ	لو	می	ری	زد
U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	-	-	-
ب	گ	لو	نا	ش	د	آز	دی	د	ف	رو	می	ری	زد
U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	-	-	-

④

چ	می	بی	نم	ک	سی	آز	کو	ی	او	دل	شا	د	می	آ	ید
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-
ف	ری	بی	کز	و	یو	ول	خر	د	بو	دم	یا	د	می	آ	ید
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-

۳۶- کدام بیت با قسمت اول عبارت زیر ارتباط معنایی دارد؟

«طالب علم عزیز است و طالب مال ذلیل.»

- (۱) بدخویی و اغیارپرست و ستم‌اندیش
 - (۲) صورت نیست در دل ما کینه کسی
 - (۳) حافظا علم و ادب ورز که در مجلس شاه
 - (۴) مهر و کین تو هر دو مطلوب است
- این‌ها همه امسال شدی، پار نبودی
آینه هرچه دید فراموش می‌کند
هر که را نیست ادب، لایق صحبت نبود
خوب هر کار می‌کند، خوب است

پاسخ: گزینه ۳

(آسان - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۵۸ - ۱۰۰۶

قسمت اول عبارت سؤال و گزینه «۳»، هر دو بر ضرورت علم‌اندوزی و کسب دانش تأکید دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) بیت در شکایت از بدرفتاری و عادت‌های نادرست معشوق است.
- ۲) عاشق کینه‌توز نیست و دشمنی دیگران هیچ تأثیری روی او ندارد.
- ۴) معشوق هر عمل خوب یا زشتی انجام دهد، در نظر عاشق زیباست.

۳۷- کدام ابیات زیر با هم تناسب مفهومی دارند؟

- الف: علم چندان که بیشتر خوانی
ب: هزاربار بشستم دهان به مشک و گلاب
ج: نه من ز بی‌عملی در جهان ملولم و بس
د: دلم از بیم فراق تو به خود می‌لرزد
- ۱) «الف» - «ب» ۲) «ج» - «د»
۳) «الف» - «ج» ۴) «ب» - «د»
- چون عمل در تو نیست، نادانی
هنوز نام تو بردن مرا نمی‌شاید
ملالت علما هم ز علم بی‌عمل است
همچو آن قطره که از گل نچکیده است هنوز

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۳۵ - ۱۰۰۳

مفهوم مشترک گزینه‌های «الف» و «ج»: نکوهش کردن علمی که با عمل همراه نیست.

بررسی سایر موارد:

- ۴) تقدس بیش از اندازه معشوق، تا آنجا که عاشق حس می‌کند برای بردن نام معشوق، طهارت لازم را ندارد.
- ۵) عاشق از فراق و دور ماندن از معشوق می‌ترسد.

مضمون «بی‌ارزش بودن علم بدون عمل»

یکی از مضامین تعلیمی و اخلاقی رایج در ادب فارسی «بی‌ارزش بودن علم بدون عمل» است. به نمونه‌هایی از این مضمون توجه کنید:

- عالم بی‌عمل به چه ماند؟ به زنبور بی‌عسل.
- با علم اگر عمل برابر گردد
- چو نباشد عمل راه نیابی سوی علم
- نکند مرد سواری چو نباشدش رکاب
- گر همه علم عالمت باشد
- بی عمل مدعی و کذابی
- بار درخت علم ندانم مگر عمل
- با علم اگر عمل نکنی شاخ بی‌بری
- هر که علم خواند و عمل نکرد، بدان ماند که گاو راند و تخم نیفشاند.

۳۸- مفهوم مقابل کدام بیت نادرست است؟

- (۱) ترحم بر پلنگ تیزدندان
 - (۲) فریب جهان را مخور، زینهار
 - (۳) مزن بی‌تأمل به گفتار دم
 - (۴) تا رنج تحمل نکنی، گنج نبینی
- ستمکاری بود بر گوسپندان (بد بودن با بدان)
که در پای این گل بود خارها (ناپایداری دنیا)
نکو گوی و گر دیر گویی چه غم؟ (سنجیده سخن گفتن)
تا شب نرود، صبح پدیدار نباشد (لزوم ثروت‌اندوزی برای انسان)

پاسخ: گزینه ۴

متوسط - مفهومی - استاندارد (صفحه ۵۰ - ۱۰۰۵)

بیت گزینه چهارم به این موضوع اشاره می‌کند که انسان برای رسیدن به خواسته‌هایش باید سختی‌ها و ناملایمات زیادی را تحمل کند. مفهوم این بیت، هیچ ربطی به ثروت‌اندوزی ندارد.

۳۹- کدام یک از ابیات زیر، با مصراع زیر تناسب مفهومی دارد؟

«با سیرت بد فایده صورت خوش چیست؟»

ولی دیوار داد از جانب همسایه نم بیرون
ای خاک بر سرم که نشد خاک پای تو
که معنی بماند ز صورت به جای
غمی بنشسته بینی هر طرف زانوبه‌زانویم

۱) ز بهر گریه پنهانی در از اغیار برستم
۲) مردم از این آلم که نمردم برای تو
۳) اگر هوشمندی به معنی گرای
۴) نیم تنها و گر غافل سری در کلبه‌ام آری

پاسخ: گزینه ۳

(آسان - مفهومی - استاندارد (صفحه ۵۰ - ۱۰۰۵)

مصراع سؤال و بیت گزینه «۳» درباره ترجیح باطن بر ظاهر هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) اغراق در گریه کردن تا حدی که دیوار از زیادی اشک، نم می‌دهد.

۲) افسوس شاعر از اینکه چرا هنوز جانش را برای معشوق فدا نکرده است.

۴) شاعر در غم و اندوه خود مبالغه کرده است.

@biomaz1

۴۰- کدام بیت با بیت زیر ارتباط معنایی دارد؟

«مخسب آسوده ای برنا که اندر نوبت پیری»

به حسرت یاد خواهی کرد ایام جوانی را
طومار شکوه‌ای است زبان در دهان ما
حاصل از حیات ای جان یک دم است تا دانی
وصال چون به سر آمد، فراق هم به سر آید
مرا بینی و چون باد بگذری که ندیدم

۱) در شرح بی‌وفایی نامهربان ما
۲) وقت را غنیمت دان آن‌قدر که بتوانی
۳) امیدوار چنانم که کار بسته برآید
۴) تو را ببینم و خواهیم که خاک پای تو باشم

پاسخ: گزینه ۲

(آسان - مفهومی - استاندارد (صفحه ۳۴ - ۱۰۰۳)

هر دو بیت سؤال و بیت گزینه «۲» این موضوع را یادآوری می‌کنند که آدمی باید ارزش وقت و عمر خود را بداند و نسبت به آن حساسیت بیشتری داشته باشد.

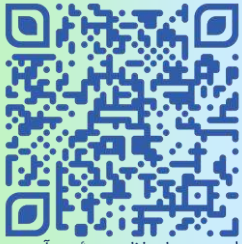
بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) شکایت عاشق از بی‌وفایی معشوق

۳) امیدواری انسان نسبت به حل مشکلات (امیدواری عاشق به تمام شدن هجران)

۴) عاشق با تمام وجودش معشوق را دوست دارد و آماده جان‌فشانی برای اوست، اما معشوق بی‌توجهی می‌کند.

برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون

پاسخنامه ویدئویی آزمون

جهان‌های اجتماعی / پیامدهای جهان اجتماعی / ارزیابی جهان‌های اجتماعی / هویت
صفحه‌های ۳۸ تا ۷۸

بودجه‌بندی
این آزمون

درس پنجم تا هشتم در مجموع ۲ تست از ۱۵ تست کنکور را پوشش داده است.

سهم در
کنکور

۴۱- هر یک از عبارات‌های زیر به ترتیب با کدام گزینه ارتباط دارند؟

- پی بردن به جهان‌های اجتماعی متنوع
 - مطالعه جوامع صنعتی و شهری پیشرفته
 - رفتار سایر موجودات زنده به غیر از انسان
 - مواجهه انسان با فرهنگ منتقل شده به او از طریق تربیت
- (۱) گشودن چشم خود بر جوامع دیگر - مردم‌شناسی - آگاهانه - کنشگری تأثیرگذار
 - (۲) رجوع کردن به تاریخ گذشته خود - جامعه‌شناسی - ناآگاهانه - موجودی منفعل
 - (۳) مقایسه جهان خود با جهان‌های اجتماعی دیگر - جامعه‌شناسی - غریزی - کنشگری فعال
 - (۴) رجوع کردن به تاریخ سایر جوامع - مردم‌شناسی - طبیعی - موجودی پذیرنده

(دشوار - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۴۰ - ۱۰۰۵

پاسخ: گزینه ۳

بررسی سریع:

پی بردن به جهان‌های اجتماعی متنوع ← مقایسه جهان خود با جهان‌های اجتماعی دیگر / مطالعه جوامع صنعتی و پیشرفته ← جامعه‌شناسی / رفتار سایر موجودات زنده به غیر از انسان ← غریزی / مواجهه انسان با فرهنگ منتقل شده به او از طریق تربیت ← کنشگری فعال

بررسی موارد:

- هنگامی که چشم خود را بر جوامع دیگر می‌گشاییم که هم‌اینک در دیگر نقاط دنیا وجود دارند یا وقتی به تاریخ گذشته خود رجوع می‌کنیم و جهان خود را با آنان مقایسه می‌کنیم به تنوع جهان‌های اجتماعی پی می‌بریم.
- وظیفه جامعه‌شناسی، مطالعه جوامع صنعتی و شهری پیشرفته و مردم‌شناسی به مطالعه جوامع ساده و ابتدایی می‌پردازد.
- رفتار سایر موجودات زنده، ناآگاهانه و غریزی است.
- انسان در قبال فرهنگی که از طریق تربیت به او منتقل می‌شود صرفاً موجودی منفعل و پذیرنده نیست بلکه کنشگری فعال و تأثیرگذار است.

۴۲- کدام عبارت در رابطه با «جهان‌های اجتماعی در طول هم» درست است اما در رابطه با «جهان‌های اجتماعی در عرض هم» نادرست است؟

- (۱) همه جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگرند - هر جهان اجتماعی فرهنگ و تمدن مناسب خود را به وجود می‌آورد.
- (۲) جهان‌های اجتماعی مسیر یکسانی را طی می‌کنند - همه آن‌ها شبیه یک نوع موجود زنده‌اند.
- (۳) جهان‌های اجتماعی متنوع‌اند - همه جوامع در یک خط قرار می‌گیرند.
- (۴) نگاه خطی به تاریخ بشر دارند - جهان‌های اجتماعی غرب، اسلام، چین و هند از این نوع‌اند.

(متوسط - خط به خط - استاندارد) - صفحه ۴۳ - ۱۰۰۵

پاسخ: گزینه ۲

بررسی سریع:

فقط در گزینه «۲» عبارت اول درست و عبارت دوم نادرست است.

بررسی گزینه‌ها:

① درست - درست

② درست - نادرست (جهان‌های اجتماعی در طول هم)

۳ نادرست (جهان‌های اجتماعی در عرض هم) - نادرست (جهان‌های اجتماعی در طول هم)

۴ درست - درست

در جهان‌های اجتماعی در طول هم بعضی از جوامع در این مسیر واحد پیشرفته‌ترند و بعضی در مقایسه با جوامع پیشرفته عقب مانده‌اند و جوامعی که به لحاظ تاریخی عقب مانده‌اند، باید جوامع پیشرفته را الگوی حرکت خود قرار دهند.

۴۳- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- ویژگی پیامدها و الزام‌هایی که جهان اجتماعی پس از تحقق به دنبال می‌آورد، چیست؟

- پیامدهای جهان اجتماعی تا چه زمانی باقی است؟

- تغییر جهان اجتماعی موجود و برداشته شدن الزام‌های آن چه پیامدی به دنبال دارد؟

۱) وابسته به قرارداد افراد است - تا زمانی که به فعالیت‌های اجتماعی انسان شکل دهد - الزام‌های دیگری به دنبال می‌آورد که بر فعالیت اجتماعی اعضای آن تأثیر می‌گذارد.

۲) موقعیت جدیدی برای کنش‌های بعدی ما فراهم می‌آورد - تا زمانی که به فعالیت‌های اجتماعی انسان شکل دهد - جهان اجتماعی جدیدی شکل نمی‌گیرد.

۳) وابسته به اراده تک‌تک افراد نیست - تا زمانی که از طریق مشارکت اجتماعی افراد پابرجاست - الزام‌های دیگری به دنبال می‌آورد که بر فعالیت اجتماعی اعضای آن تأثیر چندانی ندارد.

۴) فرصت‌ها و محدودیت‌هایی را برای انتخاب‌های بعدی ما فراهم می‌آورد - تا زمانی که از طریق مشارکت اجتماعی افراد پابرجاست - جهان اجتماعی جدیدی شکل می‌گیرد.

(دشوار - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۴۷ - ۱۰۰۶

پاسخ: گزینه ۴

بررسی سریع:

پاسخ پرسش اول «فرصت‌ها و محدودیت‌هایی را برای انتخاب‌های بعدی ما فراهم می‌آورد»، پاسخ پرسش دوم «تا زمانی که از طریق مشارکت اجتماعی افراد پابرجاست» و پاسخ پرسش سوم «جهان اجتماعی جدیدی شکل می‌گیرد»، است.

بررسی موارد:

- جهان اجتماعی پس از آن که با کنش انسان تحقق پیدا کرد، پیامدها و الزام‌هایی را به دنبال می‌آورد که وابسته به قرارداد و اراده تک‌تک افراد نیست. این پیامدها خود، موقعیت جدیدی (فرصت‌ها و محدودیت‌ها) را برای کنش‌ها و انتخاب‌های بعدی ما فراهم می‌آورد.

- هر جهان اجتماعی تا زمانی که از طریق مشارکت اجتماعی افراد پابرجاست، پیامدهای آن نیز باقی است.

- با تغییر جهان اجتماعی موجود و در پی آن، برداشته شدن الزام‌هایش، جهان اجتماعی جدیدی شکل می‌گیرد و الزام‌های دیگری به دنبال می‌آورد که بر فعالیت اجتماعی اعضای آن تأثیر می‌گذارد.

۴۴- در بین عبارات‌های زیر کدام یک بخش اول آن درست و بخش دوم آن نادرست است؟

الف - فرهنگ سکولار فرهنگی است که عقاید و ارزش‌های آن مربوط به این جهان است. در این فرهنگ، جهان دیگر در محدوده منافی که برای خواسته‌های این جهانی بشر دارد، پذیرفته می‌شود.

ب - جهان دنیوی همه ظرفیت‌ها و استعداد‌های انسان را در خدمت دنیا به کار می‌گیرد و برخی ظرفیت‌ها و خواسته‌های معنوی انسان‌ها را به فراموشی می‌سپارد.

ج - جهان معنوی، هستی را فراتر از طبیعت می‌بیند. انسان در این فرهنگ از محدوده مرزهای این جهان عبور کرده و چهره‌های ملکوتی پیدا می‌کند.

د - جهان اساطیری به خداوندگاران و قدرتهای فوق طبیعی قائل است و محصول انحراف بشر از فرهنگ دنیوی است.

ه - در جهان دنیوی، طبیعت هیچ‌گونه معنا، هدف و غایتی ندارد و صرفاً ماده خامی در اختیار انسان است که می‌تواند به میل خود در آن دخل و تصرف کند.

۴ «ج» - «د»

۳ «ج» - «ه»

۲ «الف» - «ب»

۱ «ب» - «د»

پاسخ: گزینه ۱

(متوسط - خط به خط - استاندارد) (صفحه ۵۱ - ۱۰۰۶)

بررسی سریع:

فقط در موارد «ب» و «د» قسمت اول درست و قسمت دوم نادرست است.

بررسی موارد:

الف) درست - درست

ب) درست - نادرست (همه ظرفیتها و خواستههای معنوی انسانها را به فراموشی می سپارد.)

ج) درست - درست

د) درست - نادرست (محصول انحراف بشر از فرهنگ توحیدی است.)

ه) درست - درست

۴۵- در کدام گزینه مقایسه درستی میان قلمرو آرمانی و واقعی جهان اجتماعی صورت گرفته است؟

- ۱) اگر مردم به ارزشهایی که در قلمرو آرمانی جامعه رعایت آنها را لازم نمی دانند عمل نکنند، قلمرو واقعی از آرمانها فاصله می گیرد.
 ۲) قلمرو واقعی و آرمانی جهان اجتماعی به روی یکدیگر گشوده اند و مرز آنها بر اساس اعتقادات مردم تغییر می کند.
 ۳) برنامه ریزان فرهنگی هر جامعه، همواره تلاش می کنند تا از طریق تعلیم و تربیت، زمینه تحقق بیشتر آرمانها و ورود آنها به قلمرو واقعی جهان اجتماعی را فراهم کنند.
 ۴) هر اندازه مردم مطابق ارزشها عمل نکنند، به همان اندازه آرمانها وارد قلمرو واقعی جهان اجتماعی می شوند.

پاسخ: گزینه ۳

(آسان - خط به خط - استاندارد) (صفحه ۵۶ - ۱۰۰۷)

بررسی سریع:

تنها در گزینه «۳» مقایسه درستی بین قلمرو آرمانی و واقعی جهان اجتماعی صورت گرفته است.

بررسی سایر گزینه ها:

- ۱) اگر مردم به ارزشهایی که در قلمرو آرمانی جامعه رعایت آنها را لازم می دانند عمل نکنند، قلمرو واقعی از آرمانها فاصله می گیرد.
 ۲) مرز آنها بر اساس عمل مردم تغییر می کند.
 ۴) هر اندازه مردم مطابق ارزشها عمل کنند، به همان اندازه آرمانها وارد قلمرو واقعی جهان اجتماعی می شوند.

نکته

ارزشهایی که مردم یک جامعه از آن جانب داری می کنند و رعایت آنها را لازم می دانند اما در عمل ممکن است برخی از آنها را نادیده بگیرند، قلمرو آرمانی جهان اجتماعی را شکل می دهد و ارزشهایی که مردم به آن عمل می کنند، قلمرو واقعی جهان اجتماعی را می سازد.

۴۶- در متن زیر چند عبارت درست است؟

- در یک جهان اجتماعی، پدیده ای در زمانی آرمان محسوب می شود و در زمان دیگری لباس واقعیت می پوشد - حدود قلمرو واقعی و آرمانی هر جهان اجتماعی دستخوش تغییر می شود و از جامعه ای به جامعه دیگر متفاوت است - حق و باطل بودن عقاید، ارزشها، هنجارها و کنشها، بر اساس آگاهی یا جهل مردم جهانهای اجتماعی مختلف نسبت به آنها تعیین می شود - باطل بودن عقاید و ارزشهایی مثل نژادگرایی، استکبار، پول پرستی با نوع مواجهه جوامع مختلف با آنها دگرگون می شود - درستی عقاید و ارزشهای حقیقی با مخالفت یا موافقت آدمیان تغییر نمی یابد - حقایق هر چند خود ثابت اند ولی از جهت قرار گرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی، تغییر پذیرند.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - خط به خط - استاندارد) (صفحه ۶۱ - ۱۰۰۷)

بررسی سریع:

عبارت های اول، دوم، پنجم و ششم درست هستند.

بررسی موارد نادرست:

عبارت سوم: بر اساس آگاهی یا جهل مردم جهان‌های اجتماعی مختلف نسبت به آن‌ها تعیین نمی‌شود.
عبارت چهارم: با نوع مواجهه جوامع مختلف با آن‌ها دگرگون نمی‌شود.

نکته

جهان‌های اجتماعی می‌توانند بر مدار حق یا باطل بچرخند، اما حق و باطل بر مدار بینش و گرایش آن‌ها، دچار تغییر نمی‌شوند.

۴۷- موارد مشخص شده در متن زیر به ترتیب به کدام ویژگی‌های هویتی اشاره دارند؟

«مریم دخترى گندمگون و ساکن تهران با پشتکار بسیار، توانست رتبه اول ژیمناستیک استانی را کسب کند.»

- ۱) انتسابی، فردی، ثابت - انتسابی، اجتماعی، متغیر - اکتسابی، اجتماعی، متغیر
- ۲) اکتسابی، اجتماعی، متغیر - اکتسابی، فردی، ثابت - اکتسابی، فردی، ثابت
- ۳) انتسابی، فردی، ثابت - اکتسابی، اجتماعی، متغیر - اکتسابی، فردی، متغیر
- ۴) اکتسابی، فردی، متغیر - انتسابی، فردی، ثابت - انتسابی، اجتماعی، ثابت

(دشوار - مفهومی - زمانبر) - صفحه ۶۸ - ۱۰۰۸

پاسخ: گزینه ۳

بررسی سریع:

موارد مشخص شده در متن با ویژگی‌های هویتی ذکر شده در گزینه «۳» منطبق است.

بررسی موارد:

@biomaz1

- گندمگون ← انتسابی، فردی، ثابت

- ساکن تهران ← اکتسابی، اجتماعی، متغیر

- پشتکار ← اکتسابی، فردی، متغیر

۴۸- کدام عبارت‌ها به ترتیب «تأثیر بعد نفسانی بر بعد اجتماعی» و «تأثیر بعد اجتماعی بر بعد نفسانی» را بیان می‌کند؟

- ۱) یک انسان با تقوا جهانی را تغییر می‌دهد - جهان اجتماعی مانع شکوفایی برخی از اخلاقیات می‌شود.
- ۲) برخی از بیماری‌های جسمانی با کمک قوای روانی درمان می‌شوند - زندگی اجتماعی انسان‌ها طبیعت را تهدید می‌کند.
- ۳) یک انسان با تقوا جهانی را تغییر می‌دهد - زندگی اجتماعی انسان‌ها طبیعت را تهدید می‌کند.
- ۴) برخی از بیماری‌های جسمانی با کمک قوای روانی درمان می‌شوند - جهان اجتماعی مانع شکوفایی برخی از اخلاقیات می‌شود.

(متوسط - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۷۲ - ۱۰۰۸

پاسخ: گزینه ۱

بررسی سریع:

عبارت‌های گزینه «۱» به ترتیب تأثیر بعد نفسانی بر بعد اجتماعی و تأثیر بعد اجتماعی بر بعد نفسانی هستند.

بررسی گزینه‌ها:

۱) درست - درست

۲) نادرست (تأثیر بعد نفسانی بر بعد جسمانی) - نادرست (تأثیر بعد اجتماعی بر بعد طبیعی)

۳) درست - نادرست (تأثیر بعد اجتماعی بر بعد طبیعی)

۴) نادرست (تأثیر بعد نفسانی بر بعد جسمانی) - درست

بعد جسمانی (بدن)

بعد نفسانی (نفس و ویژگی‌های روانی و اخلاقی)

بعد اجتماعی (نقش و عضویت فرد در جهان اجتماعی)

سه بعد متمایز هویت انسان

۴۹- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- در کدام جامعه، هویت افراد به توان اقتصادی آن‌ها بستگی دارد؟
 - هر جهان اجتماعی بر چه اساسی با طبیعت و بدن آدمی تعامل می‌کند؟
 - کدام دیدگاه به گونه‌ای است که هر دخل و تصرفی را در طبیعت مجاز می‌داند؟
- (۱) دینی - هویت فردی - نگاه دنیوی جهان متجدد
(۲) سرمایه‌داری - هویت خود - نگاه دنیوی جهان متجدد
(۳) قبیله‌ای - هویت خود - نگاه معنوی
(۴) نژادی - هویت جمعی - نگاه معنوی

(آسان - خط به خط - سریع) - صفحه ۷۳ - ۱۰۰۸

پاسخ: گزینه ۲

بررسی سریع:

پاسخ پرسش اول «سرمایه‌داری»، پاسخ پرسش دوم «هویت خود» و پاسخ پرسش سوم «نگاه دنیوی جهان متجدد» است.

بررسی موارد:

- در جامعه سرمایه‌داری هویت افراد بیشتر به ثروت و توان اقتصادی آن‌ها وابسته است.
- هر جهان اجتماعی بر اساس هویت خود، با طبیعت و بدن آدمی تعامل می‌کند.
- نگاه دنیوی جهان متجدد و ارزش‌های آن به گونه‌ای است که هر دخل و تصرفی را در طبیعت مجاز می‌داند.

۵۰- هر یک از موارد زیر به ترتیب با کدام عبارت ارتباط دارد؟

- وجود نظریات متفاوت درباره هویت
- آگاهانه بودن هویت
- شکل گرفتن جریان فکری با رویکرد اساطیری از پایان قرن ۱۹
- (۱) وجود امکان خطا و اشتباه در شناخت هویت - آن را نمی‌شناسیم - مسابقات بین‌المللی زیبایی
- (۲) غفلت و فراموشی انسان‌ها از خویشتن - دیگران به آن پی می‌برند - مسابقات سالانه مستر المپیا
- (۳) وجود امکان خطا و اشتباه در شناخت هویت - دیگران برایمان بازگو می‌کنند - مسابقات سالانه مستر المپیا
- (۴) غفلت و فراموشی انسان‌ها از خویشتن - دیگران آن را می‌شناسند - مسابقات بین‌المللی زیبایی

(آسان - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۷۷ - ۱۰۰۸

پاسخ: گزینه ۳

بررسی سریع:

پاسخ بخش اول، «وجود امکان خطا و اشتباه در شناخت هویت»، پاسخ بخش دوم «دیگران برایمان بازگو می‌کنند» و پاسخ بخش سوم «مسابقات سالانه مستر المپیا» است.

بررسی موارد:

- وجود نظریات متفاوت درباره هویت نشانه این است که امکان خطا و اشتباه در شناخت هویت وجود دارد.
- بخشی از هویت آگاهانه است؛ یعنی آن را می‌شناسیم یا دیگران به آن پی می‌برند و برایمان بازگو می‌کنند.
- مسابقات سالانه مستر المپیا یکی از مهم‌ترین مسابقات نمایشی است که از پایان قرن ۱۹ جریان فکری با رویکردی اساطیری شکل گرفت.

برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
QR Code بالا را اسکن کنید
یا روی لینک زیر بزنید!

پاسخنامه ویدئویی آزمون

مطر السمک، التّعایش السلمی
صفحة ۳۱ تا ۶۶

بودجه بندی
این آزمون

این مبحث حدوداً ۴ تست از ۲۰ تست کنکور را پوشش داده است.

سهم در
کنکور

■ ■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۵۱ - ۵۷)

۵۱- ﴿اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ﴾:

- ۱) خداوند ولی کسانی است که ایمان آورده‌اند، آنان را از تاریکی‌ها به سوی نور خارج می‌سازد!
- ۲) خدا سرپرست کسانی است که ایمان بیاورند، آن‌ها را از تاریکی به سوی روشنایی بیرون می‌آورد!
- ۳) خداوند ولی کسانی است که ایمان آوردند، آنان از تاریکی‌ها به سمت روشنایی خارج می‌شوند!
- ۴) خدا سرپرست کسانی است که ایمان بیاورند، آن‌ها از تاریکی به سمت نور بیرون می‌آیند!

(آسان - خط به خط - سریع ۲ - صفحه ۶۵ - ۱۰۰۴)

پاسخ: گزینه ۱

بررسی سریع:

خداوند ولی کسانی است که ایمان آورده‌اند، آنان را از تاریکی‌ها به سوی نور خارج می‌سازد!

بررسی سایر گزینه‌ها:

- «آمَنُوا: ایمان آوردند، ایمان آورده‌اند» ماضی است، نه مضارع. ← رد گزینه‌های ۲ و ۴
 «يُخْرِجُهُم: آنان (آن‌ها) را خارج می‌سازد (بیرون می‌آورد)» ← رد گزینه‌های ۳ و ۴
 «الظُّلُمَاتِ: تاریکی‌ها» جمع است، نه مفرد. ← رد گزینه‌های ۲ و ۴

۵۲- «يا صديقي العزيز! لا تُجالس عملاء العدو لأن هذا أمر لا ينتفع به أحد و يؤدي إلى التفرقة بين القوم المسلمين!»: ای دوست عزیزم...

- ۱) نباید با مزدوران دشمن بنشینید برای اینکه این کاری است که به کسی سود نمی‌رساند و به تفرقه بین گروه مسلمان منجر خواهد شد!
- ۲) با دشمنان مزدور هم‌نشینی نکن زیرا این امری است که کسی از آن سود نمی‌برد و به تفرقه بین گروه مسلمانان منجر می‌شود!
- ۳) نباید با دشمنان مزدور هم‌نشینی کنی زیرا این کاری است که به کسی سود نمی‌رساند و به تفرقه بین گروه مسلمانان منجر خواهد شد!
- ۴) با مزدوران دشمن هم‌نشینی نکن برای اینکه این امری است که کسی از آن سود نمی‌برد و به تفرقه بین گروه مسلمان منجر می‌شود!

(آسان - ترکیبی - استاندارد ۲ - صفحه ۵۳ - ۱۰۰۴)

پاسخ: گزینه ۴

بررسی سریع:

با مزدوران دشمن هم‌نشینی نکن برای اینکه این امری است که کسی از آن سود نمی‌برد و به تفرقه بین گروه مسلمان منجر می‌شود!

بررسی سایر گزینه‌ها:

«لا تُجالس: هم‌نشینی نکن» فعل «نهی» از صیغه «مخاطب» است. ← رد گزینه‌های ۱ و ۳

نکته

در ترجمه فعل‌های امر و نهی مربوط به صیغه «مخاطب»، از لفظ «باید» و «نباید» استفاده نمی‌کنیم.

مثال: اُكْتُبْ: بنویس ✓ باید بنویسی ✗ لا تُخْرِجْ: خارج نشو ✓ نباید خارج شوی ✗

«عملاء العدو: مزدوران دشمن» ترکیب اضافی است، نه وصفی. ← رد گزینه‌های ۲ و ۳

در ترجمه ترکیب‌های «وصفی» [موصوف + صفت] و «اضافی» [مضاف + مضاف‌الیه] حواستان باشد، جای کلمات اول و دوم عوض نشود.
مثال: الْكُتَابُ الشَّبَابُ: نویسندگان جوان ✓ جوانان نویسنده ✗

«لا ینتفع: سود نمی‌برد» در گزینه‌های (۱) و (۳) به درستی ترجمه نشده است.

به تشابه دو فعل زیر و تفاوتشان در ترجمه دقت کنید:

شماره	ماضی	مضارع
۱	نَفَعْتُ: سود رساند	يَنْفَعُ: سود می‌رساند
۲	اِنْتَفَعْتُ: سود برد	يَنْتَفِعُ: سود می‌برد

«یؤدی: منجر می‌شود» مضارع است، نه آینده. ← رد گزینه‌های ۱ و ۳

«القوم المسلمین: گروه مسلمان» ترکیب «وصفی» است و «المسلمین» به عنوان «صفت» به شکل «مفرد» ترجمه می‌شود. ← رد گزینه‌های ۲ و ۳

اگر یک اسم «جمع»، نقش «صفت» داشته باشد، به شکل «مفرد» ترجمه می‌شود ولی اگر نقش «مضاف‌الیه» داشته باشد به همان شکل «جمع» ترجمه می‌شود.

مثال: العلماء المسلمون: دانشمندان مسلمان
 علماء المسلمین: دانشمندان مسلمانان
 صفت مضاف‌الیه

۵۳- «حاول هؤلاء العلماء مع بعض الباحثين لمعرفة أسرار إيجاد الظاهرة التي حدثت في يوم الإثنين كثيراً!»: (۱) این دانشمندان به همراه برخی از پژوهشگران برای شناخت راز ایجاد پدیده‌ای که در روز دوم اتفاق افتاد بسیار تلاش کردند!

(۲) اینان دانشمندانی هستند که با برخی از پژوهشگران برای شناخت رازهای ایجاد پدیده‌ای که در روز دوشنبه اتفاق افتاد تلاش کردند!

(۳) این‌ها دانشمندانی‌اند که با برخی از پژوهشگران برای شناخت راز ایجاد پدیده‌ای که در روز دوم اتفاق افتاد بسیار تلاش کردند!

(۴) این دانشمندان به همراه برخی از پژوهشگران برای شناخت رازهای ایجاد پدیده‌ای که در روز دوشنبه اتفاق افتاد بسیار تلاش کردند!

(متوسط - ترکیبی - استاندارد) - صفحه ۳۴ - ۱۰۳

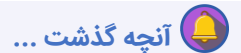
پاسخ: گزینه ۴

بررسی سریع:

این دانشمندان به همراه برخی از پژوهشگران برای شناخت رازهای ایجاد پدیده‌ای که در روز دوشنبه اتفاق افتاد بسیار تلاش کردند!

بررسی سایر گزینه‌ها:

«هؤلاء العلماء: این دانشمندان» ترکیب است، نه جمله. ← رد گزینه‌های ۲ و ۳

در تست‌های «ترجمه» (عربی به فارسی) ساختاری که «اسم اشاره» با اسم پس از خود می‌سازد، در دو حالت مهم است:

حالت اول: ساختار [اسم اشاره + اسم دارای «ال»] ← به شکل «ترکیب» ترجمه می‌شود نه «جمله»؛ یعنی در ترجمه‌اش فعل‌های «است» یا «هست» نمی‌آید.

مثال: هذا الصياد: این شکارچی ✓ این شکارچی است. ✗

حالت دوم: ساختار [اسم اشاره + اسم بدون «ال»] ← به شکل «جمله» ترجمه می‌شود نه «ترکیب»؛ یعنی در ترجمه‌اش فعل‌های «است» یا «هست» می‌آید.

مثال: هذا صياد: این شکارچی است. ✓ این شکارچی ✗

«أسرار: رازهای» جمع است، نه مفرد. ← رد گزینه‌های ۱ و ۳

«يوم الإثنين: روز دوشنبه» ← رد گزینه‌های ۱ و ۳

«الإنّین: دوشنبه» را با «اللاثین: دو» (عدد اصلی) اشتباه نگیرید. ← اولی «همزه» (ء) داره ولی دومی نراره!

«کثیراً: بسیار» در گزینه (۲) ترجمه نشده است.

۵۴- «هل تعلمين أن ثمانين في المئة من طلاب هذه المدرسة تخرّجوا من أفضل جامعات البلاد!»:

- ۱) آیا می دانی که هشتاد نفر از دانش آموزان این مدرسه از بهترین دانشگاه های کشور خارج شده اند!
- ۲) آیا می دانید که هشتاد نفر از دانش آموزان این مدرسه از برترین دانشگاه های کشور فارغ التحصیل شده اند!
- ۳) آیا می دانی که هشتاد درصد از دانش آموزان این مدرسه از بهترین دانشگاه های کشور فارغ التحصیل شده اند!
- ۴) آیا می دانید که هشتاد درصد از دانش آموزان این مدرسه از برترین دانشگاه های کشور خارج شده اند!

(دشوار - ترکیبی - استاندارد) - صفحه ۴۱ - ۱۰۰۳

پاسخ: گزینه ۳

بررسی سریع:

آیا می دانی که هشتاد درصد از دانش آموزان این مدرسه از بهترین دانشگاه های کشور فارغ التحصیل شده اند!

بررسی سایر گزینه ها:

«تعلّمین: می دانی» از صیغۀ «مفرد مؤنث مخاطب = للمخاطبة» (أنت) است؛ بنابراین باید به شکل «مفرد» ترجمه شود، نه «جمع». ← رد
گزینه های ۲ و ۴

نکته

«ین» انتهای «اسم» (که علامت «جمع» بودن همان اسم است) را با «ین» در انتهای «فعل مضارع» اشتباه نگیر؛ یعنی چی؟ خوب دقت کن:
علامت «ین» در انتهای فعل «مضارع» در ساختار [ت + فعل مضارع + ین] نشانه این است که این فعل از صیغۀ «للمخاطبة = مفرد مؤنث مخاطب (أنت)» است؛ بنابراین باید به شکل «مفرد» ترجمه شود، نه «جمع».

مثال: هل تشاهدین: آیا می بینی ✓ آیا می بینید ✗

«ثمانین فی المئة: هشتاد درصد» ← رد گزینه های ۱ و ۲

@biomaz1

حواس باش!

برای بیان درصد در عربی، از ساختار [عدد + فی المئة (بالمئة)] استفاده می کنیم.

مثال: مئة فی المئة (بالمئة): صد درصد

قال طراح: امیدوارم درصد عربیت توی کنکور این عدد زیبا باشه

«تخرّجوا: فارغ التحصیل شده اند» ← رد گزینه های ۱ و ۴

تذکر!

به تشابه دو فعل زیر و تفاوتشان در ترجمه دقت کنید:

شماره	ماضی	مضارع
۱	خَرَجَ: خارج شد	يَخْرُجُ: خارج می شود
۲	تَخَرَّجَ: فارغ التحصیل (دانش آموخته) شد	يَتَخَرَّجُ: فارغ التحصیل (دانش آموخته) می شود

۵۵- عَيْن الصَّحِيح:

- ۱) لماذا قد يئس بعض التلاميذ من النجاح في امتحانات نهاية السنة! چرا برخی از دانش آموزان گاهی از موفقیت در امتحانات پایان سال ناامید می شوند؟!
- ۲) إعلموا أن المؤمن الحقيقي من آمنه الناس على دمائهم و أموالهم! بدانید که مؤمن واقعی کسی است که مردم او را بر خون ها و اموالشان امین بدانند!
- ۳) إبتعدوا عن الكسل في المجالات المختلفة و تعلموا الدروس جيداً! از تنبلی در زمینه های مختلف دوری کنید و درس ها را به خوبی یاد بگیرید!
- ۴) هل تصدق أن الإعصار يسحب كثيراً من الأسماك إلى السماء! آیا راست می گویی که گردباد، ماهی های بسیاری را به آسمان می کشد!

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) «یئس: ناامید شدند» ماضی است، نه مضارع.

حواست باشه!

«یئس» فعل «ماضی» است، دقت کنید شکل مضارع آن «یئأس» است.

۳) حرکت عین الفعل (دومین حرف اصلی) در فعل «إبتعدوا» فتحه (ـَ) است؛ پس این فعل، «ماضی» است نه «امر»، ضمناً فعل «تعلّموا» به وسیله حرف «و» به فعل «إبتعدوا» معطوف شده؛ پس این فعل نیز «ماضی» است.

ترجمه صحیح: «از تنبلی در زمینه‌های مختلف، دوری کردند و درس‌ها را به خوبی یاد گرفتند.»

نکته

فعل‌های «ماضی» و «امر» در هریک از هشت باب ثلاثی مزید شباهت زیادی به یکدیگر دارند که روش تشخیص آن‌ها دقت به حرکت «عین الفعل» (دومین حرف اصلی) است؛ به گونه‌ای که اگر «فتحه» (ـَ) بود «ماضی» و اگر «کسره» (ـِ) بود «امر» هستند. مثال: فعل «شاهدوا» که از باب «مفاعلة» است را در دو حالت بررسی می‌کنیم:

حالت اول: «شاهدوا» ← حرکت عین الفعل (در اینجا «ه») فتحه (ـَ) است؛ پس فعل «ماضی» است.

حالت دوم: «شاهدوا» ← حرکت عین الفعل (در اینجا «ه») کسره (ـِ) است؛ پس فعل «امر» است.

حواست باشه!

حرکت عین الفعل فعل‌های دو باب «تَفَعَّلُ» و «تَفَاعَلُ» در هر سه حالت «ماضی»، «مضارع» و «امر» فتحه (ـَ) است که روش تشخیص آن‌ها به بررسی در داخل جمله مربوط می‌شود.

مثال: الطّلاب تعلّموا دروسهم ← از «الطّلاب» و ضمیر غایب «هم» متوجه می‌شویم که این فعل «ماضی» است. (دانش آموزان درس‌هایشان را یاد گرفتند).
أیها الطّلاب تعلّموا دروسکم ← از مخاطب بودن «أیها الطّلاب» و ضمیر مخاطب «کم» متوجه می‌شویم که این فعل «امر» است. (ای دانش آموزان درس‌هایتان را یاد بگیرید).

۴) «تصدّق: باور می‌کنی»

تذکّر!

به تشابه فعل‌های زیر و تفاوتشان در ترجمه دقت کنید:

شماره	ماضی	مضارع
۱	صَدَّقَ: راست گفت	يُصَدِّقُ: راست می‌گوید
۲	صَدَّقَ: باور کرد	يُصَدِّقُ: باور می‌کند

«كثيراً من الأسماك: بسیاری از ماهی‌ها»

نکته

به تشابه سه ساختار زیر و تفاوتشان در ترجمه دقت کنید:

شماره	«ساختار»	«ترجمه»	«مثال»
۱	كثير (كثيراً) من	بسیاری از ...	كثير(كثيراً) من الناس: بسیاری از مردم
۲	اسم + كثير (كثيرة)	بسیاری	مطالعات كثيرة: مطالعات بسیاری
۳	أكثر + اسم	بیشتر، بیشترین	أكثر العلماء: بیشتر دانشمندان - أكثر التنوع: بیشترین تنوع

۵۶ - «مسلمانان، یک‌پنجم از ساکنین جهان را تشکیل می‌دهند!» عین الصّحیح:

۲) المسلمون تُشكّلون خُمساً من سكّان العالم!

۴) يُشكّل المسلمون خُمساً من ساكني العالم!

۱) المسلمون يُشكّلون خُمساً من سكّان العالم!

۳) يُشكّل المسلمون خُمساً من ساكني هذا العالم!

بررسی سریع:

المسلمون يُشكّلون خُمساً من سگان العالم!

بررسی سایر گزینه‌ها:

«یک پنجم: خُمساً» ← رد گزینه‌های ۳ و ۴

سوتی‌های پرتکرار

«خمس: پنج» را با «خمس: یک پنجم» اشتباه نگیرید!

«مین» دومی، در گزینه (۲) اضافی است و معادلی در متن فارسی ندارد.

«تشکیل می‌دهند» از صیغه «غایب» است، نه «مخاطب». ← رد گزینه ۲

«هذا: این» در گزینه (۳) اضافی است و معادلی در متن فارسی ندارد.

@biomaz1

۵۷- عین الخطأ في المفهوم: «الناس نيام، فإذا ماتوا انتبهوا!»:

که خواب مرگ، بیداری است خواب زندگانی را!
اگر نه غافلی از وی گریزیا چونی!
چون بمیری تمام دریایی!
که عالم را دهد خورشید عالم تاب بیداری!

۱) بساط آفرینش را دل آگاه چون باشد
۲) اجل حیات توست ار چه صورتش مرگست
۳) تا چنین زنده‌ای تو در خوابی
۴) ز یک بیدار دل صد مرده دل بیدار می‌گردد

این عبارت با توجه به ترجمه‌اش (مردم خفتگان‌اند، پس هرگاه بمیرند، بیدار می‌شوند.) با بیت گزینه (۴) ارتباطی ندارد.

■ ■ ■ اقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ بِدَقَّةٍ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (۵۸ - ۶۱) بما يناسب النَّصَّ:

في السنتين الماضيتين أنا و صديقي حامد تشرّفنا بزيارة مكة المكرمة. في هذه السّفرة شاهدنا عدداً كثيراً من المسلمين الذين جاؤوا لحجّ بيت الله. شاهدنا اتحاد الأُمّة الإسلاميّة في الحجّ و كانَ هذا الموضوعَ جَميلاً جداً.

في مطارِ مكة المكرمة قال شرطّي الجمارك لنا: «إجلبا حقائبكما هُنا للتفتيش». كانت عند صديقي حُبوبٌ مُهدّئةٌ فقال الشرطيّ له: «دخول أيّة حبةٍ إلى هذه المدينة غير مسموح». فقال صديقي: «أنا بحاجة إليها» و لكن ما سمح له الشرطيّ. أعطى صديقي له الحبوب و دخلنا مكة و اشتريناها من صيدليّة (داروخانه) كبيرة في مكة.

ترجمه متن

در دو سال گذشته، من و دوستم حامد به زیارت مکه مکرمه مشرف شدیم. در این سفر، تعداد زیادی از مسلمانانی را دیدیم که برای حجّ بیت‌الله آمده بودند. اتحاد امت اسلامی را در حج مشاهده کردیم و این موضوع بسیار زیبا بود.

در فرودگاه مکه مکرمه، مأمور گمرک به ما گفت: «چمدان‌هایتان را برای بازرسی این‌جا بیاورید.» دوست من قرص‌های آرام‌بخشی داشت. مأمور به او گفت: «ورود هر نوع قرصی به این شهر ممنوع است.» دوستم گفت: «من به آن‌ها نیاز دارم»، اما مأمور به او اجازه نداد. دوستم قرص‌ها را به او داد و ما وارد مکه شدیم و آن‌ها را از یک داروخانه بزرگ در مکه خریدیم.

۵۸- عین الصحیح:

۱) ما شاهدنا اتحاد الأُمّة الإسلاميّة في الحجّ!

۲) دُخول أيّ نوعٍ من الحُبوب إلى مكة غير مسموح!

۳) أنا اشتريتُ الحبوب المُهدّئة التي كنتُ بحاجة إليها في مكة!

۴) حينما أردنا أن نخرج من مكة أخذ الشرطيّ حُبوب صديقي!

پاسخ: گزینه ۲

(متوسط - مفهومی - زمانبر) - صفحه ۶۰ - ۱۰۰۴

ترجمه صورت سوال: گزینه صحیح را مشخص کنید:

ورود هر نوع قرصی به مکه غیر مجاز است!

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) اتحاد امت اسلامی را در حج ندیدیم!

۲) من قرص‌های آرام‌بخشی را که نیاز داشتم، در مکه خریدم!

۳) هنگامی که خواستیم از مکه خارج شویم، پلیس قرص‌های دوستم را گرفت!

 •• **ib** ••

۵۹- عَيْنُ الْخَطَا:

۱) أَخَذَ الشَّرْطِيُّ الْحُبُوبَ مِنْ صَدِيقِي!

 ۲) يَأْتِي كَثِيرٌ مِنَ الْمُسْلِمِينَ إِلَى مَكَّةَ لِلْحَجِّ كُلِّ سَنَةٍ!
 ۳) مَا فَتَّشَ الشَّرْطِيُّ حَقَائِبَنَا عِنْدَ الدُّخُولِ!
 ۴) الصَّيْدَلِيَّةُ الَّتِي اشْتَرَى صَدِيقِي حُبُوبَهُ مِنْهَا كَانَتْ كَبِيرَةً!

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - مفهومی - زمانبر) - صفحه ۶۰ - ۱۰۰۴

ترجمه صورت سوال: گزینه نادرست را مشخص کنید:

پلیس، چمدان‌هایمان را هنگام ورود بازرسی نکرد!

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) پلیس قرص‌ها را از دوستم گرفت!

۲) بسیاری از مسلمانان هر سال برای حج، به مکه می‌آیند!

۳) داروخانه‌ای که دوستم از آن قرص‌هایش را خرید، بزرگ بود!

 •• **ib** ••

■ عَيْنُ الْخَطَا فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (٦٠ و ٦١)

٦٠- «التَّفْتِيشُ»

۱) اسم - مذکر - مُضَارَعَةٌ: «يُفْتَشُّ» و له حرفان زائدانِ

۲) اسم - مفرد - ماضیه «فَتَّشَ» و أمره «فَتَّشْ»

۳) اسم - مفرد - مصدرٌ علی وزن «تَفْعِيلٌ»

۴) اسم - مذکر - مصدر لفاعل «فَتَّشَ» و له حرف زائدٌ

پاسخ: گزینه ۱

(متوسط - ترکیبی - استاندارد) - صفحه ۶۰ - ۱۰۰۴

بررسی موارد نادرست:

حرفان زائدان ← حرف زائدٌ

 •• **ib** ••

٦١- «تَشْرُفْنَا»

۱) فعل - للمتکلم مع الغیر - مضارعه «تَتَشَرَّفُ»

۲) فعل - للمتکلم مع الغیر - له حرفان زائدانِ

۳) فعل - مصدره «تَشْرُفُ» علی وزن «تَفْعُلٌ»

۴) فعل مضارع - ماضیه «شَرَفْنَا» و له حرفان زائدانِ

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - ترکیبی - استاندارد) - صفحه ۶۰ - ۱۰۰۴

بررسی موارد نادرست:

مضارع ← ماض

ماضیه ... نادرست است؛ زیرا این فعل، خودش ماضی است.

■ ■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (۶۲ - ۶۵)

۶۲- عین الخطأ في ضبط حركات الكلمات:

- (۱) شاهد هؤلاء الأطفال سقوط الأسماك من السماء جنب الشاطئ!
- (۲) على كل المسلمين في العالم أن يتعاشوا مع بعضهم تعاشياً سلمياً!
- (۳) قال هذا المعلم لنا: لا تجتمع خصلتان في المؤمن: البخل والكذب!
- (۴) يحتفل الإيرانيون بالنوروز؛ أول يوم من أيام السنة الهجرية الشمسية!

(متوسط - ترکیبی - استاندارد) (صفحة ۵۵ - ۱۰۰۴)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی موارد نادرست:

«یتعاشوا» فعل مضارع ثلاثی مزید از باب «تَفَاعُل» است؛ در نتیجه بر وزن «یَتَفَاعَلُ» و به شکل «یَتَعَايَشُوا» صحیح است.
«تَعَايَشُوا» نیز مصدر ثلاثی مزید از باب «تَفَاعُل» است؛ در نتیجه بر وزن «تَفَاعَلُ» و به شکل «تَعَايَشُوا» صحیح است.

! حواست باشه!

حرکت «عین الفعل» در فعل‌های «مضارع» باب‌های ثلاثی مزید همواره «کسره» (ـِ) است به جز دو باب «تَفَعَّلُ» و «تَفَاعَلُ» که «فتحه» (ـَ) است.

۶۳- عین حرف «النون» ليست من الحروف الأصلية للفعل:

- (۱) ينتظرُ بعض المُدرِّسين أن تفرغ صالة الامتحانات من الطلاب!
- (۲) انتصرَ المؤمنون في الحرب أمام قوَّات الأعداء بفضل الله تعالى!
- (۳) في الأسبوع الماضي انتشرت هذه الأمراض العجيبة في كل البلاد!
- (۴) انقطع تيار الكهرباء في الليلة الماضية بعد نزول الأمطار الشديدة!

(متوسط - ترکیبی - استاندارد) (صفحة ۳۶ - ۱۰۰۳)

پاسخ: گزینه ۴

فعل «انقطع» سه حرف اصلی اش، «ق ط ع» است؛ پس حرف «نون» (ن) جزو حروف اصلی آن نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

① «ينتظرُ» ← سه حرف اصلی: «ن ظ ر»

② «انتصرَ» ← سه حرف اصلی: «ن ص ر»

③ «انتشرت» ← سه حرف اصلی: «ن ش ر»

همان طور که دیدید، در سایر گزینه‌ها فعلی وجود دارد که حرف «نون» (ن) جزو حروف اصلی اش است.

۶۴- عین فعلاً له حرفان زائدان:

- (۱) تعلمُ الفنون و المهارات النافعة أمر ضروري لشبابنا!
- (۲) أخرجتِ المعلمة تلك التلميذة التي لم تكتب واجباتها!
- (۳) تناول هذا الطفل الأطعمة التي طبخت أمه للضيوف!
- (۴) هل تعلم أن الصين أول دولة استخدمت نقوداً ورقية!

(متوسط - ترکیبی - استاندارد) (صفحة ۵۵ - ۱۰۰۴)

پاسخ: گزینه ۳

صورت سؤال فعلی را می‌خواهد که دو حرف زائد داشته باشد.

«تناول» فعل ماضی ثلاثی مزید از باب «تَفَاعُل» است؛ بنابراین دارای دو حرف زائد (ت-ا) است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

① «تعلمُ» ← مصدر است و اصلاً فعل نیست!

! اینو سریع باید رد کنی هاا!

② «أخرجتِ» ← فعل ثلاثی مزید از باب «إفعال» است؛ بنابراین دارای «یک حرف زائد» (ا) است.

۴ «استخدمت» ← فعل ثلاثی مزید از باب «استفعال» است؛ پس دارای «سه حرف زائد» (ا - س - ت) است.

۶۵ - عین فعلاً فیہ الحروف الزائدة أقل من الباقي:

- ۱) تحمّل أخي الأكبر صعوبات مختلفة في طريق الحصول على الثروة!
- ۲) تذكّر الأب ذكرياته الكثيرة القديمة من أيام الدراسة في هذه الجامعة!
- ۳) تحرك جنودنا الشجعان إلى المناطق الحربيّة لتحرير أراضي بلادنا!
- ۴) تغيّر صعوبات الحياة الكثيرة نظرة الإنسان إلى المستقبل و مصيره!

(دشوار - ترکیبی - استاندارد) - صفحه ۵۵ - ۱۰۰۴

پاسخ: گزینه ۴

ترجمه صورت سوال: فعلی را تعیین کن که حروف زائد آن کمتر از بقیه است.

ابتدا به نکته زیر دقت کنید:

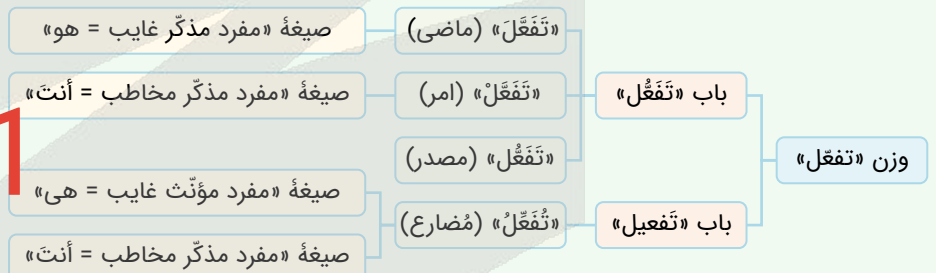
«تغیّر» به «صعوبات» (جمع غیر عاقل = مفرد «مؤنث») به عنوان «فاعل» خود برمی گردد؛ پس این فعل در اصل «تُغَيَّرُ» (مضارع باب «تفعیل») است. بنابراین این فعل ۱ حرف زائد و افعال سایر گزینه ها ۲ حرف زائد دارند.

بررسی سایر گزینه ها:

- ۱) «تحمّل» به «أخ» (مذکر) به عنوان «فاعل» خود برمی گردد؛ پس این فعل در اصل «تَحْمَلُ» (ماضی باب «تفعل») است.
- ۲) «تذكّر» به «الأب» (مذکر) به عنوان «فاعل» خود برمی گردد؛ پس این فعل در اصل «تَذَكَّرُ» (ماضی باب «تفعل») است.
- ۳) «تحرك» به «جنود» (مذکر) به عنوان «فاعل» خود برمی گردد؛ پس این فعل در اصل «تَحَرَّكَ» (ماضی باب «تفعل») است.

نکته

وزن «تفعل» اگر در تستها حرکت گذاری نشود حالت های مختلفی دارد، خوب دقت کنید:

سؤال: آقا همه این وزن ها و تفاوت هاشون رو باید حفظ کنیم؟؟ کاربردشون دقیقاً کجاست؟

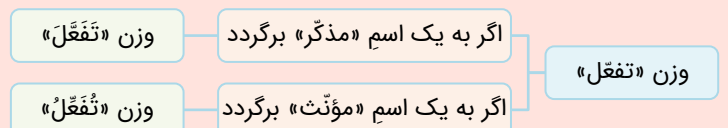
جواب: سؤال خیلی خوبیه! نه اصلاً نیازی نیست همه رو حفظ کنی، فقط باید بدونی کدوم وزن ها توی تستها خیلی رایجه!

حواست باشه!

موضوع مهم این است که تفاوت دو وزن «تَفَعَّلَ» (ماضی صیغه «هو» باب «تَفَعَّلَ») و «تَفَعَّلْتُ» (مضارع صیغه «هی» باب «تَفَعَّلَ») در قالب تست های مختلف مطرح می شود که شما باید این دو وزن را از یکدیگر تشخیص دهید، ضمناً تنوع آن در تست های قواعد بیشتر به چشم می آید.

روش تشخیص:

باید ببینی وزن و قیافه «تفعل» به عنوان یک فعل در داخل جمله، به چه اسمی قبل از خودش (به عنوان «مرجع») یا بعد از خودش (به عنوان «فاعل») برمی گردد!
خوب دقت کن:

مثال: تحرك القطار إلى المقصد ← «تحرك» به «القطار» (مذکر) به عنوان «فاعل» خود برمی گردد؛ پس فعل ما «تَحَرَّكَ» است.

ترجمه عبارت: «قطار به سوی مقصد حرکت کرد.»

مثال: البومة تحرك رأسها ← «تحرك» به «البومة» (مؤنث) به عنوان «مرجع» خود برمی گردد؛ پس فعل ما «تُحَرَّكُ» است.

ترجمه عبارت: «جغد سر خودش را حرکت می دهد.»

بودجه بندی
این آزمونیونان و روم / مطالعه و کاوش در گذشته‌های دور / سپیده دم تمدن ایرانی
صفحه‌های ۵۰ تا ۷۹سهم در
کنکور

درس‌های ششم، هفتم و هشتم در مجموع ۱ الی ۲ تست از ۱۳ تست کنکور را پوشش داده‌اند.

۶۶- باستان‌شناسان در پی کاوش‌های خود در اوایل قرن بیستم، آثاری از تمدن جزیره کُرت، در جنوب یونان را کشف کردند. کدام موارد با کشفیات آنان مرتبط است؟

الف - حدود ۳۰۰۰ ق.م. طایفه‌های بیابان‌گردی از دشت‌های اروپای شرقی به این منطقه آمده‌اند.

ب - آنان قرن‌ها پیش از مهاجرت اقوام هند و اروپایی به یونان، شهرهای خود را پایه‌گذاری کرده بودند.

ج - این اقوام با مصر و دیگر مناطق هم‌جوار خود روابط بازرگانی داشتند.

د - به دلیل جنگ‌های داخلی در بازه‌ای از زمان دچار چنان انحطاطی شدند که آن را عصر تاریکی نامیده‌اند.

(۱) «الف» و «ج» (۲) «ب» و «ج» (۳) «ب» و «د» (۴) «الف» و «د»

پاسخ: گزینه ۲

دشوار - مفهومی - استاندارد (۵۱ - صفحه ۱۰۰۶)

بررسی سریع:

تمدنی که در جزیره کُرت وجود داشت، تمدن مینوسی بود و موارد «ب» و «ج» با این تمدن مرتبط هستند؛ پس گزینه «۲» درست است.

در پی کاوش‌های باستان‌شناختی در اوایل قرن بیستم، آثار تمدن کهن در جزیره کُرت در جنوب یونان کشف شد. این تمدن به دلیل انتساب به مینوس، شاه افسانه‌ای آن جزیره، تمدن مینوسی نامیده شد.

مینوسی‌ان قرن‌ها پیش از مهاجرت اقوام هند و اروپایی به یونان، شهرهای خود را پایه‌گذاری کرده بودند. (مورد «ب»)

آنان قومی دریانورد بودند و با مصر و دیگر مناطق هم‌جوار خود، روابط بازرگانی داشتند. (مورد «ج») بقایای کاخ شاهی مینوسی‌ان، حکایت از قدرت، رفاه و معماری پیشرفته آنان دارد. به احتمال زیاد، تمدن مینوسی در اثر کشمکش با اقوام مهاجر از بین رفته است.

موقعیت جغرافیایی یونان

یکی از کانون‌های مهم تمدنی قاره اروپا، در سرزمین‌های جنوب شبه جزیره بالکان و جزیره‌های مجاور آنان در دریاهای مدیترانه و اژه که یونان نامیده می‌شود، به وجود آمد. وضعیت جغرافیایی یونان تأثیر بسزایی در زندگی یونانیان داشته است. بخش وسیعی از یونان را کوه‌های صخره‌ای فرا گرفته است که در میان آن‌ها فقط دشت‌های حاصلخیز کوچکی به چشم می‌خورد. در عوض، موقعیت شبه جزیره‌ای این کشور و برخورداری از سواحل طولانی با خلیج‌ها و بریدگی‌های مناسب برای ایجاد لنگرگاه‌ها، شرایط مناسبی را برای کشتیرانی و دریانوردی فراهم کرده است.

راهنمای مسیرت...

اولین تمدنی که باستان‌شناسان در خصوص یونان کشف کردند، همین تمدن مینوسی بود و مورد «ب» اشاره درستی نسبت به مورد «الف» به این تمدن دارد. در ضمن یادت باشه، هر وقت راجع به تمدن‌ها می‌خونی ترتیب آن‌ها، تاریخ آن‌ها و نکاتشان را به تفکیک به خاطر بسپاری!

حواست باشه!

اگر کمی دقت کنی کلیدواژه جزیره کُرت در صورت سؤال داره راهنماییت می‌کنه. تمدن مرتبط با این جزیره تمدن مینوسی است.

رد گزینه!

مورد «الف» که کلاً مفهومش اشتباهه، چون تمدن مینوسی قرن‌ها پیش از مهاجرت اقوام هند و اروپایی به یونان شکل گرفت. تمدن مینوسی هم حدود ۲۰۰۰ ق.م بود؛ پس تاریخ ۳۰۰۰ ق.م اینجا اشتباهه خُب، گزینه‌های «۱» و «۴» حذف شد.

از طرفی باید یادت باشه که عصر تاریکی از ۱۱۰۰ تا ۸۰۰ ق.م رخ داد و بعد از تمدن‌های اولیه در یونان بود؛ پس این مورد (مورد «د») و گزینه‌های «۳» و «۴» هم حذف شد. جواب مشخص شد!

۶۷- در یک موقعیت فرضی، مورخی در ۴۲۰ ق.م در یونان می‌زیسته است. این مورخ به احتمال بسیار شاهد کدامیک از وقایع زیر بوده است؟

- (۱) شروع اولین دوره بازی‌های المپیک در دولت شهر المپیا
- (۲) تأسیس حکومت جمهوری رُم و ورود طوایف بیابانگرد از دشت‌های اروپای شرقی به یونان
- (۳) انحطاط یونان و ورود به عصر تاریکی
- (۴) سلسله جنگ‌های پلوپونزی میان آتن و اسپارت

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۵۲ - ۱۰۰۶

بررسی سریع:

در فاصله ۴۳۱ تا ۴۰۴ ق.م، سلسله جنگ‌هایی میان آتن و اسپارت رخ داد که به جنگ‌های پلوپونزی مشهور است.

پس از پایان جنگ‌های یونان و ایران، دولت - شهر آتن به رهبری پریکلس، سیاستمدار آزادی‌خواه، به سرعت در مسیر پیشرفت و توسعه‌طلبی سیاسی و نظامی گام برداشت. در آن زمان دولت - شهرهای مختلف یونانی به دو گروه رقیب و دشمن تبدیل شده بودند که آتن بر یکی و اسپارت بر دیگری فرمان می‌راند. در فاصله ۴۳۱ تا ۴۰۴ ق.م سلسله جنگ‌هایی میان دو گروه رقیب رخ داد که به جنگ‌های پلوپونزی مشهور است؛ پس با توجه به زمان ذکر شده در صورت سؤال و بازه زمانی این جنگ‌ها، مورخ می‌توانست شاهد این واقعه باشد.

آتن و اسپارت

آتن و اسپارت مهم‌ترین دولت - شهرهای یونانی به شمار می‌رفتند و از دیگر دولت - شهرها نفوذ و قدرت بیشتری داشتند. آتن مرکز فعالیت‌های فلسفی، علمی و هنری و نیز زادگاه مردم‌سالاری (دموکراسی) به‌شمار می‌رفت، اما اسپارت، جامعه‌ای نظامی‌گرا و جنگاور بود که به امور فرهنگی و هنری چندان علاقه‌ای نداشت. فرمانروایان دولت - شهرهای یونانی همواره می‌کوشیدند، نفوذ و سلطه سیاسی، اقتصادی و فرهنگی خود را تا آن سوی مرزهای این کشور گسترش دهند. آسیای صغیر از جمله مناطقی بود که دولت - شهرهای یونانی به‌منظور گسترش قلمرو و توسعه نفوذ فرهنگی و اقتصادی خود، به آنجا یورش بردند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) اولین دوره بازی‌های المپیک در ۷۷۶ ق.م انجام شد.
- ۲) در حدود ۲۰۰۰ ق.م طایفه‌های بیابانگردی از دشت‌های اروپای شرقی به جزیره یونان آمدند.
- ۳) از ۱۱۰۰ تا حدود ۸۰۰ ق.م یونان دچار چنان انحطاطی شد که مورخان آن را عصر تاریکی نامیده‌اند.

راهنمای مسیر...

این تست به خوبی داره به شما یادآوری می‌کند که حواستون به تاریخ‌های ذکرشده در کتاب باشه.

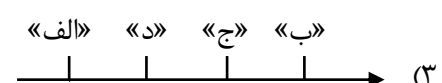
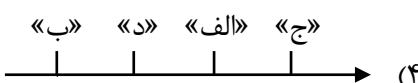
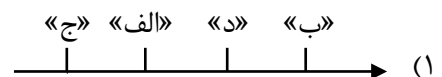
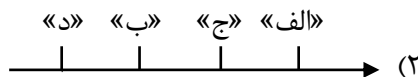
راه نجات سریع!

جنگ‌های پلوپونزی از اون کلیدواژه‌هایی است که حتماً باید بلد باشید؛ پس اگر بازه زمانی اون رو هم با دقت خونده باشید و با سؤال مطابقت بدید سریع به جواب می‌رسید.

۶۸- در کدام مورد، تقدم و تأخر زمانی وقوع رویدادها، روی نمودار زمان به‌درستی ترسیم شده است؟

- الف - تسلط رومیان بر دریای مدیترانه و سرزمین‌های پیرامون آن
- ب - رسمی شدن دین مسیحیت
- ج - تسلط رومیان بر سرتاسر شبه جزیره ایتالیا
- د - رقابت سرداران جاه‌طلب جمهوری رُم و غلبه اکتاوین بر آنها

بررسی سریع:

بعد از اینکه جمهوری رُم تأسیس شد، توانستند بر سرتاسر شبه جزیره ایتالیا مسلط شوند. بعد از آن نیز با شکست رقیبان، بر دریای مدیترانه و سرزمین‌های پیرامون آن مسلط شدند و در نهایت اکتاوایان بر رقیبانش غلبه کرد. به این ترتیب گزینه «۱» صحیح است.

بررسی موارد:

هر مورد را بررسی می‌کنیم تا جایگاهش روی نمودار زمان مشخص شود:

ج در سال ۵۰۹ ق.م ساکنان شهر رُم بر شاه این شهر شوریدند و حکومت جمهوری رُم را تأسیس کردند. جمهوری رُم در سال‌های میان ۵۰۹ تا ۲۶۴ ق.م با شکست رقیبان و دشمنان خود گسترش پیدا کرد و بر سرتاسر شبه جزیره ایتالیا مسلط شد. (مورد «ج» نسبت به موارد دیگر تقدم زمانی دارد.)

الف در فاصله سال‌های ۲۶۴ تا ۱۴۶ ق.م سلسله جنگ‌های بزرگ میان جمهوری رُم و رقیبانش در سرزمین‌های اطراف دریای مدیترانه رخ داد و بعد از نبردهای طولانی، ارتش جمهوری رُم رقیبان خود را شکست داد و بر دریای مدیترانه و سرزمین‌های پیرامون آن مسلط شد. (بعد از «ج» مورد «الف» رخ داده است.)

د سیاست‌های توسعه‌طلبانه جمهوری رُم باعث جنگ داخلی و آشفتگی بر اثر رقابت سرداران جاه‌طلب شد که سرانجام اکتاوایان بر رقیبانش غلبه کرد و تغییرات بزرگی در نظام حکومتی به وجود آمد. (بعد از «الف» مورد «د» روی نمودار قرار می‌گیرد.)

پ از حوادث مهم دوران حکومت اکتاوایان، تولد حضرت عیسی (ع) در فلسطین بود. دین مسیحیت از زمان امپراتور کنستانتین به بعد رونق بی‌سابقه‌ای یافت و حدود ۵۰ سال بعد از کنستانتین، مسیحیت دین رسمی امپراتوری روم شد. (این مورد، بعد از «د» رخ داده است.)

راهنمای مسیرت...

ترتیب زمانی وقایع در این سؤال مدنظر است. حالا اگر بدونید هر واقعه قبل یا بعد از کدام واقعه رخ داده و کنار آن‌ها به ترتیب از «۱» تا «۴» شماره‌گذاری کنید، می‌تونید به جواب برسید.

حواس باشه!

ممکنه مورد «الف» و «ج» شما رو کمی به چالش بندازه که تشخیص بدید کدام مورد قبل از اون یکی رخ داده؛ پس حتماً باید به متن کتاب مسلط باشید.

رد گزینه!

اگه بدونی در سیر وقایع در روم باستان، رسمی شدن دین مسیحیت در مرحله آخره و نسبت به بقیه وقایع در آخر نمودار از سمت راست قرار می‌گیره؛ پس گزینه‌های «۲» و «۴» رو حذف می‌کنیم. حالا باید بدونی که ظهور دین مسیحیت هم در زمان اکتاوایان بود و رسمی شدنش بعد از اون. پس واقعه‌ای که قبل از رسمی شدن مسیحیت باشه، بین سه رخداد دیگه، مورد «د» می‌شه؛ پس گزینه «۳» هم حذف شد و جواب شد گزینه «۱».

راه نجات سریع!

یادت باشه رومیان اول بر شبه جزیره ایتالیا تسلط یافتند بعد بر دریای مدیترانه و پیرامون اون. خُب تنها گزینه‌ای که نشون‌دهنده این ترتیب باشه، گزینه «۱» می‌شه.

۶۹- محققى به مقایسه مطالب مورخان درباره تاریخ ایران باستان تا دویست سال پیش و بعد از آن پرداخته است. این محقق در کدام

مورد شاهد تفاوت اطلاعات میان روایت‌های این دو گروه مورخ است؟

(۱) جنگ‌های ایران و روم در زمان ساسانیان

(۲) پایتخت هخامنشیان در پارسه و پاسارگاد

(۳) تأسیس سلسله اشکانی

(۴) تاج‌گذاری اردشیر ساسانی در تیسفون و انتخاب این شهر به پایتختی

@biomaz1

آزمون

کارنامه رتبه‌های بهرتر

رتبه‌های ا تا ۳۰۰۰

جزوه

فیلم

مشاوره

www.
arefonline.ir

مرکز مشاوره عارف

بررسی سریع:

عموم مورخان تا دویست سال پیش، چندان شناختی از سلسله‌های ایلام، ماد و هخامنشیان نداشتند؛ پس در بین سلسله‌های مطرح شده در گزینه‌ها، گزینه «۲» پاسخ مناسب است.

عموم مورخان تا دویست سال پیش، در میان سلسله‌های حکومتی ایران باستان، تنها از تاریخ ساسانیان اطلاع و شناخت نسبتاً درخور توجهی داشتند و سلسله و شاهان اشکانی را تا حدودی می‌شناختند، اما چندان شناختی از سلسله‌های ایلام، ماد و هخامنشیان نداشتند و پادشاهان بزرگی چون کوروش و داریوش هخامنشی را به‌درستی نمی‌شناختند؛ از این‌رو، پارسه یا پرسه پلیس، پایتخت هخامنشیان را به جمشید پادشاه افسانه‌ای ایران، نسبت می‌دادند و این مکان تاریخی را تخت جمشید می‌نامیدند. آنان همچنین پاسارگاد، پایتخت کوروش را به حضرت سلیمان پیامبر منسوب می‌کردند و آرامگاه بنیان‌گذار سلسله هخامنشی را قبر مادر حضرت سلیمان می‌شمردند.

آگاهی مورخان از تمدن باستانی و تاریخ

ایرانیان تا دو قرن پیش و قبل از رمزگشایی و خوانده شدن خط میخی و آغاز کاوش‌های باستان‌شناسی، آگاهی و درک محدودی از تاریخ و تمدن باستانی خود داشتند، تا آن زمان مورخان ایرانی بر پایه ترجمه خدای‌نامه‌های متعلق به دوران ساسانی و نیز داستان‌های شاهنامه فردوسی، تاریخ ایران عهد باستان را می‌نوشتند. در واقع نوشته‌های آنان ترکیبی از افسانه و واقعیت بود. این مورخان، تاریخ عصر باستان را به چهار دوره تقسیم می‌کردند که عبارت بود از: پیشدادیان ← کیانیان ← اشکانیان ← ساسانیان
مطالب مربوط به سلسله‌های پیشدادیان و کیانیان آمیخته با افسانه‌های کهن بود؛ درباره اشکانیان مطالب بسیار کم و محدود به بعضی اسامی بود؛ ولی در خصوص ساسانیان اطلاعات تاریخی قابل توجهی وجود داشت.

رد گزینه!

مورخان تا دویست سال پیش درباره ساسانیان اطلاعات خوبی داشتند پس گزینه‌های «۱» و «۴» نمی‌تونه پاسخ باشه و حذف می‌شن. از طرفی درباره اشکانیان هم بعضی اسامی رو می‌دونستند. اما درباره هخامنشیان اطلاعاتی نداشتند؛ پس اگر گزینه «۳» رو هم حذف کنیم. جواب همون گزینه «۲» می‌شه که مناسب‌تره.

راهنمای مسیرت...

درسته که این سؤال ساده است ولی نکته‌ای داره که باید به اون توجه کنید؛ پس نیازه که به متن کتاب به خوبی تسلط داشته باشید.

۷۰- مؤلفان کتاب درسی تاریخ (۱)، تاریخ دهم، کدام‌یک از وقایع زیر را عاملی برای وسیع‌تر شدن دامنه کاوش‌های باستان‌شناسی و ظهور باستان‌شناسان ایرانی می‌دانند؟

- ۱) خوانده شدن و ترجمه سنگ‌نوشته داریوش هخامنشی توسط سرهنری راولینسون در زمان محمدشاه قاجار
- ۲) گسترش روابط سیاسی و اقتصادی ایران و اروپا در دوره قاجاریه که سبب شد اروپاییان بیشتری به کشور ما بیایند.
- ۳) خارج شدن کاوش‌های باستان‌شناسی از انحصار فرانسویان و شروع فعالیت باستان‌شناسان برجسته از کشورهای مختلف
- ۴) تمایل و علاقه اروپاییان برای مسافرت به کشور ما و شناخت تاریخ و فرهنگ ایران در دوره صفویه

در سال ۱۳۰۶ ش، کاوش‌های باستان‌شناسی از انحصار فرانسویان خارج شد و باستان‌شناسان برجسته‌ای از کشورهای مختلف مانند ارنست هرتسفلد آلمانی و آرتور پوپ آمریکایی شروع به فعالیت کردند و دامنه کاوش‌های باستان‌شناسی وسیع‌تر شد. به تدریج، نسلی از باستان‌شناسان زبده ایرانی پرورش یافتند و شروع به کار کردند. از جمله باستان‌شناسان برجسته ایرانی می‌توان به عزت‌الله نگهبان و علی سامی اشاره کرد.

شروع فعالیت‌های باستان‌شناسی در ایران

با گسترش روابط سیاسی و اقتصادی ایران و اروپا در دوره قاجار، اروپاییان بیشتری به کشور ما آمدند و روز به روز بر تعداد بازدیدکنندگان خارجی از آثار و مکان‌های تاریخی به‌خصوص تخت‌جمشید، پاسارگاد و شوش افزوده شد. بدین‌گونه، کم‌کم زمینه برای انجام کاوش‌های باستان‌شناسی در ایران فراهم آمد. در زمان محمدشاه قاجار یک افسر انگلیسی به نام سرهنری راولینسون موفق به خواندن خط میخی شد و سنگ‌نوشته داریوش هخامنشی در بیستون را ترجمه کرد. با خوانده شدن خط میخی، علاقه اروپاییان به فعالیت‌های باستان‌شناسی در ایران بیشتر شد و دولت فرانسه اجازه حفاری و سپس امتیاز انحصاری کاوش‌های باستانی را در سرتاسر ایران به‌دست آورد. پس از آن بود که باستان‌شناسان از فرانسه به کشور ما آمدند و در محوطه باستانی شوش به حفاری و کاوش مشغول شدند.

حواست باشه!

تا وقتی که باستان‌شناسی در انحصار یک گروه خاصی باشه، باید بی‌خیال گسترشش بشیم؛ پس وقتی از انحصار فرانسویان خارج شد ← کاوش‌ها وسیع‌تر شد و باستان‌شناسان ایرانی ظهور پیدا کردند.

راهنمای مسیرت...

دقت کنید که صورت سؤال از شما چی می‌خواد؛ پس خیلی مهمه که هم سؤال رو دقیق بخونید و هم گزینه‌ها رو!

۷۱- مؤلفی برای تألیف کتاب خود، در هر یک از موارد زیر، به ترتیب از چه منابعی می‌تواند کمک بگیرد؟

الف - دوران آغازین فرمانروایی داریوش بزرگ

ب - شرح جنگ‌های شاپور یکم با رومیان

ج - اوضاع اقتصادی و اجتماعی و تشکیلات اداری دوره هخامنشیان

د - تاریخ عمومی ایران از آغاز آفرینش تا اواخر حکومت ساسانی

۱) لوح‌های گلی تخت جمشید - کتاب تاریخ هرودت - سنگ‌نوشته بیستون - آثار سفالی و فلزی دوران ساسانی

۲) سنگ‌نوشته بیستون - سنگ‌نوشته کعبه زرتشت - لوح‌های گلی تخت جمشید - خدای‌نامه‌ها

۳) سنگ‌نوشته بیستون - سنگ‌نوشته بیستون - خدای‌نامه‌ها - کتاب تاریخ هرودت

۴) لوح‌های گلی تخت جمشید - خدای‌نامه‌ها - کتاب تاریخ هرودت - بقایای کاخ اردشیر بابکان

(دشوار - مفهومی - زمانبر) - صفحه ۶۸ - ۱۰۰۷

پاسخ: گزینه ۲

بررسی سریع:

سنگ‌نوشته‌ها و لوح‌های گلی مهم‌ترین منابع نوشتاری ایرانی در دوره هخامنشیان هستند. خدای‌نامه‌ها نیز در خصوص دوره ساسانی کمک‌کننده هستند؛ پس در گزینه «۲» موارد به‌ترتیب منطبق با موارد «الف» تا «د» است.

بررسی موارد:

هر مورد را بررسی می‌کنیم تا متوجه شویم کدام منبع با آن مرتبط است.

الف) پنج ستون از سنگ‌نوشته بیستون که در حقیقت گزارشی تاریخی محسوب می‌شود، به شرح وقایع دوران آغازین فرمانروایی داریوش بزرگ و سرکوب شورش‌های نواحی گوناگون اختصاص دارد.

ب) از دوره ساسانی نیز تعداد زیادی سنگ‌نوشته برجا مانده که رویدادهای تاریخی را گزارش می‌کنند. از آن جمله است سنگ‌نوشته شاپور یکم در کعبه زرتشت در نقش رستم که شرح جنگ‌های این پادشاه با رومیان را بازگو می‌کند.

ج) علاوه بر سنگ‌نوشته‌ها، در کاوش‌های تخت جمشید بیش از سی هزار لوح گلی به زبان ایلامی کشف شد که تاکنون حدود چهار تا پنج هزار از این لوح‌ها خوانده و ترجمه شده‌اند. این لوح‌ها اطلاعات سودمندی درباره اوضاع اقتصادی و اجتماعی و تشکیلات اداری دوره هخامنشیان ارائه می‌دهند.

د) خدای‌نامه‌ها از مهم‌ترین نوشته‌های تاریخی دوره ساسانی به شمار می‌روند که بازگوکننده تاریخ عمومی سرزمین و مردم ایران از آغاز آفرینش تا اواخر حکومت ساسانی هستند. محتوای خدای‌نامه‌ها، آمیخته با افسانه و قصه‌های کهن بوده و مطالب راجع به دوره ساسانی در آن‌ها با واقعیت تاریخی انطباق دارد.

منابع تحقیق تاریخ

منابع دست اول یا اصلی

منابع دست دوم یا فرعی

منابع تحقیق تاریخ به دو دسته تقسیم می‌شوند

منابع نوشتاری غیرایرانی: شامل کتاب‌های مورخان یونانی و رومی است که در صدر آن‌ها، کتاب تاریخ هرودت قرار دارد. در تورات، کتاب دینی یهودیان نیز مطالبی دربارهٔ هخامنشیان و به‌خصوص کورش بزرگ وجود دارد.

منابع نوشتاری ایرانی: اگرچه ایرانیان باستان همچون یونانیان و رومیان، در نوشتن کتاب‌های تاریخی موفق نبودند، اما شواهد و قرائن زیادی وجود دارد که نشان می‌دهد ثبت و ضبط وقایع و حوادث مهم، مورد توجه بوده است و دبیران مخصوصی به این کار اشتغال داشته‌اند.

منابع غیرنوشتاری: شامل تمامی آثار مادی و دست‌ساخته‌هایی می‌شود که از ایرانیان باستان برجای مانده است. مانند: ابزار، اشیاء، کاخ‌ها و ...

منابع نوشتاری

منابع دست اول

@biomaz1

راهنمای مسیرت...

این تیپ سؤالات همیشه مورد توجه طراحان. به این شکل که مواردی داده می‌شود و شما باید موارد مرتبط با آن‌ها رو به ترتیب پیدا کنید؛ پس مطالب رو طوری بخونید که ارتباط آن‌ها رو به راحتی تشخیص بدید.

! حواست باشه!

ممکنه گزینه «۴» کمی شما رو گرفتار کنه ولی یادتون باشه اولاً در تورات مطالبی به‌خصوص دربارهٔ کورش بزرگ وجود داره و دوماً بقایای کاخ اردشیر بابکان تاریخ عمومی را بازگو نمی‌کند.

رد گزینه!

در گزینه «۱» دو تا مورد هست که این گزینه رو اشتباه کرده، اول اینکه خدای‌نامه‌ها مطالب دورهٔ ساسانی را بازگو می‌کنند و دوم هم باید بدونید که تاریخ هرودت مطالب دورهٔ ساسانی رو بازگو نمی‌کند؛ پس این گزینه حذف می‌شه. در گزینه «۳» هم دوباره خدای‌نامه‌ها برای دورهٔ هخامنشیان اومده و کتاب هرودت برای ساسانیان، باز اشتباهه و این گزینه هم حذف می‌شه. برای حذف گزینه «۴» باید به متن کتاب تسلط داشته باشید تا بدونید برای داریوش بزرگ سنگ‌نوشتهٔ بیستون و برای شاپور یکم سنگ‌نوشتهٔ کعبهٔ زرتشت منابع دست اولی هستند؛ پس این گزینه هم حذف می‌شه. خُب جواب شد، گزینه «۲»

راهنجات سریع!

یک نکته می‌گم که اگه دقت کنید سریع جواب رو پیدا کردین. اگه به مورد «د» توجه کنید می‌بینین که آثار سفالی و فلزی دوران ساسانی ربطی به تاریخ عمومی از آغاز آفرینش تا اواخر حکومت ساسانی نداره، کتاب تاریخ هرودت هم که در مورد ساسانیان مطلب نداره. بقایای کاخ اردشیر بابکان هم ربطی به تاریخ عمومی از آغاز آفرینش نداره و تنها موردی که به «د» می‌خوره، خدای‌نامه‌هاست.

۷۲- محققى فرضى، قصد دارد دربارهٔ جایگاه زنان و خدایانوها در جوامع باستانی تحقیق کند. کدام گزینه می‌تواند یکی از فرضیات صحیح این پژوهشگر باشد؟

- ۱) در تمدن ایلام برخلاف تمدن یونان، زنان از جایگاه بالاتر و بهتری در جامعه برخوردار بودند.
- ۲) پرستش خدایانهای گوناگون در تمام جوامع باستانی، نشان‌دهندهٔ جایگاه رفیع زنان در تمدن‌های مختلف است.
- ۳) احتمالاً یک زن در تمدن ایلامی به اندازهٔ یک زن در تمدن یونانی، از جایگاه بالاتری در جامعه برخوردار نبوده است.
- ۴) در تمام جوامع باستانی، تنها خدایانوها مورد احترام بودند و زنان در زندگی روزمره نقش و جایگاه خاصی در جامعه نداشتند.

(متوسط - مفهومی - زمانبر) - صفحه ۵۳ - ۱۰۰۶

پاسخ: گزینه ۱

بررسی سریع:

به‌طور کلی در جوامع باستانی فلات ایران، زنان موقعیت اجتماعی ممتازی داشتند.

یکی از ویژگی‌های مهم تمدن ایلامی و در واقع تمدن کهن ایرانی، مقام و منزلت بالایی است که زنان داشته‌اند. به طور کلی در جوامع باستانی فلات ایران، زنان موقعیت اجتماعی ممتازی داشتند و دارای قدرت و نفوذ فراوان بودند. زنان در کارهای مهم جامعه، نقش اساسی و تعیین‌کننده داشتند. نقوش و پیکره‌های برجای‌مانده از دوره ایلامی نشان می‌دهد که زنان در امور اجتماعی و اقتصادی و مراسم رسمی سیاسی و دینی حضور چشمگیری داشته‌اند.

زنان، بردگان و بیگانگان مقیم آتن (یکی از دولت - شهرهای یونان) که بیشتر جمعیت آن دولت - شهر را تشکیل می‌دادند، از حق رأی و شرکت در اداره امور سیاسی محروم بودند.

راهنمای مسیرت...

اینکه دو مفهوم مرتبط با یک موضوع را بخواهید مقایسه کنید معمولاً به شکل‌های مختلف مورد سؤال قرار می‌گیرد. حالا ممکنه سؤال مستقیماً مقایسه رو بخواد یا مثل این تست که کمی تغییر در صورت سؤال داده ولی در اصل همون مقایسه رو باید انجام بدید؛ پس مفاهیم مربوط به موضوع خواسته شده رو به یاد بیارید و گزینه‌ها رو با دقت بخونید.

در کتاب به صراحت اومده که در جوامع باستانی فلات ایران زنان موقعیت اجتماعی ممتازی داشتند؛ پس گزینه‌های «۳» و «۴» حذف می‌شه. برای رد گزینه «۲» باید متن کتاب رو خوب خونده باشید، اینکه خدایانها پرستش شوند صد درصد نشان‌دهنده جایگاه رفیع زنان در اون جامعه نبوده. اگه این مورد رو متوجه بشید این گزینه رو هم حذف می‌کنین و به جواب می‌رسین.

۷۲- هر یک از گزاره‌های زیر، به ترتیب با کدام‌یک از اثرات موقعیت جغرافیایی فلات ایران بر شکل‌گیری تاریخ و تمدن آن در ارتباط است؟

الف - خلیج فارس و دریای مکران در جنوب ایران، نقش مهمی در برقراری ارتباط تجاری، سیاسی، نظامی و فرهنگی میان سرزمین‌های دور و نزدیک جهان آن روز داشتند.

ب - ایرانیان نقش فعال و مؤثری در انتشار و گسترش فرهنگ و تمدن به عهده داشتند.

۱) ایران در معرض مهاجرت و هجوم پیاپی اقوام و حکومت‌های خارجی قرار داشت - ایران پل ارتباطی شرق و غرب جهان باستان بود.
۲) ایران کانون مبادلات فرهنگی، هنری و اقتصادی در جهان باستان بود - ایران در معرض مهاجرت و هجوم پیاپی اقوام و حکومت‌های خارجی قرار داشت.

۳) ایران پل ارتباطی شرق و غرب جهان باستان بود - ایران کانون مبادلات فرهنگی، هنری و اقتصادی در جهان باستان بود.

۴) ایران در معرض مهاجرت و هجوم پیاپی اقوام و حکومت‌های خارجی قرار داشت - ایران کانون مبادلات فرهنگی، هنری و اقتصادی در جهان باستان بود.

(آسان - خط به خط - استاندارد) - صفحه ۷۱ - ۱۰۰۸

پاسخ: گزینه ۳

بررسی سریع:

موارد «الف» و «ب» به ترتیب با عبارت‌های گزینه «۳» مرتبط هستند.

موقعیت جغرافیایی فلات ایران تأثیر زیادی بر شکل‌گیری تاریخ و تمدن آن داشته است. ایران به واسطه موقعیت جغرافیایی خاص خود در جنوب غربی آسیا:

۱- پل ارتباطی شرق و غرب جهان باستان بود. در عصر باستان، مهم‌ترین راه‌های زمینی و دریایی که تمدن‌ها و کشورهای بزرگ را به یکدیگر متصل می‌کردند، از میهن ما می‌گذشتند و خلیج فارس و دریای مکران نقش مهمی در برقراری ارتباط تجاری، سیاسی، نظامی و فرهنگی میان سرزمین‌های دور و نزدیک جهان آن روز داشتند.

۲- کانون مبادلات فرهنگی، هنری و اقتصادی در جهان باستان بوده که به موجب آن ایرانیان نقش فعال و مؤثری در انتشار و گسترش فرهنگ و تمدن به عهده داشتند.

۳- در معرض مهاجرت‌ها و هجوم پیاپی اقوام مختلف و حکومت‌های خارجی قرار داشت. این مهاجرت‌ها و هجوم‌ها تأثیر فوق‌العاده‌ای بر جنبه‌های گوناگون زندگی سیاسی، اجتماعی، فکری، فرهنگی و اقتصادی ایرانیان در طول تاریخ گذاشته است.

موقعیت جغرافیایی فلات ایران

فلات ایران از شمال به دریای کاسپی (خزر) و دریاچه آرال، از غرب به جلگه بین‌النهرین، از جنوب به خلیج فارس، دریای مکران (عمان) و اقیانوس هند و از شرق به جلگه سند محدود می‌شود. کوه‌ها و رشته‌کوه‌های بزرگ و کوچکی، این فلات را در بر گرفته و در دامنه و میان آن‌ها، دشت‌ها و جلگه‌هایی با آب و هوای متفاوت به‌وجود آمده است. نواحی کوهپایه‌ای و سرزمین‌های پست ایران، بر اساس میزان بارندگی و رطوبت آن‌ها، از گذشته‌های بسیار دور، محیط مناسبی برای زندگی انسان و برپایی سکونتگاه‌های روستایی و شهری بوده‌اند.

راه نجات سریع!

اگر هر کدام از موارد رو دقیق بخونید می‌تونید عبارت مرتبط با اون رو پیدا کنید. چجوری؟ خُب در مورد «الف» خلیج فارس و دریای مکران یک راه ارتباطی هستند. در ادامه همین مورد هم گفته برقراری ارتباط، پس عبارت اول در گزینه «۳» مناسبه. مورد «ب» هم اشاره به گسترش فرهنگ و تمدن کرده، پس اینکه ایران کانون مبادلات فرهنگی بوده با این مورد در ارتباطه. حالا جواب مشخصه.

۷۴- کدام مورد دربارهٔ زمان وقوع رویدادهای زیر درست است؟

الف - ساخت معبد چغازنبیل

ب - اوج شکوفایی اقتصادی شهر شوش

ج - ساخت شهر سوخته در سیستان و سیلک در کاشان

۱) «الف» و «ج» در زمان ایلامیان و «ب» حدود ۷ هزار سال پیش روی داد.

۲) «ب» قبل از «ج» و بعد از «الف» روی داد.

۳) «الف» قبل از «ج» و «ب»، ۸ هزار سال پیش روی داد.

۴) «الف» و «ب» در زمان ایلامیان و «ج» حدود ۵ هزار سال پیش روی داد.

(متوسط - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۷۸ - ۱۰۰۸

پاسخ: گزینه ۴

بررسی سریع:

حاکمان کوچک و مستقل ایلامی در ۲۶۰۰ ق.م با یکدیگر متحد شدند و پادشاهی ایلام را تأسیس کردند. موارد «الف» و «ب» در زمان تمدن ایلامیان رخ داد و مورد «ج» از نخستین شهرهاست که در حدود ۵ هزار سال پیش به‌وجود آمد.

بررسی موارد:

ج در حدود ۵ هزار سال پیش، نخستین شهرها در فلات ایران به‌وجود آمد. شوش و چغامیش در خوزستان، شهداد و جیرفت در کرمان،

شهر سوخته در سیستان و سیلک در کاشان از جمله این شهرها بودند. (مورد «ج»)

پ در قلمرو ایلام، شهرنشینی رونق داشت. شوش در مرکز جلگه خوزستان، یکی از پایتخت‌های ایلامیان بود. این شهر که یکی از کهن‌ترین

شهرها و مراکز تمدنی جهان به‌شمار می‌رود، در دوران حکومت ایلامی‌ها به اوج شکوفایی اقتصادی رسید و پیشه‌ها و صنایع مختلفی

در آن شهر رونق یافتند. (مورد «ب»)

الف همچنین در دوره ایلام، معماری پیشرفت چشمگیری کرد و استفاده از آجر در ساختن بناها رایج شد. معبد چغازنبیل در نزدیکی شهر

شوش، شاهکار معمار آن دوره به‌شمار می‌رود. (مورد «الف»)

شکل‌گیری تمدن ایلام

دوران تاریخی فلات ایران با تاریخ ایلام، که اطلاعات مکتوبی دربارهٔ آن وجود دارد، آغاز می‌شود. سرزمین اصلی ایلامیان شامل جلگه خوزستان و مناطق کوهستانی زاگرس جنوبی و میانی بود. از آنجا که اقتصاد بین‌النهرین نیازمند منابع طبیعی و معدنی فلات ایران بود، فرمانروایان سومری و اکدی، بیایبی به سرزمین ایلامی‌ها لشکرکشی می‌کردند. این تاخت‌وتازها، سرانجام سبب شد که حاکمان کوچک و مستقل ایلامی در حدود ۲۶۰۰ ق.م با یکدیگر متحد شوند و پادشاهی ایلام را تأسیس کنند.

راهنمای مسیرت...

یادتون باشه معبد چغازنبیل در شوشه، شوش هم که پایتخت ایلامیان بود؛ پس اوج شکوفایی اون در زمان ایلامیان می‌شه.

رد گزینه!

تأسیس پادشاهی ایلامی در حدود ۲۶۰۰ ق.م است و ساخت شهر سوخته و سیلک در حدود ۵ هزار سال پیش است؛ پس گزینه «۱» نمی‌تونه درست باشه. از طرفی اوج شکوفایی اقتصادی شهر شوش در زمان ایلامیان بوده، پس نمی‌تونه قبل از «ج» باشه، خُب گزینه «۲» حذف می‌شه. معبد چغازنبیل هم در زمان ایلامیان ساخته شد پس این هم نمی‌تونه قبل از «ج» باشه؛ بنابراین گزینه «۳» رو هم حذف می‌کنیم و به جواب که گزینه «۴» هست می‌رسیم.

۷۵- تاریخ وقوع کدام‌یک از رویدادهای زیر در کتاب درسی تاریخ (۱)، تاریخ دهم، به صورت حدودی ذکر نشده است؟

- (۱) دست یافتن مردم ایران به فنون ذوب و قالب‌گیری مس
- (۲) پیشرفت قابل توجه مردم ایران در ساختن ظروف و ابزار سفالی
- (۳) انحطاط و فروپاشی حکومت ایلام توسط آشوریان
- (۴) متحد شدن حاکمان کوچک و مستقل ایلامی

(آسان - خط به خط - استاندارد) - صفحه ۷۷ - ۱۰۰۸

پاسخ: گزینه ۳

بررسی سریع:

حکومت ایلام در قرن ۷ ق.م بر اثر یورش ویرانگر آشوریان، دچار انحطاط و فروپاشی شد.

منظور سؤال این است که قبل از تاریخ واقعه واژه حدود ذکر نشده باشد و مستقیماً یک تاریخ بیان شده باشد. مطابق با متن کتاب گفته شده که: حکومت ایلام، سرانجام پس از قرن‌ها سلطنت، بر اثر یورش ویرانگر آشوریان در قرن ۷ ق.م دچار انحطاط و فروپاشی شد؛ پس در این مورد تاریخ حدودی نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) در حدود ۵ تا ۷ هزار سال پیش ساکنان شهداد، تل ابلیس و تپه یحیی و تپه زاغه به فنون ذوب و قالب‌گیری مس دست یافتند.
- ۲) مردم ایران از حدود ۸ هزار سال پیش در ساختن ظروف و ابزار سفالی پیشرفت قابل توجهی یافتند.
- ۴) حاکمان کوچک و مستقل ایلامی در حدود ۲۶۰۰ ق.م با یکدیگر متحد شدند.

راهنمای مسیرت...

بعضی وقتا وقتی متن کتاب رو می‌خونید شاید از بعضی نکات و کلیدواژه‌ها عبور کنید و اونا رو مهم ندونید ولی این تست می‌خواد همین نکته رو بگه که حواستون به تمام نکات باشه!

@biomaz1

ناهمواری‌های ایران، آب‌وهوای ایران
صفحه‌های ۲۱ تا ۴۶

بودجه‌بندی
این آزمون

درس‌های ۴ و ۵ هر کدام با یک تست، در مجموع ۲ تست از ۱۲ تست کنکور را پوشش داده‌اند.

سهم در
کنکور

۷۶- مطابق متن زیر، کدام گزینه درست است؟

- «در سال پایانی دفاع مقدس، رزمندگان اسلام در منطقهٔ اسلام‌آباد غرب و کِرنَد غرب (تنگهٔ چهارزبر واقع در استان کرمانشاه) با استفاده از موقعیت کوهستانی و عوارض طبیعی منطقه، عملیات مرصاد را با موفقیت اجرا کردند.»
- (۱) ناهمواری‌های ایران بیشتر طی دوره‌های اول تا سوم زمین‌شناسی پدید آمده است و پیدایش نهایی آن‌ها به اواخر دوران سوم زمین‌شناسی مربوط است.
- (۲) پراکندگی جمعیت در همه جای کشور یکسان نیست. تعداد سکونتگاه‌ها در مناطق پایکوهی بیشتر و جمعیت در آن‌ها متراکم‌تر است.
- (۳) ناهمواری‌ها بر تشکیل اجتماعات انسانی، نوع معیشت مردم و حتی بر تاریخ کشور ما نیز تأثیرگذار بوده است.
- (۴) عوامل فرسایش به همراه عملکرد انسان، سرعت تغییرات محیط را افزایش داده است و موجب تغییر شکل ناهمواری‌های ایران شده است.

(آسان - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۲۳ - ۱۰۰۴

پاسخ: گزینه ۳

بررسی سریع:

متن اشاره به اهمیت ناهمواری‌ها دارد، پس گزینه «۳» هم که اهمیت ناهمواری را بیان می‌کند، پاسخ است.

بخش اعظم سرزمین ما را نواحی مرتفع و کوهستانی تشکیل می‌دهد. اگرچه ارتفاع کوه‌ها در بعضی جاها کمتر و در برخی مناطق بیشتر است؛ این ناهمواری‌ها بر تشکیل اجتماعات انسانی، نوع معیشت مردم و حتی بر تاریخ کشور ما، پیروزی و ناکامی‌های تاریخی نیز تأثیرگذار بوده است. به‌عنوان نمونه در سال پایانی دفاع مقدس، رزمندگان اسلام در منطقهٔ اسلام‌آباد غرب و کِرنَد غرب (تنگهٔ چهارزبر واقع در استان کرمانشاه) با استفاده از موقعیت کوهستانی و عوارض طبیعی منطقه، عملیات مرصاد را با موفقیت اجرا کردند.

ناهمواری‌ها در ایران چگونه به وجود آمده‌اند؟

طی دوران‌های زمین‌شناسی، ناهمواری‌ها به وجود آمده است. ناهمواری‌های ایران بیشتر طی دوران‌های اول تا سوم زمین‌شناسی پدید آمده است و پیدایش نهایی آن‌ها به اواخر دوران سوم زمین‌شناسی (سنوزوئیک) مربوط است. پس از آخرین تحولات در این دوران، طی دورهٔ «کواترن» ناهمواری‌های کشور ما شکل نهایی یافته و از آن پس تحت تأثیر عوامل فرسایش تغییر شکل می‌یابند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ و ۴ مورد پیدایش و تغییر شکل ناهمواری‌های ایران است.
۲ در مورد ارتباط جمعیت و ناهمواری‌ها می‌باشد.

راهنمای مسیرت...

برای پاسخ به این تیپ سؤالات که ارتباط را می‌خواهد اول باید متن را خوب بخونید تا مفهوم آن را متوجه بشید بعد تک‌تک گزینه‌ها رو هم بخونید و گزینه‌ای که اشاره به مفهوم متن دارد را انتخاب کنید.

۷۷- کدام گزینه مطابق با تصویر زیر و در خصوص منطقه کوهستانی شمال کشور مفاهیم درستی را مطرح کرده است؟

- ۱) «الف» بر اثر فعالیت‌های آتش‌فشانی به وجود آمده و تخت سلیمان از رشته‌کوه‌های مهم آن است.
- ۲) «ج» منطقه آذربایجان را از دریای خزر جدا کرده و بینالود از رشته‌کوه‌های مهم «الف» است.
- ۳) «ب» به شکل منظم و موازی است و هزار مسجد از رشته‌کوه‌های مهم «د» است.
- ۴) «ب» تا گردنه خوش‌ییلاق ادامه دارد و علم‌کوه از رشته‌کوه‌های مهم «ج» است.

پاسخ: گزینه ۲

(دشوار - مفهومی - زمانبر ۱ - صفحه ۲۶ - ۱۰۰۴)

بررسی سریع:

«ج» منطقه کوهستانی تالش است و «الف»، کوه‌های شمال خراسان می‌باشد و بینالود از رشته‌کوه‌های مهم شمال خراسان است.

مورد «الف»: کوه‌های شمال خراسان / مورد «ب»: منطقه کوهستانی آذربایجان / مورد «ج»: منطقه کوهستانی تالش / مورد «د»: منطقه کوهستانی البرز است.

- کوهستان‌های تالش (ج) با جهت شمالی - جنوبی، منطقه آذربایجان را از کناره‌های دریای خزر جدا کرده است. شیب عمومی این کوه‌ها به سمت خزر بیش از منطقه آذربایجان است و آب‌های جاری از آن‌ها با سرعت به دریای خزر، وارد می‌شود.
- کوه‌های شمال خراسان (الف) به شکل منظم و موازی در شمال شرقی ایران قرار دارند. از رشته‌کوه‌های مهم شمال خراسان، می‌توان هزار مسجد، آلاداغ و در اطراف نیشابور، بینالود را نام برد.

ناهمواری‌های ایران

حواست باشه!

در متن کتاب درسی حتماً جهت رشته‌کوه‌ها رو بخونید تا بدونید هر کدام در کجای ایران و به چه شکل قرار گرفته‌اند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

تخت سلیمان از رشته‌کوه‌های مهم کوه‌های البرز است که مربوط به مورد «د» می‌شه، پس گزینه «۱» رو حذف می‌کنیم. هزار مسجد از رشته‌کوه‌های مهم کوه‌های شمال خراسان است، پس گزینه «۳» حذف می‌شه، چون کوه‌های شمال خراسان «الف» است. علم‌کوه از رشته‌کوه‌های مهم «د» است که کوهستان البرز می‌باشد، پس گزینه «۴» هم حذف شد.

۷۸- با توجه به موارد مطرح شده کدام گزینه به درستی تدوین و تنظیم شده است؟

الف - استان هرمزگان و جنوب سیستان و بلوچستان تا دریای عمان

ب - بر اثر عوامل درونی و وزن مخصوص کمتر نمک نسبت به رسوبات اطراف خود بالا می آید.

ج - به علت خروج گاز یا بخار آب از اعماق زمین به بالا می آیند.

د - نواحی کوهستانی از مریوان با جهت شمال غربی - جنوب شرقی تا شمال تنگه هرمز

۱) «الف» از برخورد صفحه عربستان و صفحه اوراسیا به وجود آمده است و «ج» در فواصل «د» وجود دارد.

۲) «ب» در برخی جاها به صورت حوضچه های مملو از آب و نمک مشاهده می شود. «الف» و «د» سبب ایجاد ناهمواری های مریخی شده اند.

۳) «ج» یکی از زیباترین پدیده های «الف» است و «د» کوه های مینیاتوری را ایجاد کرده است.

۴) «ب» یکی از فعال ترین پدیده های «د» است و «ج» معمولاً به شکل گنبدی یا مخروطی مشاهده می شود.

(دشوار - مفهومی - زمانبر ۱ - صفحه ۳۰ - ۱۰۰۴)

پاسخ: گزینه ۴

بررسی سریع:

«ب» گنبد نمکی است که از زیباترین و فعال ترین پدیده های رشته کوه زاگرس یعنی «د» است و «ج» هم گل فشان است، پس گزینه «۴» پاسخ درست است.

«الف» نواحی است که گل فشان ها وجود دارند / «ب»: گنبد نمکی / «ج»: گل فشان / «د»: رشته کوه زاگرس است. وقتی موارد را جایگذاری کنیم گزینه «۴» درست است.

منطقه کوهستانی غربی (زاگرس)، چین خوردگی های دیواره مانند با دره های موازی و به طول صدها کیلومتر، چشم انداز نواحی کوهستانی غربی کشور را از مریوان در کردستان با جهت شمال غربی - جنوب شرقی تا شمال تنگه هرمز تشکیل داده است. یکی از زیباترین و فعال ترین پدیده های رشته کوه زاگرس، گنبد های نمکی است.

گل فشان ها نیز معمولاً به شکل گنبدی یا مخروطی شکل و در برخی جاها به صورت حوضچه های مملو از آب و گل مشاهده می شوند. گل فشان ها به علت خروج گاز یا بخار آب از اعماق زمین به بالا می آیند.

بررسی سایر گزینه ها:

۱) رشته کوه زاگرس از برخورد صفحه عربستان و صفحه اوراسیا به وجود آمده است و «ج» یعنی گل فشان ها در فواصل «الف» هستند.

۲) گل فشان ها در برخی جاها به صورت حوضچه های مملو از آب و گل مشاهده می شوند.

۳) «ب» یعنی گنبد های نمکی یکی از زیباترین پدیده های «د» است و کوه های مریخی یا مینیاتوری در کوه های شرق و جنوب شرقی ایجاد شده اند.

راهنمای مسیرت...

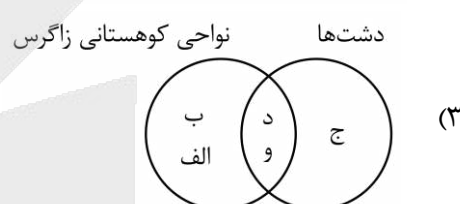
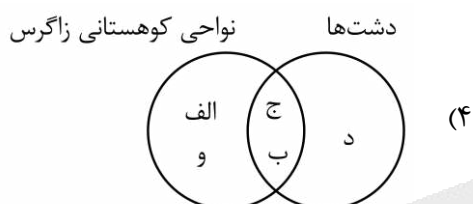
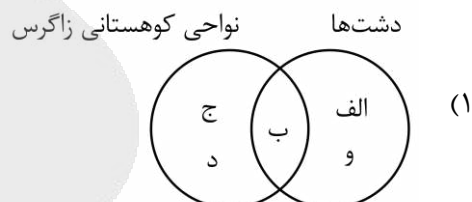
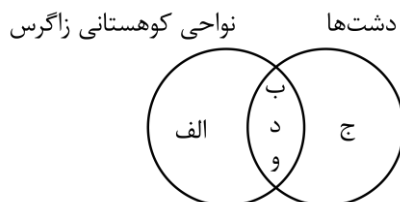
این تیپ سؤالات معمولاً در کنکور مورد توجه طراحان سؤال قرار دارد یعنی چند مورد رو آورده و به گونه ای ارتباط بین آن ها را بیان می کنند. پس مهم اینه که شما متوجه بشید هر مورد اشاره به چه مفهومی دارد تا بتونید با جایگذاری موارد در گزینه ها جواب رو پیدا کنید.

@biomaz1

- ۷۹- کدام شکل بر اساس اطلاعات داده شده به درستی ترسیم شده است؟
- الف - اغلب بیش از هزار متر از سطح دریاهای آزاد ارتفاع دارند.
- ب - ریزش‌های جوی شدید سبب فرسایش در آن‌ها می‌شود.
- ج - هنگام چین خوردگی‌ها و در حد فاصل تاقدیس‌ها ایجاد شده‌اند.
- د - وجود معادن و منابع طبیعی
- و - توفان‌ها و بادهای شدید از عوامل تغییر در این نواحی هستند.

(دشوار - مفهومی - زمانبر) - صفحه ۳۲ - ۱۰۰۴

پاسخ: گزینه ۲

بررسی سریع:

«الف» نواحی کوهستانی و «ج» مربوط به دشتهاست. «ب» و «و» نیز از عوامل طبیعی تغییردهنده در هر دو نواحی و «د» از ارزش‌های اقتصادی هر دو نواحی هستند.

بررسی موارد:

- الف)** سرزمین‌های کوهستانی اغلب بیش از هزار متر از سطح دریاهای آزاد ارتفاع دارند.
- ب)** برخی دشت‌ها در هنگام چین خوردگی‌ها و در حد فاصل تاقدیس‌ها (در میان ناودیس‌ها) ایجاد شده‌اند (مانند دشت کاکان در فارس).
- ج)** یکی از ارزش‌های اقتصادی در هر دو نواحی وجود معادن و ذخایر طبیعی است. (مورد «د» مشترک بین هر دو)
- د)** ریزش‌های جوی شدید، کوه‌ها را فرسایش می‌دهد و مواد آن را در دسترس رودها قرار می‌دهند. همچنین وقوع توفان یکی از عوامل تغییردهنده در کوهستان‌های زاگرس است. از طرفی پراکندگی ریزش‌های جوی، بروز توفان‌ها و خشک‌سالی‌ها از عوامل طبیعی تغییردهنده دشت‌ها می‌باشد. توفان‌ها و بادهای شدید به فرسایش و جابه‌جایی مواد در دشت‌ها مشغول است و تپه‌های ماسه‌ای و دیگر پدیده‌های طبیعی مثل شوره‌زارها، بستر رودها و دشت‌های ریگی را از نظر وسعت و مکان تغییر می‌دهد. (موارد «ب» و «و» مشترک بین نواحی کوهستانی زاگرس و دشت‌ها است).

به وجود آمدن زاگرس

رشته‌کوه زاگرس از برخورد صفحه عربستان و صفحه اوراسیا به وجود آمده است. این چین‌خوردگی‌ها پس از تشکیل به حالت اولیه باقی نمانده و طی میلیون‌ها سال به علت فرسایش تغییر شکل یافته‌اند.

پیدایش دشت‌ها

برخی دشت‌ها در هنگام چین‌خوردگی‌ها و در حد فاصل تاقدیس‌ها (در میان ناودیس‌ها) ایجاد شده‌اند.

دشت نهاوند در استان همدان بر اثر انباشت مواد حاصل از فرسایش در نواحی پست به وجود آمده است.

پارهای از دشت‌ها حاصل انحلال مواد آهکی و هموار شدن زمین‌ها هستند.

برخی دشت‌ها در نتیجه گسل‌خوردگی و فرونشست بخشی از پوسته زمین شکل گرفته‌اند که فرسایش بادی و آبی، ناهمواری‌های جدیدی در آن‌ها تشکیل داده است.

علل پیدایش دشت‌ها

راهنمای مسیرت...

شکل به این صورتی که باید موارد مرتبط با هر ناحیه رو بدونید و اگر موردی بین هر دو ناحیه مشترک در جایی که دو دایره با هم تلاقی پیدا کرده‌اند قرار می‌گیره و در غیر این صورت موارد هر ناحیه رو مرتبط با خودش قرار بدید. این طوری شکل درست رو پیدا می‌کنید.

حواست باشه!

یکی از ارزش‌های اقتصادی نواحی کوهستانی طبق متن کتاب، معدن و ذخایر طبیعی و یکی از ارزش‌های اقتصادی دشت‌ها، معادن گچ، نمک و مصالح ساختمانی است. اینجا مفهوم به صورت کلی مد نظره یعنی وجود معادن و منابع طبیعی، پس در هر دو ناحیه وجود دارد.

۸۰- پژوهشگری با مطالعه بر روی سرزمین‌های هموار نتایج «الف» و «ب» را به دست آورده است. بر این اساس کدام گزینه به درستی تنظیم شده است؟

الف - تغییرات کاربری اراضی، بوته‌کنی و از بین بردن پوشش‌های گیاهی و دست‌کاری نابخردانه در مسیل‌ها توسط انسان از عوامل فرسایش در این نواحی است.

ب - در نواحی ساحلی انسان با اسکله‌سازی، بندرسازی، دیواره‌سازی و احداث جاده‌ها تغییراتی ایجاد می‌کند. این نواحی یکی از بهترین مکان‌ها برای انجام فعالیت‌های اقتصادی هستند.

۱) ساختمان زمین، مقاومت سنگ، عمق آب و تراکم آبرفت از مهم‌ترین علل پیدایش نواحی «ب» است.

۲) رودهای طغیانی که به دریاها می‌ریزد نهشته‌ها و آبرفت‌های فراوانی را بر نواحی «الف» تحمیل و مرتباً مکان و وسعت آن‌ها را تغییر می‌دهند.

۳) نواحی «ب» سرزمین‌های هموار یا نسبتاً همواری هستند که حصار کوهستانی آن‌ها را فرا گرفته است.

۴) نواحی «الف» در کنار همه دریاها و دریاچه‌ها و رودهای پر آب کشور دیده می‌شود و به دلیل حاصلخیز بودن خاک، جمعیت زیادی را در خود جای می‌دهد.

(متوسط - مفهومی - زمانبر) - صفحه ۳۳ - ۱۰۰۴

پاسخ: گزینه ۱

بررسی سریع:

«الف» از عوامل انسانی تغییردهنده دشت‌ها و «ب» از عوامل انسانی تغییردهنده جلگه‌هاست. گزینه «۱» اشاره به علل پیدایش جلگه دارد.

جلگه‌ها سرزمین‌های همواری هستند که از یک طرف به کوه‌ها و از طرف دیگر به دریاها و دریاچه‌ها منتهی می‌شوند.

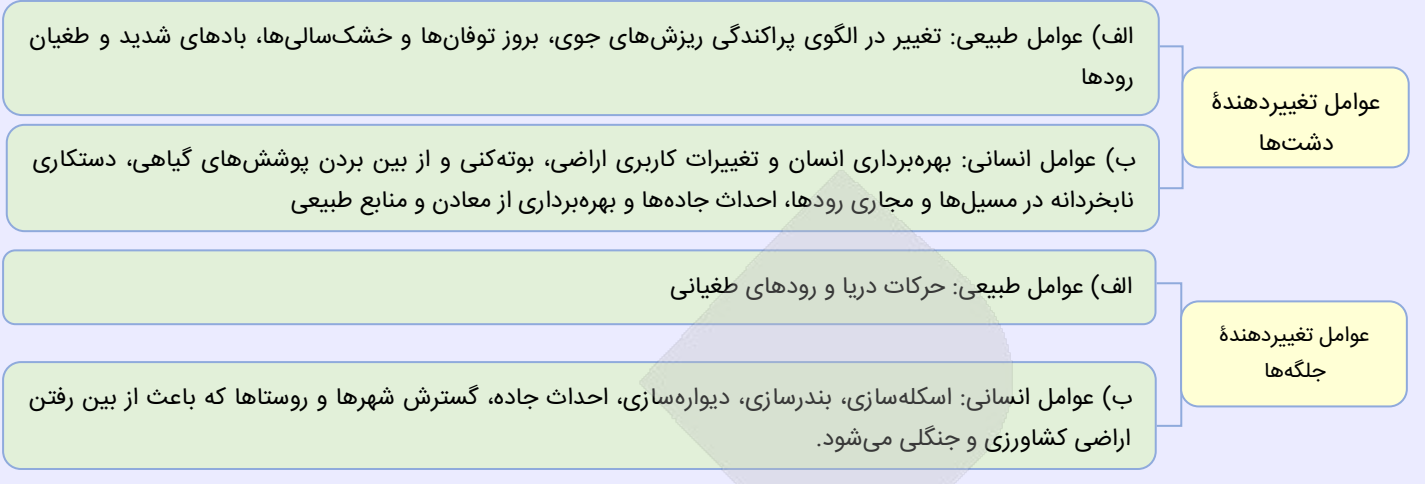
ساختمان زمین، مقاومت سنگ، عمق آب و تراکم آبرفت از مهم‌ترین علل پیدایش جلگه‌ها هستند.

همچنین در نواحی ساحلی انسان با اسکله‌سازی، بندرسازی، دیواره‌سازی، احداث جاده‌ها روی جلگه‌ها، تغییراتی ایجاد می‌کند. جلگه‌ها یکی

از بهترین مکان‌ها برای انجام فعالیت‌های اقتصادی هستند.

عوامل تغییردهنده سرزمین‌های هموار

بررسی گزینه‌ها:

- ۲) مربوط به جلگه‌ها و «ب» است.
- ۳) دشت‌ها سرزمین‌های هموار یا نسبتاً همواری هستند که حصارهای کوهستانی آن‌ها را فرا گرفته است که می‌شود «الف».
- ۴) جلگه‌ها یعنی نواحی «ب» این ویژگی‌ها را دارند.

۸۱- با توجه به عوامل مؤثر بر آب‌وهوای ایران و تصاویر زیر، کدام گزینه به مفاهیم درستی اشاره دارد؟

- ۱) شکل «الف» درست است؛ زیرا در اطراف خط استوا به دلیل گرم بودن و صعود هوا کمربند پرفشار حاره‌ای تشکیل می‌شود.
- ۲) شکل «الف» نادرست است؛ زیرا در اطراف خط استوا به دلیل عدم صعود هوا، آب‌وهوای گرم و خشک وجود دارد.
- ۳) شکل «ب» درست است؛ زیرا در اطراف مدار رأس‌السرطان و رأس‌الجدی به دلیل سنگینی و فرونشینی هوا کمربند پرفشار جنب حاره‌ای تشکیل می‌شود.
- ۴) شکل «ب» نادرست است؛ زیرا در اطراف مدار رأس‌السرطان و رأس‌الجدی به دلیل گرم بودن و صعود هوا، آب‌وهوای گرم و مرطوب وجود دارد.

(دشوار - مفهومی - زمانبر) - صفحه ۳۸ - ۱۰۰۵

پاسخ: گزینه ۳

بررسی سریع:

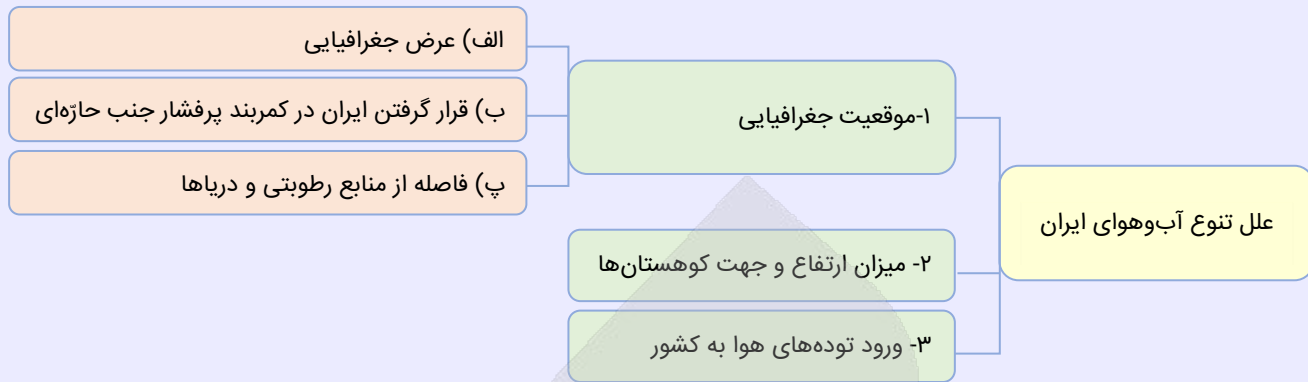
شکل «ب» و توضیحات گفته‌شده در گزینه «۳» درست می‌باشد.

در اطراف خط استوا به دلیل گرم بودن و صعود هوا، کمربند کم‌فشار حاره‌ای تشکیل می‌شود و دارای آب‌وهوای گرم و مرطوب است. در اطراف مدار رأس‌السرطان و رأس‌الجدی، به دلیل سنگینی و فرونشینی هوا، کمربند پرفشار جنب حاره‌ای تشکیل می‌شود و دارای آب‌وهوای گرم و خشک است که مانع از صعود هوا و تشکیل ابر و بارندگی می‌شود.

@biomaz1

علل تنوع آب و هوایی ایران

راهنمای مسیرت...

مباحث جغرافیا به گونه ای است که امکان تبدیل متن به شکل هم وجود دارد، پس مطالب رو دقیق بخونید تا مفهوم اونا رو متوجه بشید. در این صورت به هر شکلی که از کتاب، سؤال طراحی بشه می تونید جواب بدید.

بررسی سایر گزینه ها:

به طور کلی شکل «الف» که نادرسته، پس گزینه های «۱» و «۴» حذف می شه. چون وقتی «الف» نادرسته پس یعنی یا «ب» درسته یا اینکه علت نادرستی «الف» رو باید در گزینه «۲» بررسی کنیم. پس تا اینجا دو تا گزینه حذف می شه. حالا در اطراف خط استوا به دلیل گرم بودن و صعود هوا، کمربند کم فشار حاره ای تشکیل می شه و آب و هوا گرم و مرطوبه و در واقع اطراف رأس السرطان و رأس الجدی آب و هوا گرم و خشکه و مهم ترین کمربندهای بیابانی هم در این نواحی است. پس گزینه «۲» هم حذف می شه.

۸۲- مهم ترین سامانه بارشی در ایران

- ۱) رطوبت دریای مدیترانه و اقیانوس اطلس را در دوره سرما به داخل ایران منتقل می کند.
- ۲) رطوبت دریای سرخ و دریای مدیترانه را در دوره سرد سال به کشور ما می آورد.
- ۳) از اقیانوس هند به ایران نفوذ می کند و موجب باران های سیلابی می شود.
- ۴) از سمت شمال شرقی و در دوره سرد وارد ایران شده و موجب بارش در سواحل دریای خزر می شود.

(آسان - خط به خط - سریع - صفحه ۴۰ - ۱۰۰۵)

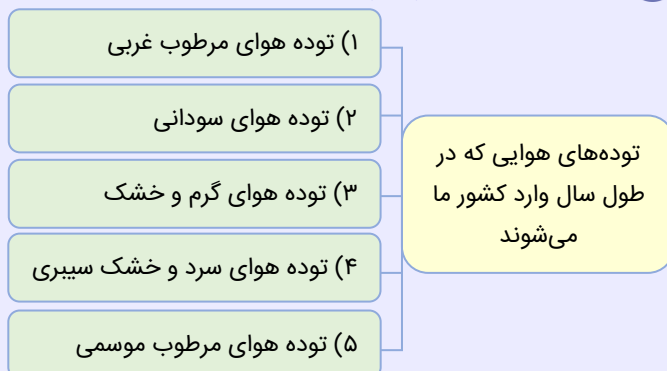
پاسخ: گزینه ۱

بررسی سریع:

مهم ترین سامانه بارشی در ایران، توده هوای مرطوب غربی است که در گزینه «۱» به درستی اشاره شده است.

مهم ترین سامانه بارشی در ایران، توده هوای مرطوب غربی است. این توده رطوبت دریای مدیترانه و اقیانوس اطلس را در دوره سرما به داخل ایران منتقل و برف و باران به همراه دارد.

توده های هوا که وارد ایران می شوند

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) رطوبت دریای سرخ مربوط به توده هوای سودانی است.
- ۳) مربوط به توده هوای مرطوب موسمی است.
- ۴) مربوط به توده هوای سرد و خشک سیبری است.

حواست باشه!

گزینه «۴» برای اینکه شما را دچار شک کنه جهت جغرافیایی رو استفاده کرده ولی حواستون باشه توده هوای مرطوب غربی که خودش هم گفته غربی، مهم‌ترین سامانه بارشی در ایران است.

۸۳- با توجه به ویژگی‌های نواحی بیابانی در کشور ما، کدام گزینه مطابق با تصویر زیر، به مطلب درستی اشاره دارد؟

نواحی بیابان ایران در مناطق الف با ویژگی ب و ج و د وجود دارند.

- ۱) الف: شمال شرقی و مرکزی - ب: رطوبت نسبی بالا - ج: تعرق و تبخیر کم - د: کمبود پوشش گیاهی
- ۲) الف: داخلی، جنوبی و شرقی - ب: بارندگی کم - ج: تعرق و تبخیر زیاد - د: فقر پوشش گیاهی
- ۳) الف: جنوب غربی و شرقی - ب: اختلاف دمای کم - ج: بارندگی نامنظم - د: فقر پوشش گیاهی
- ۴) الف: جنوب شرقی، داخلی و مرکزی - ب: رطوبت کم - ج: تعرق و تبخیر متوسط - د: عدم بارندگی

متوسط - خط به خط - استاندارد - صفحه ۴۲ - ۱۰۰۵

پاسخ: گزینه ۲

بررسی سریع:

اگر مواردی که در گزینه «۲» آمده به جای «الف» تا «د» در صورت سؤال جایگذاری کنیم به پاسخ درست می‌رسیم.

با توجه به نقشه تقسیم‌بندی آب‌وهوای ایران در صفحه ۴۲ کتاب درسی، در مناطق داخلی، جنوبی و شرقی کشور ما، نواحی خشک و بیابانی قرار دارد. بارندگی کم و نامنظم، زیاد بودن توان تبخیر و تعرق و فقر پوشش گیاهی از ویژگی‌های اصلی مناطق خشک و بیابانی است.

حواست باشه!

سؤال از شما راجع به نواحی بیابانی پرسیده پس با نواحی گرم و شرجی اشتباه نکنید.

بررسی سایر گزینه‌ها:

در گزینه «۱»، اینکه رطوبت بالا و تبخیر کم باشه اشتباهه پس این گزینه حذف می‌شه. گزینه «۳»، در بیابان اختلاف شدید دما وجود دارد پس این گزینه هم حذف می‌شه و در گزینه «۴» تعرق و تبخیر متوسط اشتباهه و این گزینه هم حذف می‌شه البته یادتون باشه موارد دیگه هم در گزینه‌ها هست که اشتباه باشه ولی مواردی که خیلی بلد بود و می‌تونستید سریع متوجه بشید که گزینه رو اشتباه کرده اینجا گفتیم.

۸۴- کدام گزینه با توجه به موارد مطرح شده، عبارت زیر را به درستی کامل می کند؟

«میانگین بارش سالانه در «الف» از «ب» است؛ زیرا

الف - یکی از خشک ترین بیابان های ایران است که در عین حال، یکی از گرم ترین مناطق کره زمین نیز به شمار می آید.

ب - یکی از بزرگ ترین کویرهای جهان در ایران و بخشی از بیابان است. بخش بزرگی از آن بیابان واقعی می باشد.

(۱) کمتر - از دریا و منابع رطوبتی دور است.

(۲) بیشتر - تبخیر شدید، عامل اصلی شکل گیری آن است.

(۳) بیشتر - نزدیک به رشته کوه های البرز و زاگرس است.

(۴) کمتر - در منطقه فشار زیاد جنب حاره ای قرار گرفته است.

(آسان - خط به خط - استاندارد) - صفحه ۴۴ - ۱۰۰۵

پاسخ: گزینه ۴

بررسی سریع:

مورد «الف» بیابان لوت و مورد «ب» دشت کویر است. در بیابان لوت بارندگی کمتر از ۳۰ میلی متر و در دشت کویر میانگین بارش سالانه از ۵۰ میلی متر کمتر است.

دشت کویر: موقعیت آب و هوایی در نواحی مرکزی ایران به گونه ای است که یکی از بزرگ ترین کویرهای جهان را به وجود آورده است. کویر، بخشی از بیابان است و به نمکزارهای پف کرده ای گفته می شود که تبخیر شدید، عامل اصلی شکل گیری آن است. بخش بزرگی از دشت کویر، بیابان واقعی است؛ یعنی میانگین بارش سالانه آن از ۵۰ میلی متر کمتر است.

بیابان لوت: لوت یکی از خشک ترین بیابان های ایران است که در عین حال، یکی از گرم ترین مناطق کره زمین نیز به شمار می آید. لوت در جنوب شرق ایران قرار دارد. بخش زیادی از این بیابان به دلیل قرارگیری در منطقه فشار زیاد جنب حاره ای، کمتر از ۳۰ میلی متر بارش دارد.

عوامل مؤثر در ایجاد بیابان های ایران

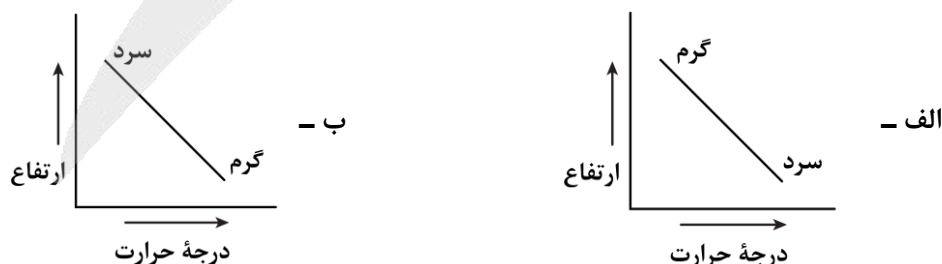

البته باید یادتوان باشه، مهم ترین کمربندهای خشک و بیابانی کره زمین در اثر عامل پرفشار جنب حاره ای به وجود آمده است که کشور ما هم در داخل این کمربند خشک قرار دارد.

حواست باشه!

دوری از منابع رطوبتی و دریا یکی از عوامل ایجاد بیابان هاست ولی طبق متن کتاب آنچه باعث بارش کمتر در بیابان لوت شده قرارگیری در منطقه فشار زیاد جنب حاره ای است.

۸۵- با توجه به شرایط عادی و وارونه دما، کدام عبارت به مفاهیم درستی اشاره دارد؟

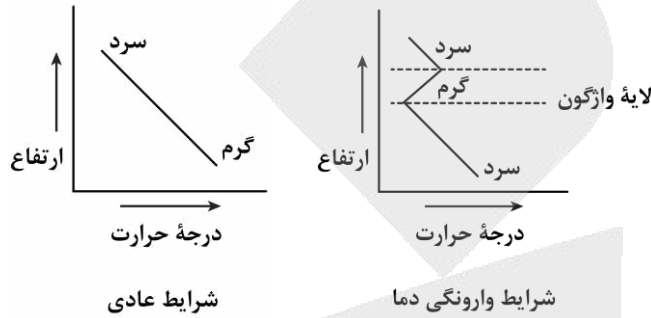
- (۱) شکل «الف» شرایط عادی را نشان می دهد که هوای سرد و سنگین در مجاورت زمین ساکن است.
- (۲) شکل «ب» حالت وارونگی دما را نشان می دهد که در ماه های سرد سال این وضعیت ایجاد می شود.
- (۳) شکل «الف» حالت وارونگی دما را نشان می دهد که حرکت صعودی و جابه جایی هوا صورت نمی گیرد.
- (۴) شکل «ب» شرایط عادی را نشان می دهد که هوای گرم به دلیل سنگینی امکان صعود ندارد.

بررسی سریع:

شکل «الف» وارونگی دما را نشان می‌دهد که هوای سرد در مجاورت زمین است و عبارت گفته شده در گزینه «۳» درست می‌باشد.

در حالت عادی در لایه اولیّه جو (تروپوسفر) با افزایش ارتفاع از سطح زمین دمای هوا کاهش می‌یابد؛ از این رو در شرایط عادی، هوای مجاور سطح زمین گرم‌تر و سبک‌تر از لایه‌های بالایی است و به راحتی می‌تواند به سمت بالا صعود کند و جابه‌جا شود؛ اما در ماه‌های سرد سال، وضعیت برعکس می‌شود، در این شرایط هوای سرد و سنگین‌تر در مجاورت زمین ساکن است و لایه هوای گرمی در بالای آن قرار می‌گیرد. در چنین شرایطی، حرکت صعودی و جابه‌جایی هوا صورت نمی‌گیرد و موجب افزایش آلودگی هوا در شهرهای بزرگ و نواحی صنعتی می‌شود.

راهنمای مسیرت...

مبحث وارونگی دما در درس ۵، از مباحث مهم است و دارای نکات ریز و کلیدواژه‌هایی است که حتماً باید به اونا دقت کنید.

حواست باشه!

در سطح زمین هوای گرم سبک‌تر است و هوای سرد سنگین‌تر است.

@biomaz1

برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
QR Code بالا را اسکن کنید
یا روی لینک زیر بزنید!

پاسخنامه ویدئویی آزمون

بودجه بندی
این آزمون

درس چهارم: اقسام و شرایط تعریف (از ابتدای ترکیب و انواع تعریف با یکدیگر)
درس پنجم: اقسام استدلال استقرایی / **درس ششم:** قضیه حملی / صفحه های ۲۰ تا ۳۱

سهم در
کنکور

درس های چهارم تا ششم منطق هر کدام با ۱ تست، در مجموع حداکثر ۳ تست از ۲۰ تست
کنکور را پوشش داده اند.

۸۶- هنگامی که در تعریفی ابتدا با ذکر نمونه ها و تصاویر محسوس، مفهوم به ذهن نزدیک شود و سپس با بیان ویژگی های اساسی، آن مفهوم از مفاهیم دیگر جدا گردد، به ترتیب این تعریف از ترکیب کدام دو نوع تعریف تشکیل شده است؟
(۱) لغوی و مفهومی (۲) لغوی و مصداقی (۳) مصداقی و مفهومی (۴) مفهومی و مصداقی

(آسان - مفهومی - سریع) - صفحه ۳۲ و ۳۳ - ۱۰۰۴

پاسخ: گزینه ۳

بررسی سریع:

این سؤال دقیقاً دو مرحله را به ترتیب توضیح داده: ۱. «ذکر نمونه ها و تصاویر محسوس» که همان تعریف مصداقی است. ۲. «بیان ویژگی های اساسی» برای جداسازی که همان تعریف مفهومی است.

گام اول

زمانی که برای تعریف یک مفهوم، ابتدا نمونه هایی از آن را نشان می دهیم یا تصویر و مثال می آوریم (مثل اینکه برای تعریف «میوه» به سیب و پرتقال اشاره کنیم)، در واقع از روش «تعریف مصداقی» استفاده کرده ایم تا ذهن مخاطب آماده شود.

گام دوم

وقتی سراغ ویژگی های «عام» و «خاص» آن می رویم تا دقیقاً مشخص کنیم این مفهوم چیست و چه فرقی با بقیه دارد (مثلاً بگوییم میوه بخشی از گیاه است که دانه دارد)، وارد «تعریف مفهومی» شده ایم. این دو روش در کنار همدیگر، یک تعریف ترکیبی می سازند.

حواست باشه!

در این سؤال اصلاً حرفی درباره مترادفها، ریشه واژه، معنی لغوی، یا نحوه شکل گیری کلمه زده نشده است. پس هیچ بخشی از سؤال، ویژگی تعریف لغوی را ندارد.

۸۷- کدام گزینه درباره بیت زیر صحیح است؟

چونک با کودک سر و کارم فتاد هم زبان کودکان باید گشاد

- (۱) مربوط به شرط جامع بودن تعریف است که با مفهوم خاص در یک تعریف مفهومی ارتباط مستقیم دارد.
- (۲) مربوط به شرط واضح بودن تعریف است که گاهی ممکن است در اثر معلومات زیاد گوینده، رعایت نشود.
- (۳) مربوط به شرط جامع بودن تعریف است که با مفهوم عام در یک تعریف مفهومی ارتباط مستقیم دارد.
- (۴) مربوط به شرط واضح بودن تعریف است که گاهی ممکن است در اثر معلومات زیاد مخاطب، رعایت نشود.

(متوسط - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۳۴ - ۱۰۰۴

پاسخ: گزینه ۲

بررسی سریع:

این بیت می گوید باید «به زبان مخاطب» (کودک) صحبت کرد تا حرفمان روشن و قابل فهم باشد؛ پس مربوط به شرط واضح بودن است.

گام اول

شرط «روشن بودن» در تعریف یعنی باید از کلماتی استفاده کنیم که برای شنونده آشنا و قابل درک باشد.

گام دوم

مولانا در این بیت می گوید وقتی مخاطب تو کودک است (سطح دانش پایین تری دارد)، تو هم باید زبانت را ساده کنی.

گام سوم

این دقیقاً هشدار است برای کسانی که «معلومات زیادی دارند» (گویندگان متخصص) و ممکن است ناخواسته از اصطلاحات سخت استفاده کنند و تعریفشان برای مخاطب مبهم شود.

بررسی سایر گزینه ها:

۱ و ۳ شرط «جامع بودن» یعنی تعریف باید تمام مصادیق را شامل شود، که ربطی به زبان ساده یا کودکانه ندارد.

۴ عدم رعایت وضوح، معمولاً ناشی از معلومات زیاد «گوینده» است که فکر می کند همه مثل او می دانند، نه معلومات مخاطب!

رفع ابهام

اگر مخاطب معلوماتش زیاد بود که مشکلی با زبان پیچیده نداشت. 😊

۸۸- نوع کدام استدلال، با استدلال موجود در بیت زیر متفاوت است؟

«پزشکی که بی معاینه دارو دهد، مثل قاضی ای است که بی مدرک حکم کند؛ پس قضاوت شتاب زده در هر دو خطاست.»

۱) درخت برای ریشه دار شدن به زمان نیاز دارد؛ پس پروژه بزرگ نیز برای به ثمر نشستن باید صبورانه پرورده شود.

۲) قانون شکنی در جامعه، مانند پاره شدن تارهای عنکبوت است؛ که با ادامه آن، کل نظم اجتماعی از هم می گسلد.

۳) موفقیت یک تیم به هماهنگی اعضا وابسته است و پیشرفت حکومت هم بدون هماهنگی قوای سه گانه ممکن نمی شود.

۴) در چند فیلم اخیر او، ریتم کندی مشاهده می شود؛ پس سبک ثابت این کارگردان همین است و همه آثارش اینگونه است.

(متوسط - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۴۲ و ۴۳ - ۱۰۰۵

پاسخ: گزینه ۴

بررسی سریع:

استدلال بیت صورت سؤال و گزینه های ۱، ۲ و ۳ همگی «تمثیلی» هستند. اما گزینه ۴ از مشاهده چند نمونه به یک حکم کلی رسیده که «استقرای تعمیمی» است.

گام اول

تشخیص نوع استدلال عبارت سؤال

در این استدلال، خطای پزشک و خطای قاضی کنار هم قرار داده شده تا یک رفتار مشترک نشان داده شود. هر دو بدون داشتن اطلاعات کافی تصمیم می گیرند و همین شباهت، پایه استدلال قرار گرفته است. حکمی که درباره یک مورد جزئی (پزشک) گفته شده، به مورد جزئی دیگری (قاضی) منتقل می شود. این دقیقاً الگوی استقرای تمثیلی است؛ یعنی انتقال حکم از یک امر جزئی به امر جزئی دیگر بر اساس یک شباهت.

گام دوم

نوع استدلال موجود در گزینه ۴ متفاوت است؛ زیرا.....

در گزینه ۴ یک استقرای تعمیمی به کار رفته؛ زیرا از چند فیلم جزئی یک کارگردان، حکمی کلی درباره همه آثار او داده شده است.

بررسی سایر گزینه ها:

۱) استقرای تمثیلی است؛ چون فرآیند رشد پروژه را به رشد درخت تشبیه کرده است.

۲) استقرای تمثیلی است؛ چون نظم اجتماعی را به شبکه تار عنکبوت مانند کرده است.

۳) استقرای تمثیلی است؛ چون ساختار حکومت را با یک تیم ورزشی مقایسه کرده است.

ویژگی‌های استقرای تمثیلی

استقرای تمثیلی انتقال حکم از یک امر جزئی به یک امر جزئی دیگر است.

نتیجه استقرای تمثیلی، در هر صورت احتمالی است و اصلاً نمی‌تواند قطعی باشد.

هرچه شباهت عمیق‌تر و واقعی‌تر باشد، استدلال قوی‌تر می‌شود.

اگر شباهت سطحی یا نامرتب باشد، استدلال ضعیف است.

تست فوق مشابه کنکور اردیبهشت ۱۴۰۳ است.

نوع کدام استدلال با استدلال موجود در بیت زیر متفاوت است؟

«از آن مرد دانا دهان دوخته است / که بیند که شمع از زبان سوخته است»

۱) سعدی افتاده‌ای است آزاده / کس نیاید به جنگ افتاده ✓

۲) به راحت نفسی رنج پایدار مجوی / شب شراب نیرزد به بامداد خمار

۳) عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را / دزد دانا می‌کشد اول چراغ خانه را

۴) آدمی پیر چو شد، حرص جوان می‌گردد / خواب در وقت سحرگاه گران می‌گردد

۸۹- کدام عبارت درباره این نتیجه‌گیری مناسب‌تر است؟

«در هفته گذشته، سه عدد شیر طبقه سوم ساختمان دچار نشتی شدند. همسایه‌ها از سرایدار شنیده‌اند که او می‌گوید این اتفاق

نشان می‌دهد تمام لوله‌کشی ساختمان در آستانه فرسودگی است و این مشکل به‌زودی در تمام طبقات دیده خواهد شد.»

۱) مغالطه توسل به معنای ظاهری است.

۲) مغالطه تمثیل ناروا رخ داده است.

۳) مغالطه تعمیم شتاب زده رخ داده است.

۴) هیچ مغالطه‌ای رخ نداده است.

(آسان - مفهومی - سریع ۵ - صفحه ۴۷ - ۱۰۰۵)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی سریع:

چون سه مورد را به کل ساختمان تعمیم داده، پس مغالطه تعمیم شتاب‌زده رخ داده است.

سرایدار از یک مشاهده محدود (۳ مورد در یک طبقه خاص) یک حکم کلی و فراگیر (برای تمام طبقات و کل سیستم) صادر

کرده است. برای اینکه یک تعمیم معتبر باشد، باید نمونه‌ها «تعدادشان کافی» و «از بخش‌های مختلف» باشند (مثلاً شیرهای طبقه اول و

همکف هم بررسی می‌شد). چون این شروط رعایت نشده، استدلال دچار مغالطه تعمیم شتاب‌زده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) در عبارت مورد نظر، هیچ لفظی وجود ندارد که دلالت مطابقی آن به جای دلالت التزامی یا تضمینی برداشت شود؛ بنابراین مغالطه

توسل به معنای ظاهری رخ نداده است.

۲) در این عبارت هیچ تشبیه‌ی به کار نرفته که بخواهد مغالطه تمثیل ناروا باشد.

رفع ابهام

به‌جای اینکه به‌دنبال روند استدلال باشید (مثلاً: کلی به جزئی / جزئی به کلی / جزئی به جزئی) به‌دنبال مبنای استدلال باشید و ببینید آن استدلال، بر مبنای تشبیه بنا شده یا تخمین.

۴) همانطور که بیان شد، در عبارت مذکور مغالطه تعمیم شتاب‌زده رخ داده است.

ویژگی‌های استقرای تعمیمی

استقرای تعمیمی، سرایت دادن حکم چند نمونه جزئی به کل جامعه آماری است.

نتیجه استقرای تعمیمی، در هر صورت احتمالی است و اصلاً نمی‌تواند قطعی باشد.

اگر نمونه‌های تصادفی، بیانگر همه طیف‌ها و متناسب با جامعه آماری باشند، استقرای تعمیمی قوی‌تر است.

اگر شروط استقرای تعمیمی قوی رعایت نشود، مغالطه تعمیم شتابزده رخ می‌دهد.

تست فوق مشابه کنکور داخل ۱۴۰۲ است.

- در چندین ماه آغازین شیوع کووید ۱۹، موردی از ابتلای کودکان گزارش نشده بود و پزشکان معتقد بودند که کودکان دچار کووید ۱۹ نمی‌شوند. کدام عبارت درباره این نتیجه‌گیری مناسب‌تر است؟
- (۱) قیاسی است که حد وسط ندارد. (۲) با چشم‌پوشی از موارد نقض است. (۳) مغالطه ایهام انعکاس است. (۴) نوعی تعمیم شتابزده است. ✓

۹۰- کدام گزینه، بهترین توضیح را درباره «استنتاج بهترین تبیین» ارائه می‌دهد؟

- (۱) با بررسی چند احتمال، نتیجه‌ای جزئی به دست می‌آورد و فقط در موقعیت‌های ساده روزمره کاربرد دارد.
 (۲) با حذف احتمالات غلط، به نتیجه می‌رسد و نتیجه حاصل از آن در همه موارد قطعی و بدون امکان خطاست.
 (۳) با حذف فرضیه‌های نادرست، به محتمل‌ترین توضیح می‌رسد و در علوم و مسائل روزمره کاربرد فراوان دارد.
 (۴) احتمالات را مقایسه می‌کند و به یک نتیجه احتمالی می‌رسد، اما برای بررسی فرضیه‌های علمی مناسب نیست.

(متوسط - خط به خط - استاندارد) - صفحه ۴۹ و ۴۸ - ۱۰۰۵

پاسخ: گزینه ۳

بررسی سریع:

در این روش با انتخاب محتمل‌ترین فرضیه به نتیجه مطلوب می‌رسیم. همین شیوه هم در زندگی روزمره و هم در علوم مختلف کاربرد دارد. «استنتاج بهترین تبیین» یعنی وقتی با یک اتفاق روبه‌رو می‌شویم، چندین فرض مختلف را در نظر می‌گیریم. سپس آن‌هایی را که با شواهد جور در نمی‌آیند کنار می‌گذاریم و گزینه‌ای را انتخاب می‌کنیم که از همه منطقی‌تر و قوی‌تر است. این روش، برخلاف تصور برخی، فقط مخصوص کارهای ساده نیست؛ بلکه دانشمندان هم برای اثبات نظریه‌های علمی دقیقاً از همین روش استفاده می‌کنند.

نکته

استنتاج بهترین تبیین چون یکی از روش‌های استقرایی است، نتیجه قطعی ندارد و همیشه ممکن است احتمالات دیگری نیز وجود داشته باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

استنتاج بهترین تبیین فقط به زندگی روزمره محدود نمی‌شود و در بررسی فرضیه‌های علمی و بسیاری از علوم هم کاربرد دارد.

حواست باشه!

به قیدهایی مثل فقط، همیشه، هرگز، همه و موارد مشابه دقت کنید؛ این گزینه‌ها معمولاً نادرست‌اند، مگر آنکه عیناً از متن کتاب طرح شده باشند.

نتیجه این روش «قطعی» نیست.

حواست باشه!

حذف احتمال‌های غلط به معنای رسیدن به یک نتیجه بدون خطا و قطعی نیست.

در مسائل علمی نیز از استنتاج بهترین تبیین جهت بررسی فرضیه‌های علمی استفاده می‌شود.

راهنمای مسیرت...

گزینه‌ها را تا انتها بخوانید. هر سه گزینه نادرست، در بخش اول عبارت درستی داشتند، اما جمله پایانی آن‌ها اشتباه بود و باعث رد گزینه می‌شد.

۹۱- کدام عبارت، قضیه‌ای منطقی محسوب می‌شود؟

- (۲) برو، ای گدایِ مسکین، درِ خانهٔ علی زن.
(۴) نباشد همی نیک و بد پایدار.

- (۱) اگر آن ترک شیرازی به دست آرد دل ما را.
(۳) آینه‌ات دانی چرا غمّاز نیست؟ (غمّاز: افشاکننده)

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۵۵ - ۱۰۰۶

بررسی سریع:

گزینه ۴ یک جمله خبری بامعنا است و قابلیت صدق و کذب دارد؛ بنابراین قضیه است.

گام اول

قضیهٔ منطقی چیست؟

یک جملهٔ خبری، بامعنا که قابلیت صدق و کذب دارد.

گام دوم

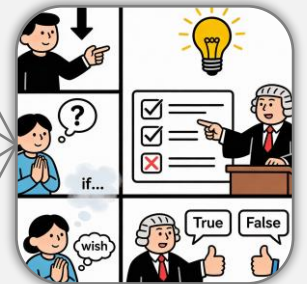
آیا گزینهٔ ۴ این شرایط را دارد؟

- یک جملهٔ خبری است؟ ← بله! عبارت مذکور در حال خبر دادن از پایدار نبودن نیکی و بدی است.
یک جملهٔ بامعنا است؟ ← بله! عبارت مذکور دارای معنای مشخصی است.
آیا دارای قابلیت صدق و کذب است؟ ← بله! می‌توانید بگویید که این جمله درست است یا نادرست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) این عبارت اصلاً جمله نیست و ناتمام است.
۲) این عبارت اصلاً جملهٔ خبری نیست و امری است.
۳) این عبارت اصلاً جملهٔ خبری نیست و پرسشی است.

ویژگی‌های قضیه

جمله است ← یعنی تصدیق است، نه تصور.

خبری است ← یعنی پرسشی، تعجبی، امر، نهی، منادا و... نیست.

بامعنا است ← یعنی معنای عرفی دارد؛ نه اینکه مثلاً بگوییم: روز دوشنبه شجاع است.

قابلیت صدق و کذب دارد ← یعنی می‌توانیم بگوییم صادق است یا کاذب است.

۹۲- ترتیب کدام گزینه، عبارت زیر را به نحو درستی تکمیل می‌کند؟

- در قضیه به ثبوت یا نفی یک چیز و در قضیه به اتصال یا انفصال میان دو نسبت حکم می‌شود.
(۱) شرطی - حمله (۲) شرطی - شرطی (۳) حمله - شرطی (۴) حمله - حمله

پاسخ: گزینه ۳

(آسان - خط به خط - سریع) - صفحه ۵۶ - ۱۰۰۶

بررسی سریع:

در این عبارت، به ترتیب باید حمله و سپس شرطی قرار بگیرد.

گام اول

بخش اول (ثبوت یا نفی یک چیز): وقتی می‌گوییم «الف، ب است» یا «الف، ب نیست»، داریم یک صفت یا حالت را برای موضوعی ثابت یا رد می‌کنیم. این تعریف قضیه حمله است.

گام دوم

بخش دوم (اتصال یا انفصال میان دو نسبت): وقتی حکم ما وابسته به شرطی است و دو جمله را به هم وصل می‌کنیم (اگر الف... آنگاه ب...) یا از هم جدا می‌کنیم (یا الف... یا ب...)، داریم درباره پیوند یا جدایی دو نسبت حرف می‌زنیم؛ این تعریف قضیه شرطی است.

راهنمای مسیرت...

در هر آزمون، حتی اگر سطح آن بالا باشد، همیشه میان سؤال‌های دشوار، چند سؤال آسان یا کاملاً کتاب‌محور (مثل همین تست) دیده می‌شود. مهم این است که دانش‌آموز روحیه خود را حفظ کند و با دیدن چند سؤال سخت، آرامش و تمرکز خود را از دست ندهد.

۹۲- به ترتیب، «موضوع» در قضیه «الف»، «محمول» در قضیه «ب» و «نسبت» در قضیه «ج» کدام است؟

الف - در این خانه زندگی می‌کند.

ب - دانش‌آموزان، درس را به خوبی فراگرفتند.

ج - کودکان، سیب را با شادی می‌خورند.

۱) زندگی - فراگرفته خوب - هستند

۲) او - فراگیرنده خوب - می‌خورند

۳) خانه - فراگیرندگان خوب - می‌خورند

۴) او - فراگیرندگان خوب - هستند

(دشوار - مفهومی - زمانبر) - صفحه ۵۶ و ۵۷ - ۱۰۰۶

پاسخ: گزینه ۴

بررسی سریع:

به ترتیب (موضوع قضیه اول: او - محمول قضیه دوم: فراگیرندگان خوب - نسبت قضیه سوم: هستند) است.

گام اول

بررسی موضوع قضیه «الف»

چه کسی در خانه زندگی می‌کند؟ جمله فاعل ظاهری ندارد، اما شناسه فعل (سوم شخص مفرد) به «او» اشاره دارد.

شکل استاندارد: او، زندگی‌کننده در این خانه است.

موضوع: او (رد گزینه‌های ۱ و ۳).

گام دوم

بررسی محمول قضیه «ب»

جمله به دنبال بیان کردن چه چیزی است؟ جمله می‌خواهد بگوید که درس، به خوبی فرا گرفته شده است.

شکل استاندارد: دانش‌آموزان، فراگیرندگان خوب درس هستند.

محمول: فراگیرندگان خوب (رد گزینه‌های ۱ و ۲).

گام سوم

بررسی نسبت قضیه «ج»

جمله با چه فعلی پایان می‌یابد؟ می‌خورند.

فعل‌های استاندارد در منطق کدام‌اند؟ است - نیست - هستند - نیستند.

شکل استاندارد قضیه: کودکان، خوردگان سیب با شادی هستند.

نسبت: هستند (رد گزینه‌های ۳ و ۲).

! حواست باشه!

برای تحلیل درست اجزای قضیه، جملات فعلی باید حتماً به صورت استاندارد حمله یعنی «موضوع + محمول + فعل اسنادی» بازنویسی شوند.

نکته طلایی

- موضوع: درباره چه کس یا چه چیزی است؟
- محمول: چه ویژگی یا حالتی به موضوع نسبت داده شده؟
- نسبت: این نسبت با چه فعل ربطی بیان شده؟

تست فوق مشابه کنکور اردیبهشت ۱۴۰۴ است.

- به ترتیب، محمول قضیه «الف» و موضوع قضایای «ب» و «ج» در کدام گزینه به درستی آمده است؟
- الف- هیچ واژه وزر غیر برنداشت.
- ب- در دگرگونی روزگار گوهر آدمیان شناخته آید.
- ج- نعمت بی اندازه بخشید.

- (۱) بردارنده وزر غیر - گوهر آدمیان - نعمت
- (۲) وزر غیر - در دگرگونی روزگار - او
- (۳) بردارنده وزر غیر - گوهر آدمیان - او ✓
- (۴) وزر غیر - گوهر آدمیان - نعمت بی اندازه

۹۴- کدام قضیه محصوره است؟

- (۱) ابن سینا فیلسوف است.
- (۲) همه دانش آموزان ۲۵ میلیون نفر هستند.
- (۳) یاران محمد ایثارگر بودند.
- (۴) «گرگ» را از هر طرف بخوانی، «گرگ» است.

متوسط - مفهومی - استاندارد - صفحه ۵۸ - ۱۰۰۶

پاسخ: گزینه ۳

بررسی سریع:

قضیه موجود در گزینه ۳ محصوره و دارای موضوع کلی است.

گام اول

پاسخ گزینه ۳ است؛ زیرا.....

موضوع در قضیه گزینه ۳، کلی بوده و در نتیجه این عبارت محصوره است.

گام دوم

استفاده از یک تکنیک برای تشخیص محصوره بودن گزینه ۳.....

تک تک افراد موضوع را نام ببرید (یعنی یاران محمد را نام ببرید) ← رضا، پارسا، عباس، احمد و...
محمول را بر تک تک افراد موضوع حمل کنید ← مثلاً: رضا ایثارگر است؛ پارسا ایثارگر است، عباس ایثارگر است، احمد ایثارگر است و...
معنا داد؟ ← بله! پس قضیه محصوره است.

بررسی سایر گزینه ها:

- ۱ «ابن سینا» یک اسم خاص و جزئی است؛ پس قضیه مذکور شخصیه است.
- ۲ نمی توانیم مثل گزینه ۳، محمول را بر تک تک افراد موضوع حمل کنیم؛ پس قضیه مذکور شخصیه است.

جرقه ذهنی

هر جا عدد در محمول بود، احتمالاً آن قضیه شخصیه است.

۴ در اینجا لفظ «گرگ» مدنظر است که جزئی بوده و قضیه مذکور شخصیه است.

نکته

همه «الفاظ» جزئی هستند و اگر در موضوع عبارت قرار بگیرند، قضیه شخصیه می سازند.

تست فوق مشابه کنکور تیرماه ۱۴۰۳ است.

کدام عبارت یک قضیه محصوره است؟

- (۱) مؤمنان در کارهای خود خدا را در نظر بگیرند.
- (۲) دارندگان دفترچه بیمه، رایگان ویزیت می‌شوند. ✓
- (۳) خانواده دوستم برخلاف خانواده ما، کم جمعیت است.
- (۴) صاحبان مشاغل آزاد، بیش از دارندگان مشاغل دولتی‌اند.

۹۵- کدام گزینه درست است؟

- (۱) سور قضیه، نشان‌دهنده کلی یا جزئی بودن موضوع قضیه است.
- (۲) قضایا به لحاظ دامنه مصادیق توسط سه سور تقسیم می‌شوند.
- (۳) سور در یک قضیه منطقی، دامنه مصادیق موضوع را مشخص می‌کند.
- (۴) «بعضی الف ب نیست» یک قضیه منطقی سالبه کلیه به‌شمار می‌آید.

(متوسط - ترکیبی - استاندارد) - صفحه ۵۹ - ۱۰۰۶

پاسخ: گزینه ۳

بررسی سریع:

سور قضیه، دامنه مصادیق موضوع آن قضیه را نشان می‌دهد.

در منطق، «سور» مشخص می‌کند چه تعداد از مصادیق موضوع در گزاره مورد نظر قرار گرفته‌اند؛ این که همه افراد موضوع منظور است (سور کلی) یا فقط بعضی از آن‌ها (سور جزئی)، بنابراین نقش سور، تعیین دامنه مصادیق موضوع است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

① سور قضیه، کلی یا جزئی بودن خود قضیه را مشخص می‌کند؛ نه کلی یا جزئی بودن موضوع قضیه را.

توضیح بیشتر

جزئی و کلی بودن «سور قضیه» که مربوط به مصادیق موضوع است، با جزئی و کلی بودن «موضوع قضیه» که مربوط به مفهوم موضوع است، متفاوت است.

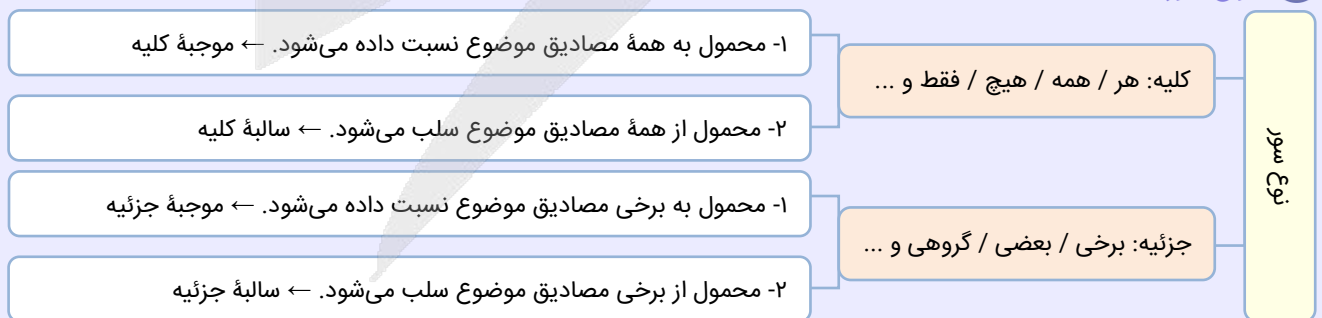
حواست باشه!

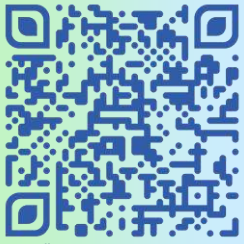
هوشمند باشید؛ گزینه‌های ۱ و ۳ به نوعی در تضاد با یکدیگر هستند. این تضاد خودش راهنمای شماست تا گزینه درست را سریع‌تر پیدا کنید.

② قضایا بر اساس دامنه مصادیق، تنها توسط دو سور (کلی و جزئی) تقسیم‌بندی می‌شوند.

④ این قضیه سالبه جزئیه است؛ نه سالبه کلیه.

انواع سور

برای دیدن پاسخنامه ویدئویی آزمون
QR Code بالا را اسکن کنید
یا روی لینک زیر بزنید!

پاسخنامه ویدئویی آزمون

درس‌های ۵ تا ۷ (بازار چیست و چگونه عمل می‌کند؟ / نقش دولت در اقتصاد چیست؟ /
تجارت بین‌الملل) / صفحه‌های ۴۴ تا ۸۰

بودجه‌بندی
این آزمون

درس‌های پنجم تا هفتم هر کدام با یک تست، در مجموع ۳ تست از ۱۵ تست کنکور را پوشش داده‌اند.

سهم در
کنکور

۹۶- پاسخ صحیح پرسش‌های زیر در کدام گزینه مطرح شده است؟

الف - اگر قیمت چای افزایش یابد، کدام یک از این موارد بیشتر محتمل است؟

ب - کالای مکمل چیست و چه تأثیری بر تقاضا دارد؟

ج - چگونه تغییر درآمد بر تقاضای کالای پست تأثیر می‌گذارد؟

۱) الف) تقاضا برای قهوه افزایش می‌یابد. ب) کالاهای مکمل کالاهایی هستند که با کاهش قیمت یکی از آنها، تقاضا برای دیگری نیز کاهش می‌یابد. ج) با افزایش درآمد، تقاضا برای کالای پست کاهش می‌یابد، زیرا مصرف‌کننده ترجیح می‌دهد کالاهای باکیفیت‌تری خریداری کند.

۲) الف) تقاضا برای قند افزایش می‌یابد. ب) کالاهای مکمل کالاهایی هستند که با کاهش قیمت یکی از آنها، تقاضا برای دیگری نیز کاهش می‌یابد. ج) تغییر درآمد تأثیری بر تقاضا برای کالاهای پست ندارد، زیرا مصرف‌کنندگان به دنبال خرید کالاهای گران‌تر می‌روند.

۳) الف) تقاضا برای قهوه کاهش می‌یابد. ب) کالاهای مکمل کالاهایی هستند که وقتی مصرف یکی از آنها افزایش می‌یابد، تقاضا برای کالای دیگر نیز افزایش پیدا می‌کند. ج) تغییر درآمد تأثیری بر تقاضا برای کالاهای پست ندارد، زیرا مصرف‌کنندگان به دنبال خرید کالاهای گران‌تر می‌روند.

۴) الف) تقاضا برای قند کاهش می‌یابد. ب) کالاهای مکمل کالاهایی هستند که وقتی مصرف یکی از آنها افزایش می‌یابد، تقاضا برای کالای دیگر نیز افزایش پیدا می‌کند. ج) با افزایش درآمد، تقاضا برای کالای پست کاهش می‌یابد، زیرا مصرف‌کننده ترجیح می‌دهد کالاهای باکیفیت‌تری خریداری کند.

(متوسط - خط به خط - استاندارد) - صفحه ۴۹ - ۱۰۰۵

پاسخ: گزینه ۴

بررسی سریع:

با افزایش قیمت چای، تقاضا برای قند (کالای مکمل) کاهش و تقاضای قهوه (کالای جانشین) افزایش می‌یابد (رد گزینه‌های ۲ و ۳)، کالاهای مکمل کالاهایی هستند که وقتی تقاضا و مصرف یکی از آنها افزایش می‌یابد، تقاضا برای کالای دیگر نیز افزایش پیدا می‌کند. (رد گزینه ۱)

بررسی موارد:

الف) چای و قهوه کالاهای جانشین هم هستند. وقتی قیمت چای افزایش می‌یابد، مصرف‌کنندگان ممکن است به سراغ قهوه بروند، زیرا قهوه می‌تواند جانشین چای باشد؛ بنابراین با افزایش قیمت چای، تقاضا برای قهوه (کالای جانشین) افزایش می‌یابد و از طرفی چای و قند کالای مکمل هستند؛ یعنی معمولاً با هم مصرف می‌شوند و وقتی قیمت چای افزایش پیدا می‌کند، تقاضای چای کاهش می‌یابد؛ در نتیجه نیاز به قند هم کمتر می‌شود، پس تقاضای قند کاهش پیدا می‌کند.

پ) کالاهای مکمل کالاهایی هستند که مصرف آنها به‌طور همزمان با یکدیگر افزایش می‌یابد. مثلاً وقتی تقاضا برای ماشین افزایش می‌یابد، تقاضا برای بنزین (کالای مکمل) نیز افزایش خواهد یافت. در این نوع کالاها، افزایش مصرف یکی به افزایش مصرف دیگری نیز منجر می‌شود (ارتباط مستقیم بین تقاضای کالاهای مکمل).

توجه داشته باشید که افزایش قیمت یک کالا موجب کاهش تقاضای آن و همچنین کاهش تقاضای کالای مکملش می‌شود و کاهش قیمت یک کالا باعث افزایش تقاضای آن و کالای مکملش می‌شود.

ج) کالاهای پست به کالاهایی اطلاق می‌شود که مصرف‌کنندگان آنها را وقتی درآمدشان کم است، خریداری می‌کنند. وقتی درآمد افزایش می‌یابد، مصرف‌کنندگان تمایل دارند که کالاهای باکیفیت بالاتر خریداری کنند و بنابراین تقاضا برای کالاهای پست کاهش می‌یابد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) مورد «ب» به درستی اشاره نشده است.
- ۲) تمامی موارد به درستی اشاره نشده‌اند.
- ۳) موارد «الف» و «ج» به درستی اشاره نشده‌اند.

۹۷- فرض کنید دو کشور Z و W در زمینه تولید دو کالای پارچه و موبایل فعالیت می‌کنند. هزینه تمام‌شده تولید هر واحد از این کالاها در هر کشور به شرح زیر است:

کشور Z : قیمت تمام‌شده تولید هر واحد پارچه: ۴۰ واحد
 قیمت تمام‌شده تولید هر واحد موبایل: ۱۵۰ واحد

کشور W : قیمت تمام‌شده تولید هر واحد پارچه: ۶۰ واحد
 قیمت تمام‌شده تولید هر واحد موبایل: ۱۲۰ واحد

همچنین فرض کنید هر دو کشور به یک اندازه از منابع طبیعی، نیروی کار، دانش فنی و سرمایه برخوردارند؛ با توجه به این محدودیت‌ها و اطلاعات داده‌شده، کدام یک از موارد زیر صحیح است؟

- ۱) کشور Z باید در تولید هر دو کالا متمرکز شود و واردات نداشته باشد.
- ۲) کشور Z باید موبایل را در کشور خود تولید کند و پارچه را از کشور W وارد کند.
- ۳) کشور W باید پارچه را در کشور خود تولید کند و موبایل را از کشور Z وارد کند.
- ۴) کشور W باید موبایل را در کشور خود تولید کند و پارچه را از کشور Z وارد کند.

(متوسط - مفهومی - استاندارد) - صفحه ۷۳ - ۱۰۷

پاسخ: گزینه ۴

بررسی سریع:

با بررسی قیمت‌های تولید پارچه و موبایل، کشور Z پارچه و کشور W باید موبایل تولید کنند، پس پاسخ درست گزینه ۴ خواهد بود.

بررسی موارد:

در این سؤال فرض شده است که دو کشور Z و W از نظر منابع طبیعی، نیروی کار، سرمایه و دانش فنی کاملاً یکسان هستند؛ بنابراین تنها معیار مقایسه، قیمت تمام‌شده تولید هر کالا در هر کشور است. وقتی کشوری بتواند کالایی را با هزینه کمتر نسبت به کشور دیگر تولید کند، گفته می‌شود در آن کالا دارای مزیت مطلق است.

با مقایسه هزینه‌های تولید مشاهده می‌شود که:

کشور Z پارچه را با هزینه کمتری نسبت به کشور W تولید می‌کند، بنابراین در تولید پارچه مزیت مطلق دارد.
 کشور W موبایل را با هزینه کمتری نسبت به کشور Z تولید می‌کند، بنابراین در تولید موبایل مزیت مطلق دارد.

بر اساس نظریه مزیت مطلق، هر کشور باید در تولید کالایی تخصص پیدا کند که در آن مزیت مطلق دارد و کالای دیگر را از کشور مقابل وارد کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) نادرست است؛ زیرا هر کشور تنها در تولید یکی از کالاها مزیت مطلق دارد و تولید هر دو کالا توسط یک کشور باعث از بین رفتن منافع تجارت می‌شود.
- ۲) نادرست است؛ چون کشور Z در تولید موبایل مزیت مطلق ندارد و تولید آن برایش پرهزینه‌تر است.
- ۳) نادرست است؛ زیرا کشور W در تولید پارچه مزیت مطلق ندارد و تولید آن به صرفه نیست.

@biomaz1

۹۸- هر یک از موارد زیر به ترتیب بیانگر کدام یک از انواع مالیات است؟

الف - مالیات تعیین شده بر اساس قیمت و ارزش کالا یا ویژگی‌ها و مشخصات آن.

ب - کسب و کارها، منبع این مالیات را از فروش خودشان جمع‌آوری نموده و از طریق خرید از دیگر کسب و کارها پرداخت می‌کنند.

ج - مالیات اخذ شده از ثروت در حال انتقال

د - مالیاتی که وظیفه قانونی پرداخت آن به عهده تولیدکننده است.

۱) مالیات بر مصرف، مالیات بر ارزش افزوده، مالیات بر ارث، مالیات بر ارزش افزوده

۲) عوارض گمرکی، مالیات بر ارزش افزوده، مالیات بر ارث، مالیات بر مصرف

۳) عوارض خدماتی، مالیات بر مصرف، مالیات بر دارایی، مالیات بر مصرف

۴) تعرفه‌های گمرکی، مالیات بر مصرف، مالیات بر ارث، مالیات بر ارزش افزوده

پاسخ: گزینه ۲

(متوسط - خط به خط - استاندارد) - صفحه ۶۳ - ۱۰۰۶

بررسی سریع:

در مورد اول، مالیات تعیین شده بر اساس قیمت و ارزش کالا بیانگر عوارض گمرکی است. پس گزینه‌های ۱ و ۳ حذف می‌شوند.

بررسی موارد:

الف) مالیات تعیین شده بر اساس قیمت و ارزش کالا یا ویژگی‌ها و مشخصات آن: عوارض گمرکی (تعرفه‌های گمرکی)

ب) کسب و کارها، منبع این مالیات را از فروش خودشان جمع‌آوری نموده و از طریق خرید از دیگر کسب و کارها پرداخت می‌کنند: مالیات

بر ارزش افزوده

ج) مالیات اخذ شده از ثروت در حال انتقال: مالیات بر ارث

د) مالیاتی که وظیفه قانونی پرداخت آن به عهده تولیدکننده است: مالیات بر مصرف

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) موارد «الف» و «د» به درستی اشاره نشده‌اند.

۳) موارد «الف»، «ب» و «ج» به درستی اشاره نشده‌اند.

۴) موارد «ب» و «د» به درستی اشاره نشده‌اند.

حواست باشه!

مالیات بر مصرف مالیاتی است که مصرف‌کنندگان کالاهای خاص در زمان خرید آن کالا (به همراه قیمت کالا) پرداخت می‌کنند. به این ترتیب اگر شما میزان بیشتری از آن کالا را مصرف کنید، در نهایت مالیات بیشتری نیز پرداخت می‌کنید. اگرچه این نوع مالیات نهایتاً به وسیله مصرف‌کننده نهایی پرداخت می‌شود، اما «وظیفه قانونی پرداخت آن به عهده تولیدکنندگان و فروشندگان» است.

نکته

مالیاتی که از ثروت و دارایی در حال انتقال اخذ می‌شود، مالیات بر ارث است که یکی از انواع مالیات بر دارایی است.

۹۹- تعداد عبارت‌های نادرست در کدام گزینه به درستی مورد اشاره قرار گرفته است؟

الف - انحصار طبیعی و قانونی بر خلاف انحصار غیرقانونی همواره برای مصرف‌کننده سودمند است.

ب - افزایش درآمد سبب افزایش در تقاضای کالای معمولی در هر قیمت و انتقال منحنی خواهد شد.

ج - در شرایط مازاد عرضه، قیمت‌ها تا سطحی که فاصله بین عرضه و تقاضا از بین برود، افزایش می‌یابند.

د - غیر از هزینه‌های تولید که بر عرضه اثرگذار است، سلیقه، انتظارات و قیمت دیگر کالاها هم می‌تواند بر عرضه و فروش اثر بگذارد.

ه - مرغوب یا پست بودن یک کالا، به رابطه میان قیمت آن و تقاضای ما از آن کالا بستگی دارد.

۴) پنج

۳) چهار

۲) سه

۱) دو

بررسی موارد نادرست:

- الف)** انحصار طبیعی و قانونی برخلاف انحصار غیرقانونی همواره برای مصرف‌کننده سودمند است ← نادرست؛ انحصارگر غیرقانونی معمولاً با افزایش قیمت خود به مشتریان و رفاه جامعه ضرر می‌زند، اما انحصار طبیعی و قانونی «مشروط به مواظبت و مقررات‌گذاری صحیح» می‌تواند برای مصرف‌کننده سودمند باشد.
- ب)** در شرایط مازاد عرضه، قیمت‌ها تا سطحی که فاصله بین عرضه و تقاضا از بین برود، افزایش می‌یابند ← نادرست؛ در شرایط مازاد عرضه که به دلیل بالا بودن قیمت‌ها، عرضه زیاد و تقاضا کم است، قیمت‌ها تا سطحی که فاصله بین عرضه و تقاضا از بین برود، «کاهش» می‌یابند.
- د)** غیر از هزینه‌های تولید که بر عرضه اثرگذار است، سلیقه، انتظارات و قیمت دیگر کالاها هم می‌تواند بر عرضه و فروش اثر بگذارد ← نادرست؛ غیر از «درآمد» که بر «تقاضا» اثرگذار است، سلیقه، انتظارات و قیمت دیگر کالاها هم می‌تواند بر «تقاضا و خرید» اثر بگذارد.
- ه)** مرغوب یا پست بودن یک کالا، به رابطه میان قیمت آن و تقاضای ما از آن کالا بستگی دارد ← نادرست؛ مرغوب یا پست بودن یک کالا، به رابطه میان «درآمد ما و تقاضای ما از آن کالا» بستگی دارد.

تقاضا برای یک کالای معمولی (نرمال) به صورت مثبت با درآمد ارتباط دارد و به عبارتی افزایش در درآمد سبب افزایش در تقاضا در هر قیمت می‌شود. به این ترتیب برخلاف «قانون تقاضا» که مطابق با آن، «تغییر قیمت کالا» باعث «حرکت روی منحنی» می‌شود، در اینجا «تغییر درآمد» باعث «انتقال منحنی» به چپ یا راست خواهد شد.

۱۰۰- با توجه به منابع عمده درآمد دولت ایران در سال ۱۳۹۷، کدام گزاره نادرست است؟

- ۱) خدمات دولتی یکی از منابع درآمدی دولت محسوب می‌شود.
- ۲) نفت و گاز از منابع مهم اما ناپایدار درآمد دولت‌اند.
- ۳) دارایی‌های مالی به معنای استفاده از ذخایر طبیعی کشور است.
- ۴) تنوع منابع درآمدی می‌تواند وابستگی دولت به نفت را کاهش دهد.

دارایی‌های مالی به منابعی گفته می‌شود که دولت از طریق واگذاری آن‌ها یا استفاده از ابزارهای مالی به درآمد می‌رسد، نه از طریق تولید مستقیم کالا یا خدمات؛ بنابراین «دارایی‌های مالی» شامل مواردی مانند واگذاری سهام، فروش اوراق مالی و استقراض است و به فروش نفت و گاز مربوط نمی‌شود؛ پس گزینه ۳ نادرست است.

فروش نفت و گاز جزو درآمدهای حاصل از منابع طبیعی است، نه دارایی‌های مالی.
هر جا صحبت از فروش اوراق، سهام یا استقراض بود ← دارایی‌های مالی
هر جا صحبت از نفت و گاز بود ← منابع طبیعی

بررسی سایر گزینه‌ها:

منابع درآمدهای عمده دولت ایران در سال ۹۷ شامل موارد زیر می‌شود:

مالیات، خدمات دولتی، نفت و گاز و دارایی‌های مالی.

۱) عبارت درست است و خدمات دولتی یکی از منابع درآمدی دولت محسوب می‌شود.

۲) عبارت درست است و مطابق با متن کتاب درسی، نفت و گاز از منابع مهم درآمد دولت‌اند که پایدار نیستند، با قیمت نفت نوسان

می‌کنند و قابل تحریم هستند.

۴) عبارت درست است و هرچه منابع درآمدی دولت متنوع‌تر باشد، می‌تواند وابستگی دولت به نفت را کاهش دهد.

۱۰۱- کدام گزینه در رابطه با تجارت بین الملل کاملاً صحیح است؟

- ۱) یک کشور برای نزدیک شدن به وضعیت استقلال اقتصادی باید راه‌های تأمین کالاهای وارداتی یا بازارهای فروش کالاهای صادراتی خود را گوناگون کند.
- ۲) تجارت موفق، دسترسی به بازارهای وسیع‌تر را افزایش داده و با سودآوری بیشتر و کاهش هزینه‌ها باعث کاهش سطح تولید داخلی می‌شود.
- ۳) یکی از دلایل روی آوردن کشورها به تجارت و مبادله، عدم تفاوت کشورها در دسترسی به منابع تولید و فناوری است.
- ۴) دولت‌ها برای حمایت از صنایع داخلی خود و کاهش وابستگی اقتصادی به کشورهای دیگر، پیمان‌های تجاری وضع می‌کنند.

پاسخ: گزینه ۱

(متوسط - خط به خط - سریع - صفحه ۷۷-۱۰۰۷)

در صورتی یک کشور می‌تواند به وضعیت استقلال و استحکام اقتصادی نزدیک شود که:

- راه‌های تأمین کالاهای وارداتی یا بازارهای فروش کالاهای صادراتی خود را گوناگون کند.
- از وضعیت تک محصولی فاصله بگیرد.
- با خلق مزیت‌های جدید اقتصادی امکان تأمین برخی نیازهای مهم و اساسی را در داخل کشور فراهم کند.
- به علم و فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان توجه بیشتری داشته باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) تجارت موفق، دسترسی به بازارهای وسیع‌تر را افزایش داده و با سودآوری بیشتر و کاهش هزینه‌ها باعث کاهش سطح تولید داخلی می‌شود - نادرست؛ تجارت موفق، دسترسی به بازارهای وسیع‌تر را افزایش داده و با سودآوری بیشتر و کاهش هزینه‌ها به «افزایش رفاه» کمک می‌کند و بعضاً باعث افزایش سطح تولید داخلی نیز می‌شود.

۳) یکی از دلایل روی آوردن کشورها به تجارت و مبادله، عدم تفاوت کشورها در دسترسی به منابع تولید و فناوری است - نادرست؛ دلایلی که باعث می‌شود کشورها با یکدیگر وارد مبادله شوند شامل موارد زیر است:

الف) یکسان نبودن منابع و عوامل تولید در کشورها، ب) یکسان نبودن کشورها از نظر دسترسی به فناوری، ج) تفاوت‌های اقلیمی و آب و هوایی دولت‌ها برای حمایت از صنایع داخلی خود و کاهش وابستگی اقتصادی به کشورهای دیگر، پیمان‌های تجاری وضع می‌کنند - نادرست؛ دولت‌ها برای «حمایت از صنایع داخلی خود و کاهش وابستگی اقتصادی» به کشورهای دیگر، «تعرفه‌های گوناگونی بر واردات برخی از کالاها وضع می‌کنند» و گاهی در جهت «گسترش روابط اقتصادی‌شان» با کشورهای دیگر که دیدگاه‌های نزدیک سیاسی با یکدیگر دارند، «پیمان‌های تجاری وضع می‌کنند و تعرفه‌ها را کاهش می‌دهند».

۱۰۲- نمودار زیر وضعیت عرضه و تقاضای کالای فرضی X را در بازار کالا و خدمات نشان می‌دهد.

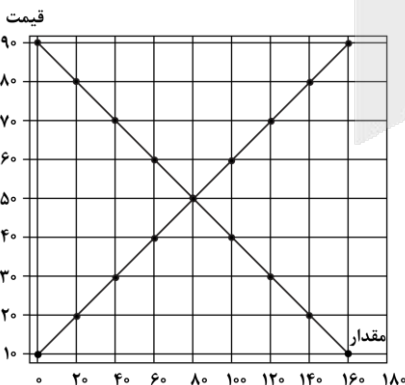
با توجه به نمودار:

الف - حداکثر پرداختی خانوارها در قیمت ۸۰ یورو چقدر است؟

ب - در سطح قیمت ۴۰ یورو نسبت به تعادل چه نوع مازاد یا کمبودی و به چه میزان وجود دارد؟

ج - به ترتیب از راست به چپ در کدام سطوح قیمت با ۸۰ واحد مازاد عرضه و ۱۲۰ واحد مازاد تقاضا مواجهیم؟

د - در کدام سطح از قیمت بنگاه‌ها قادر هستند تمام محصولات تولیدشده خود را به فروش برسانند؟

۱) الف) (۱۶۰۰۰ یورو ب) مازاد عرضه - ۲۰ (واحد ج) ۲۰-۷۰ (د) قیمت ۵۰ یورو و قیمت‌های پایین‌تر از تعادل

۲) الف) (۱۶۰۰ یورو ب) مازاد تقاضا - ۴۰ (واحد ج) ۲۰-۷۰ (د) قیمت تعادلی

۳) الف) (۱۶۰۰ یورو ب) مازاد تقاضا - ۲۰ (واحد ج) ۲۰-۷۰ (د) قیمت‌های پایین‌تر از تعادل

۴) الف) (۱۶۰۰۰ یورو ب) مازاد عرضه - ۴۰ (واحد ج) ۲۰-۷۰ (د) قیمت تعادلی

بررسی سریع:

در سطح قیمت ۸۰ یورو تقاضا برابر است با ۲۰ واحد و درآمد تولیدکننده برابر است با: $۲۰ \times ۸۰ = ۱۶۰۰$ یورو (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

بررسی موارد:

الف) در سطح قیمت ۸۰ یورو، اگرچه ۱۴۰ واحد کالا توسط تولیدکننده عرضه می‌شود، اما مصرف‌کننده تمایل به مصرف و خرید ۲۰ واحد از این کالا را دارد؛ زیرا قیمت بالاست؛ بنابراین از ۱۴۰ واحد کالای عرضه‌شده فقط ۲۰ واحد خریداری می‌شود و درآمد تولیدکننده در این قیمت برابر است با:

$$\text{قیمت} \times \text{مقدار خریداری شده} = \text{درآمد تولیدکننده}$$

$$\text{یورو } ۱۶۰۰ = ۲۰ \times ۸۰ = \text{درآمد تولیدکننده}$$

پ) در سطح قیمت ۴۰ یورو، با توجه به پایین‌تر بودن قیمت از سطح قیمت تعادلی، همواره با مازاد تقاضا یا کمبود عرضه مواجهیم و مقدار آن برابر است با:

تقاضای تعادلی - تقاضا در سطح قیمت معین = مقدار مازاد تقاضا نسبت به قیمت تعادلی

$$\text{واحد } ۲۰ = ۱۰۰ - ۸۰ = \text{مقدار مازاد تقاضا نسبت به قیمت تعادلی}$$

ج) مازاد عرضه در قیمت‌های بالای تعادل رخ می‌دهد و برای به‌دست آوردن مازاد عرضه به مقدار ۸۰ واحد، می‌توانیم تمام قیمت‌های بالای تعادل را بررسی کنیم:

$$\times ۱۶۰ = ۰ = (\text{مقدار تقاضا}) - ۱۶۰ = (\text{مقدار عرضه}) = \text{مازاد عرضه در قیمت } ۹۰ \text{ یورو}$$

$$\times ۱۲۰ = ۱۴۰ - ۲۰ = \text{مازاد عرضه در قیمت } ۸۰ \text{ یورو}$$

$$\checkmark ۸۰ = ۱۲۰ - ۴۰ = \text{مازاد عرضه در قیمت } ۷۰ \text{ یورو}$$

$$\times ۴۰ = ۱۰۰ - ۶۰ = \text{مازاد عرضه در قیمت } ۶۰ \text{ یورو}$$

و همچنین مازاد تقاضا در قیمت‌های پایین تعادل رخ می‌دهد و برای به‌دست آوردن مازاد تقاضا به مقدار ۱۲۰ واحد، داریم:

$$\times ۱۶۰ = ۱۶۰ - ۰ = \text{مازاد تقاضا در قیمت } ۱۰ \text{ یورو}$$

$$\checkmark ۱۲۰ = ۱۴۰ - ۲۰ = \text{مازاد تقاضا در قیمت } ۲۰ \text{ یورو}$$

$$\times ۸۰ = ۱۲۰ - ۴۰ = \text{مازاد تقاضا در قیمت } ۳۰ \text{ یورو}$$

$$\times ۴۰ = ۱۰۰ - ۶۰ = \text{مازاد تقاضا در قیمت } ۴۰ \text{ یورو}$$

پس قیمت‌های ۷۰ و ۲۰ درست خواهند بود.

د) در سطوح قیمت تعادلی (۵۰ یورو) و تمام قیمت‌های پایین‌تر از تعادل (۴۰، ۳۰، ۲۰ و ۱۰ یورو) تولیدکننده به راحتی می‌تواند تمام محصولات تولیدشده خود را به فروش برساند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) موارد «الف»، «ب» و «ج» در این گزینه نادرست هستند.

۲) موارد «ب»، «ج» و «د» در این گزینه نادرست هستند.

۴) موارد «الف»، «ب» و «د» در این گزینه نادرست هستند.

۱۰۳- یک شکلات دست‌ساز صادراتی از چهار مرحله تولید عبور می‌کند:

(۱) کشاورز که کاکائوی خام را به کارخانه می‌فروشد.

(۲) کارخانه فرآوری کاکائوی خام

(۳) کارگاه بسته‌بندی لوکس

(۴) شکلات عرضه شده در فروشگاه دایر در فرودگاه

قیمت فروش شکلات در هر مرحله به صورت زیر است:

مرحله ۱: ۳۸ دلار مرحله ۲: ۴۶ دلار مرحله ۳: ۵۸ دلار مرحله ۴: ۷۸ دلار

(نرخ مالیات بر ارزش افزوده تمامی مراحل معادل ۸٪ در نظر گرفته شده است.)

با توجه به توضیحات فوق:

الف - مالیات بر ارزش افزوده‌ای که کارگاه بسته‌بندی دریافت می‌کند، چند دلار است؟

ب - مالیات خالص پرداختی مرحله دوم را محاسبه کنید.

ج - اعتبار مالیاتی مرحله چهارم چقدر است؟

د - مجموع مالیات‌های خالص پرداخت شده در کل زنجیره تولید چند دلار است و این عدد معادل چه چیزی است؟

ه - قیمت نهایی فروش شکلات در مرحله آخر (با احتساب VAT) چند دلار خواهد بود؟

(۱) الف (۳/۶۸ دلار ب) ۰/۶۶ دلار ج) ۴/۶۴ دلار د) ۴/۶۴، مالیات بر ارزش افزوده خالص مرحله آخر ه) ۸۴/۲۴ دلار

(۲) الف (۳/۶۸ دلار ب) ۰/۶۶ دلار ج) ۶/۲۴ دلار د) ۴/۶۴، مالیات بر ارزش افزوده ناخالص مرحله آخر ه) ۸۴/۴۲ دلار

(۳) الف (۴/۶۴ دلار ب) ۰/۶۴ دلار ج) ۴/۶۴ دلار د) ۶/۲۴، مالیات بر ارزش افزوده ناخالص مرحله آخر ه) ۸۴/۲۴ دلار

(۴) الف (۴/۶۴ دلار ب) ۰/۶۴ دلار ج) ۶/۲۴ دلار د) ۶/۲۴، مالیات بر ارزش افزوده خالص مرحله آخر ه) ۸۴/۴۲ دلار

(دشوار - محاسباتی - زمانبر) - صفحه ۶۳ - ۱۰۰۶

پاسخ: گزینه ۳

بررسی سریع:

الف) مالیات بر ارزش افزوده مرحله سوم (کارگاه بسته‌بندی) برابر با ۴/۶۴ دلار است:

(رد گزینه‌های ۱ و ۲) $۴/۶۴ = ۵۸ \times ۰.۰۸$

د) مجموع مالیات‌های خالص پرداخت شده در کل زنجیره تولید معادل مالیات بر ارزش افزوده ناخالص مرحله آخر است (رد گزینه ۴).

بررسی موارد:

مرحله ۴	مرحله ۳	مرحله ۲	مرحله ۱	مراحل
$۷۸ + (۷۸ \times ۰.۰۸)$ = ۸۴/۲۴ (ه)	$۵۸ + (۵۸ \times ۰.۰۸)$ = ۶۲/۶۴	$۴۶ + (۴۶ \times ۰.۰۸)$ = ۴۹/۶۸	$۳۸ + (۳۸ \times ۰.۰۸)$ = ۴۱/۰۴	قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده
۷۸×۰.۰۸ = ۶/۲۴	۵۸×۰.۰۸ = ۴/۶۴ (الف)	$۴۶ \times ۰.۰۸ = ۳/۶۸$	$۳۸ \times ۰.۰۸ = ۳/۰۴$	مالیات جمع‌آوری شده توسط فروشنده
۴/۶۴ (ج)	۳/۶۸	۳/۰۴	صفر	اعتبار مالیاتی
$۶/۲۴ - ۴/۶۴ = ۱/۶$	$۴/۶۴ - ۳/۶۸ = ۰/۹۶$	$۳/۶۸ - ۳/۰۴ = ۰/۶۴$ (ب)	۳/۰۴	مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده
۶/۲۴ (د)				مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده

نکته

مجموع مالیات بر ارزش افزوده‌های خالص تمامی مراحل: مالیات بر ارزش افزوده ناخالص مرحله آخر

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) موارد «الف»، «ب» و «د» در این گزینه نادرست هستند.

۲) تمام موارد در این گزینه نادرست هستند.

۴) موارد «ج»، «د» و «ه» در این گزینه نادرست هستند.

۱۰۴- جدول زیر مربوط به پرداخت‌های مالی آقای کریمی در سال ۱۴۰۳ است:

ردیف	نوع پرداخت	مبلغ (میلیون تومان)
۱	مالیات بر خودروی لوکس	۳۰
۲	عوارض خودرو	۱۰
۳	مالیات مربوط به صدور پروانه ساخت	۶
۴	مالیات بر مصرف سوخت	۱۴
۵	مالیات سالانه زمین کشاورزی	۱۶
۶	تعرفه واردات ماشین‌آلات صنعتی	۳۴
۷	مالیات فروش کالاهای مصرفی	۲۲
۸	مالیات دفع پسماند	۳
۹	مالیات بر درآمد اجاره املاک	۴۲
۱۰	مالیات بر ارزش افزوده خدمات گردشگری	۲۸

با توجه به جدول فوق:

- الف - مجموع مالیات‌های مستقیم پرداخت شده چند میلیون تومان است؟
 ب - اگر فقط پرداخت‌هایی در نظر گرفته شوند که مالیات محسوب می‌شوند نه عوارض، مجموع آن‌ها چند میلیون تومان است؟
 ج - کدام گزینه بیانگر بیشترین سهم در ترکیب مالیات‌های غیرمستقیم است؟
 د - مقدار پرداختی برای مهم‌ترین نوع مالیات برابر با چه عددی است؟

(۱ الف) ۹۴ (میلیون تومان ب) ۱۸۲ (میلیون تومان ج) ردیف ۶ (د) ۴۲ (میلیون تومان)
 (۲ الف) ۹۴ (میلیون تومان ب) ۱۵۲ (میلیون تومان ج) ردیف ۱ (د) ۴۶ (میلیون تومان)
 (۳ الف) ۸۸ (میلیون تومان ب) ۱۸۲ (میلیون تومان ج) ردیف ۱ (د) ۴۶ (میلیون تومان)
 (۴ الف) ۸۸ (میلیون تومان ب) ۱۵۲ (میلیون تومان ج) ردیف ۶ (د) ۴۲ (میلیون تومان)

(دشوار - مفهومی - زمانبر) - صفحه ۶۲ - ۱۰۰۶

پاسخ: گزینه ۴

بررسی سریع:

ج) بیشترین مقدار در مالیات‌های غیرمستقیم مربوط به ردیف ۶ که عوارض گمرکی است می‌شود. (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

بررسی موارد:

الف) مالیات‌های مستقیم شامل انواع مالیات بر درآمد و مالیات بر دارایی می‌شود که برابر است با مجموع ردیف‌های ۱، ۵ و ۹:

میلیون تومان $۸۸ = ۳۰ + ۱۶ + ۴۲ =$ مجموع مالیات‌های مستقیم

ب) برای محاسبه پرداخت‌هایی که مالیات هستند ولی جزو عوارض گمرکی و خدماتی نیستند، باید تمام مالیات‌ها را به‌جز موارد ذکر شده در ردیف‌های ۲، ۳، ۶ و ۸ جمع کنیم:

میلیون تومان $۱۵۲ = ۳۰ + ۱۴ + ۱۶ + ۲۲ + ۴۲ + ۲۸ =$ مجموع مالیات‌ها به‌جز عوارض گمرکی و خدماتی

ج) بین مالیات‌های غیرمستقیم، تعرفه و عوارض مربوط به واردات ماشین‌آلات صنعتی (عوارض گمرکی) بیشترین سهم (۳۴ میلیون تومان) را دارد.

د) مهم‌ترین نوع مالیات، مالیات بر درآمد است که مقدار آن برابر است با مقدار درج‌شده در ردیف ۹ یعنی ۴۲ میلیون تومان.

مالیات بر خودروی لوکس ← مالیات بر دارایی (مستقیم)

عوارض خودرو ← عوارض خدماتی (غیرمستقیم)

مالیات صدور پروانه ساخت ← عوارض خدماتی (غیرمستقیم)

مالیات بر مصرف سوخت ← مالیات بر مصرف (غیرمستقیم)

- مالیات سالانه زمین کشاورزی ← مالیات بر دارایی (مستقیم)
- تعرفه واردات ماشین آلات صنعتی ← عوارض گمرکی (عوارض واردات و صادرات) (غیرمستقیم)
- مالیات فروش کالای مصرفی ← مالیات بر مصرف (غیرمستقیم)
- مالیات دفع پسماند ← عوارض خدماتی (غیرمستقیم)
- مالیات بر درآمد اجاره املاک ← مالیات بر درآمد (مستقیم)
- مالیات بر ارزش افزوده خدمات گردشگری ← مالیات بر ارزش افزوده (غیرمستقیم)

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) موارد «الف» و «ب» در این گزینه نادرست هستند.
- ۲) موارد «الف»، «ج» و «د» در این گزینه نادرست هستند.
- ۳) موارد «ب»، «ج» و «د» در این گزینه نادرست هستند.

۱۰۵- به ترتیب کدام یک از موارد زیر مربوط به مهم‌ترین موارد نقض پیمان‌های بین‌المللی توسط آمریکا نیست و کدام پیمان بین‌المللی در سال ۱۹۹۲ توسط کشورهای آمریکا، کانادا و مکزیک منعقد شد؟

- ۱) توافق آب و هوایی پاریس، گات
- ۲) پیمان تجارت آزاد آمریکای شمالی، نفتا
- ۳) توافق آب و هوایی پاریس، نفتا
- ۴) پیمان تجارت آزاد آمریکای شمالی، گات

(متوسط - خط به خط - سریع - صفحه ۷۵ - ۱۰۷)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی موارد:

مورد اول:

در دوران اخیر، خروج آمریکا از توافق آب و هوایی پاریس، توافق‌نامه آسیا - پاسیفیک، توافق برجام و پیمان جهانی سازمان ملل برای بهبود وضعیت مهاجران و پناهندگان، مهم‌ترین موارد نقض پیمان‌های تجاری است که در کارنامه دولت‌های ایالات متحده آمریکا ثبت شده است.

مورد دوم:

آمریکا، کانادا و مکزیک در سال ۱۹۹۲، پیمان تجارت آزاد، مشهور به پیمان نفتا را امضا کردند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) هر دو مورد نادرست هستند.
- ۳) مورد اول نادرست است.
- ۴) مورد دوم نادرست است.

@biomaz1

وقتی که حالی درس خواندن نداری درساتو گوش بده!!

«پادکست‌های درسی دیجی ماز»

رایگان

اسکن کن!

برای دریافت
روی لینک بزن!
digimaze.org

آزمون

کارنامه رتبه‌های بهرتر

رتبه‌های ا تا ۳۰۰۰

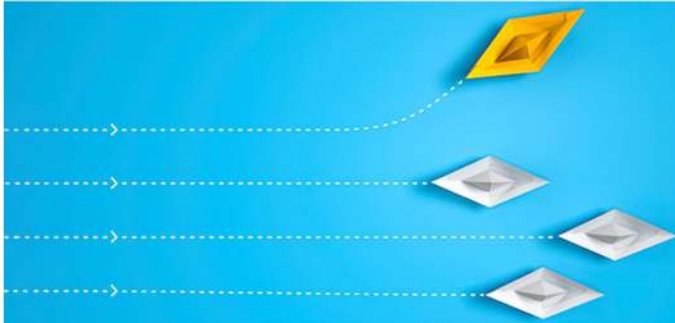
جزوه

فیلم

مشاوره

www.
arefonline.ir

مرکز مشاوره عارف

